

EEN BESLOTEN HOF

Hooglied 4 :12

DERDE DEEL VAN DE SERIE

„Overgeschoten Brokken”

DOOR

Ds D. RUSTIGE

Votum:

Bedel-arm staan wij voor Uw heilig aangezicht. Bedel-arm zit dit volk in een woestijn zonder water. Geheel ontbloot van alle ware Godskennis staan wij hier, en het is alleen wanneer Gij het water beroert en het is alleen wanneer Gij het veulen komt te ontbinden. En wanneer ze dan zullen vragen: "Waarom ontbindt Gij het veulen?" dat het dan mag zijn: Omdat de Meester het van node heeft. Het is dan ook alleen in Uw lage afdalen, als Gij het veulen nog wilt gebruiken, dan alleen zullen wij het verstaan, dat wij het nooit zullen weten, maar dat Gij het alles alleen zoudt doen.

Amen.

Wij zingen uit de 71ste Psalm en daarvan het 15e vers:

*Gij deedt mij veel benauwdheid smaken
En drukkend harteleed;
Maar, tot mijn hulp gereed,
Zult Gij mij weder levend maken,
Mij uit den afgrond trekken,
En met Uw vleug'len dekken.*

De ware gelovige gaat hoe langer hoe minder geloven.

De ware gelovige zinkt hoe langer hoe dieper weg. Zijn bevinding is schier dagelijks: Gij zet mij in grondeloze modder, waar ik niet staan kan.

De ware gelovige is voor zichzelf één stuk ongeloof. Dat is zijn dagelijks kruis en dat is zijn dagelijkse smart. Met smart zult ge daarvan eten, al de dagen uws levens, van die doornen en van die distelen van uw ongeloof en van uw bestaan.

Al de dagen uws levens zult gij daarvan eten.

Al de dagen, wanneer gij leven hebt aan uw ziel, want dan alleen kunt gij de smart en het gewicht van de zonde maar enigszins aanvoelen en verdragen. Hij zakt hoe langer hoe dieper weg, omdat hij moet leren, dat de ware grond van zalig-woorden buiten hem ligt.

En zo moet hij hoe langer hoe meer wegzakken, enkel en alleen opdat hij het zou verstaan, dat de verlossing groot is, dat de redding groot is, maar dat hij bij de redding en bij de verlossing bewaard moet blijven.

Wat zal dan groter zijn: De verlossing of de bewaring?

Waar gij tot die bewaring gebracht moet worden met een zodanige verheuging.

Want wanneer uw hart u niet meer dragen kan, dat wil zeggen, wanneer uw hart u niet meer kan helpen dragen, dan stuurt God het op uitputten en op bezwijken aan.

En wanneer de Heere dan in Zijn eeuwige verbondsliefde die pijn uit Zijn boog schiet om u tot volkomen uittering te brengen, dan grijpen de engelen en de gezaligden in de hemel naar de gouden harpen en zij tokkelen de zilveren snaren. Want dan gaat de belofte in vervulling: En Juda zal als een akker geploegd worden.

Wanneer uw en mijn akker, wanneer uw en mijn hart, wanneer uw en mijn huiselijk en huwelijksleven en godsdienstig leven gescheurd worden, dan is gescheurd land ook gewillig land.

Zie, daarom houdt de hemel zo'n weg met u en tracht de satan u tot verstandsverbijstering te brengen, want dat is er altijd bij.

Satan is de herdershond en dat is de molenaarsknecht, die de beste tarwe van Christus op de molenmoet brengen. Zo slingert uw leven tussen de Noordpool van de zelfmoord - want ieder kind van God heeft dat in zich voelen opkomen - en tussen de Zuidpool van het Maranatha, Jezus komt.

En wilt ge een bewijs hebben, dat Jezus komt? En dat Hij op weg is?

Dan hebt ge hier een bewijs, dat we in dit middaguur nog in een herdershut op de rand van de Veluwe samenkomen. En hoe zijt ge dan gekomen? Het doet er niet toe. God heeft u hier gebracht.

En wanneer gij het in dit middaguur niet geloven kunt, dan hangt het ook niet van uw geloof af.

En wanneer ge het in dit middaguur ook niet verstaat, dan is het ook niet omdat gij het begrijpen zoudt, maar het is alleen omdat Jezus leeft.

En uit Zijn leven krijgt ge leven in uw ziel, opdat gij het zoudt verstaan: Al de dagen uws levens.

Weet ge het niet, dat als de Heere met Zijn licht komt, dat daar vlak achter een stikdonkere nacht zit en een stikdonkere nacht zal dalen?

Voor iedere weldaad, voor iedere belofte, die God u schenkt, maakt Hij u opnieuw een verloren mens. Want daaruit alleen kan Hij uit het stof des doods Zijn lof ontvangen.

Het woord van onze tekst is uit de 118e Psalm en daarvan het le vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“Looft den Heere, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid”

Gij zult misschien zeggen: "Gij neemt het vanmiddag nogal van de hoogste plank: Looft den Heere, want Hij is goed". Maar ge kunt God alleen maar grootmaken in de diepte van uw verlorenheid. Ge kunt God alleen maar grootmaken in de diepte van de hel, want daar wordt het ware loven en prijzen van God geboren. Want dan gaat ge het verstaan en beleven: "Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten".

Looft den Heere, want Hij is goed. Dat is gebedsleven.

Een Goddelijk recht; Een Vaderlijke eer; En een kinderlijk voordeel.

Dus:

Gods recht;

Vaders eer;

En een kinderdeel.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort, door met elkander te zingen uit de 25ste Psalm en daarvan het 9e en het 10e vers:

*Sla op mijn ellenden d' ogen,
Zie mijn moeite, mijn verdriet;
Neem mijn zonden, uit meêdogen,
Gunstig weg, gedenk die niet.
Zie mijn haters, daar 't getal
Vast vermeêrt van die mij vloeken,
En die rusteloos mijn val,
Heet en wrevelmoedig zoeken.*

*Hoed mijn ziel, en red z' uit noden;
Maak mij niet beschaamd, o HEER,
Want ik kom tot U gevloeden.
Laat d' oprechtheid meer en meer,
Met de vroomheid, mij behoên;
'k Wacht op U in mijn ellenden.
Laat Uw hand, in tegenspoên,
Israël verlossing zenden.*

Het is Gods eer om Zijn kinderen Zelf te ontbieden aan de troon der genade. Dat is Zijn roem en dat is Zijn glorie, wanneer Hij u komt te ontbieden aan de troon der genade, als één, die onder de eis van tot God te roepen, verloren gaat.

Want wanneer God tot u komt met de eis van het gebed, en wanneer God tot u komt met de eis om tot Hem te zuchten en tot Hem te vluchten, dan wordt ge onder die liefelijke omstandigheid - want ik noem die eis een lieflijke omstandigheid - daar wordt ge onder dood gedrukt.

Wij vermogen niets. We zitten hier in onze schuldige onmacht en in onze zelfgewerkte ellende. En alleen aan de hand van God kunnen wij tot God naderen. God alleen kan ons God verklaren. Daarom is die 118e Psalm niet zo voor het opnemen, wij kunnen deze psalm niet zomaar aanheffen, zomaar zingen, alsof we alle moeilijkheden en zorgen zo maar weg kunnen blazen. Ganselijk niet. Dit is een psalm in de nood. Dit is een psalm onder de heftige bestrijding en onder de afschuwelijkste inwerpingen van de vorst der duisternis.

Denk er om, wanneer de vorst der duisternis met al zijn ellendige vuiligheid in uw ziel komt, dan zijt gij voor al die inwerpselen niet verantwoordelijk. Daar zal hij aanstonds rekenschap van moeten geven. De duivel zal aanstonds geoordeeld worden om drieërlei zaken: In de allereerste plaats om wat hij de eerste Adam aangedaan heeft. In de tweede plaats om wat hij de kerke Gods aangedaan heeft. En in de derde plaats om wat hij de tweede Adam aangedaan heeft.

Zijn tijd is kort en daarom raast hij als een briesende leeuw in onze dagen, in uw persoonlijk en in uw huiselijk leven. Hij giert en hij raast en hij gaat te keer en gij weet niet vanwaar en gij weet niet waarheen. Want ge kunt hem niet altijd onderscheiden.

Maar wanneer ge daar dan door geslagen en getroffen wordt en wanneer ge dan daar boven de afgrond hangt, boven de afgrond van uw verlorenheid en boven de afgrond van Gods eeuwige liefde, boven de afgrond van de hel en boven de afgrond van de ongeschapen liefde Gods, dan zoudt gij die draad zelf afsnijden, wanneer God het niet verhoedt.

Maar dat zal u niet zijn toegestaan, want God doet Zelf een afgesneden zaak op aarde.

Maar wanneer ge nog bidden kunt en wanneer het nog in uw ziel oprijst: "Ik blijf de Heere verwachten", dan is het nog geen afgesneden zaak.

Want wat zijn deze dorre doodsbeenderen?

Onze verwachting is vergaan en onze hoop is afgesneden. Wat zijn deze dorre doodsbeenderen?

"Ik weet het niet", zegt de profeet. Dat was een ster aan de kerkhemel. Ik weet het niet.

Dat is het huis van Israël. Dat is Mijn volk. Dat zijn nu die dorre doodsbeenderen. Hun verwachting is vergaan en hun hoop is afgesneden.

In welke wegen wij dat leren?

Dan zou ik misschien in de intimiteit van uw en van mijn leven moeten komen.

Niet dat ik daarvoor terugdeins, want ik geloof, dat de tijd gekomen is, dat wij het moeten zeggen en dat de Heere het ons Zelf in de mond legt.

Wat kan dat dan zijn? Dingen die niet oorbaar zijn? En dingen die niet stichten?

Wat is uw troost in druk u toegezegd?

Dat de Heere weet, waar ge woont.

De Heere heeft uw adres: Gij verdrukke, door onweder voortgedrevene, ongetrooste.

Dat is het adres en dat is de benaming van de kerke Gods. En de brief kan alleen maar bij u bezorgd worden, wanneer er opening is, wanneer door almachtige genade uw hart verwond is geworden. Door die wond, die naar God openstaat. En dat is altoos in het hart van de verdrukke en de door onweder voortgedrevene, van een volk dat geen volk is, voor een volk, dat niet in tel is, voor een volk, dat niet begrepen wordt, voor een volk, dat zichzelf niet mee kan krijgen, voor een volk, dat zijn eigen beleving en zijn eigen geloofsleven verdenkt. Voor de zodanige ongetrooste.

Gods liefste kinderen gaan voor zichzelf na de zoetste vertroosting als een onderwerp van ongetroost zijn over de aarde. Anders zou de Heere niet zeggen: Ongetrooste.

Dat is vanzelf, omdat die enige Troost voor u verborgen is. Maar dat zal wel zo zijn naar de wijsheid van de liefde Gods. Want Hij is de Verborgene.

En omdat Hij de Verborgene is, daarom leert de kerk het uitroepen: "Ik ben krank van liefde".

Dat is omdat Hij Zich zo verbergt. Door die verborgenheid wordt de liefde gewekt en wordt uw ziel geplaagd, en getergd. Ge denkt, dat ge bij dat volk niet hoort, nochtans hebt gij met al uw kracht die Godsregering overdacht. Maar het is een stuk, dat in uw oog te wonderlijk is en veel te hoog.

Zo zakken wij dan weg en we leggen onze handen niet meer in onze schoot, want ook dat kunnen wij niet meer. Maar we hebben niet anders dan de dorre hand des geloofs naast ons in neerslachtigheid en in moedeloosheid te laten hangen.

Is dat uw beleving?

Bid maar veel om blinde ogen.

Bid maar veel om dove oren.

Bid maar veel om een stomme mond. Dat leert de kerk.

Wat leert de kerk?

Dat ze met Job tenslotte die potscherf wegwerpt, want daar had hij nog enig gemak en vertroosting van. Maar ook die potscherf wordt weggeworpen op de ashoop onzer verlorenheid, want de vertwijfeling en de bestrijding is zo groot, dat ge zegt: "Ik weet niets van verlorenheid, want anders zou er wel wat anders openkomen".

De kerk leert zijn watervat wegwerpen. De kerk leert zijn gebroken bakken wegwerpen, want dat watervat en die gebroken bakken waren het speelgoed en het sieraad van uw kindsheid. Maar de Apostel zegt: "Maar wanneer ik een man geworden ben". En alleen een man kan op God vertrouwen, want een man uit duizend heb ik gevonden en die kon op God vertrouwen. Waar blijven we dan met onze godsdienstigheid? Scheur uw hart en niet uw klederen, want er zal geen enkele voornaamheid in uw en in mijn leven voor God kunnen bestaan, dan dat het is naar Zijn welbehagen.

Daarom hebt ge zo'n moeilijke weg. Daarom door onweder voortgedreven, ongetroost, verdrukt. En daarom die wond. Wanneer is die wond ontstaan?

"Ja - zegt ge - toen God mij kwam aan te raken".

Dat kan best zijn.

Weet ge, wanneer in mijn ziel die wond is ontstaan?

Toen God mij verlaten ging. Ik heb u voor een kleine tijd verlaten. Toen ging Hij weg en toen trok Hij de scheur open. Weet ge dan niet, dat de verlatenheid u in het aller bijzonderst en op het aller dierbaarst aan God verbindt?

Hebt ge ooit meer geschreeuwd dan in de verlatenheid?

Trilde het niet uit uw ingewanden vandaan en kwam het niet bevend te voorschijn: "Verlaat mij niet, o God mijns heils". Want ge zaagt u boven de hel hangen, boven de afgronden der duisternis.

En ge verstondt het niet, toen God u afsneed.

En die wond is de opening, waardoor Hij de brief Zijner vertroosting, de liefdesverklaring tot u komt in te brengen.

God kan iets tot u uitbrengen. En dat kan Hij voorstellen en dat kan u gepredikt worden. Dat is de voorwerpelijke waarheid. Wanneer ik u door genade Christus mag voorstellen als die Bloedbruidgom en wanneer Hij dan in Zijn graveerselen voor u wordt uitgestald, dan kan daar heel veel van uitgaan. Maar dat is dan toch nog maar buiten u. Dat is dan toch nog maar de gepredikte en de uitgestalde waarheid.

Maar wanneer de Heere afdaalt naar diepere schachten in uw leven, dan komt Hij in. En wanneer Hij inkomt, dan leert ge uw onvruchtbaarheid kennen. Want dan alleen, wanneer gij met Hem in aanraking komt, gelijk Sara met Abraham in aanraking kwam, leert ge uw onvruchtbaarheid kennen.

Ge moet over die dingen niet praten, wanneer ge daar innerlijk geen kennis aan hebt.

Maar wanneer de waarheid u gevangen neemt, dan neemt hij u niet alleen uitwendig gevangen, maar dan neemt hij u ook inwendig gevangen. En dan heeft God duizenderlei wegen om Zijn kind aan de grond te houden. Daar kijkt geen mens in. Maar dan is het wel er eens: Zie mij, Heere, Wie elk moet duchten, tot U vluchten, en veracht mijn tranen niet. Want dan wilt ge het zo bereidwillig voor de Heere neerleggen.

Weet ge waarom?

Omdat God Zijn onderdanen Zelf kiest. En omdat God Zijn onderdaan onderdanig maakt. Ge kunt onderdaan zijn, dat ge toch nog niet onderdanig gemaakt bent. Dan maakt God u onderdanig en dan gaat ge het verstaan hetgeen ge nooit zult verstaan, maar hetgeen ge wel eeuwig zult aanbidden en bewonderen.

Dat ge zegt: "O God, Gij hebt U niet aan mij gestoord en Gij hebt nooit met mij gedaan naar mijn zonden, dat wil zeggen: Gij hebt nooit met mij gedaan naar mijn gebeden en Gij hebt nooit gedaan met mij naar mijn verzuchtingen, want we hadden ons naar de eeuwige verdoemenis gebeden, zoals ik mij naar de eeuwige rampzaligheid had gepreekt in de loop der jaren. Looft den Heere, want Hij is goed, als gij uw zin niet krijgt. Looft den Heere, want Hij is goed wanneer Hij uw lust komt te nemen en wanneer Hij u Zijn last, Zijn lichte last komt te geven. God is net zo goed liefde als een nemend God, als dat Hij liefde is als een gevend God.

Maar als ge Hem kent, hoort ge het? dan heeft uw welstand nooit een end. Maar dan moet ge Hem ook kennen.

En Hij maakt Zichzelf bekend, dat Hij uw Maker en uw Man is, Heere der heirscharen is Zijn Naam.

Looft Hem, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.

Al het andere is tijdelijk, maar, het Zijne is eeuwig. Dat gaat nooit over. Wanneer een kind van God in de verlatenheid zit, dan komt God altijd terug. Hoe weet ge dat?

Mijn ziel verlangt naar God, naar de levende God.

"Ja - zegt ge - maar het wordt bij mij juist gemist".

Er kan een smart zijn in de smart, dat ge voor uzelf levend waarneemt, dat ge niet dat sterke verlangen hebt van de kerke Gods. Maar dat sluit het niet uit. God wil u alleen beproeven.

En hoe menigmaal zijn die druk- en die kruiswegen niet veracht, en zijn wij daar tegen, geliefden.

Wij brullen tegen de liefde Gods. Voor Mijn liefde, mag Christus wel zeggen, staan zij Mij tegen.

Wat is het smartelijk voor een moeder, wanneer zij haar liefde niet meer kwijt kan aan het kind, waarmede zij in zijn prille jeugd zoveel heeft afgetobd en waar ze zoveel mee heeft doorgemaakt.

Als dat kind dan van haar is af gegroeid, dan kan die moeder haar liefde niet meer kwijt. Zelfs haar woorden kan ze niet meer kwijt, in een weg van afsnijding.

Ach, we hebben het zo gauw over een zware weg, en we hebben het zo vaak over een diepe weg. Maar we hebben alleen een diepe weg en een zware weg in de weg van de Christus Gods. We kunnen alleen maar iets van het lijden van de Christus verstaan, wanneer Hij ons meeneemt in de weg van Zijn doorboorde voetstappen.

Leer mij, o Heere, Uw lijden recht betrachten, in deze zee verzinken mijn gedachten.

Nu moet ge niet denken, dat wanneer God u het weduwkleed aantrekt, of wanneer Hij u van kinderen komt te beroven, of wanneer Hij u een smartelijk lichaam komt te schenken en een heleboel druk- en kruiswegen en bekommernissen, dat dat nu lijden met Christus is. Dat moet ge niet denken. Ge komt daar alleen aan toe, wanneer gij niet meer kiezen kunt.

Dat was ook het lijden van Christus. Christus kon niet kiezen. Christus vermocht niet te kiezen. Dat was Zijn lijden.

Hij was Borg. Hij was de Middelaar. Hij was uit het hart des Vaders. En Hij ging tot het hart van Zijn verloren mensheid. En zo heeft Christus geleden. Aan Zijn ene hand God de Vader, en aan Zijn andere hand Zijn mensheid, Zijn kerk.

Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan.

Dat was het. Christus kon niet kiezen.

Christus had Zijn Vader ontzaglijk lief en Christus had Zijn kerk ontzaglijk lief.

Moeders in ons midden. Wanneer gij nadert en wanneer gij daarhenen gaat in uw tobben, kunt ge dan kiezen tussen de Heere en tussen uw kinderen?

Kunt ge dat wel?

Kijk, wanneer ge dat nu leren gaat, dat is lijden. Gij kunt God niet vasthouden en ge kunt uw kinderen niet loslaten, en ge kunt ze ook niet vasthouden.

Dat is een smart, daar kunt ge, eigenlijk gezegd, nooit met een ander over spreken. Dan verstaan ze u niet en dan zijt ge al gauw sentimenteel en vervelend. Want ze zeggen: "Ja, ge moet alles verlaten en ge moet het alles maar loslaten". En wanneer ge dan een smartelijk verlies hebt, dan zeggen ze tegen u: "Ge moet u er niet zo in verdiepen. Want ach, dat moet ge niet doen. Ge moet flink zijn".

Maar wanneer ik zo'n mens ontmoet, dan zeg ik: "Verdiep u maar in uw smart. Ge moet u er niet overheen zetten. Verdiep u er maar in. Ge krijgt het verdriet als een geschenk. Ge krijgt het omkomen als een gave. Want het is de liefde Gods, die alle verstand te boven gaat".

Ge wilt mij niet geloven?

Ik zal het u bewijzen.

Ge wilt mij niet verstaan?

Ik zal u bloot halen.

Gij wilt mij niet begrijpen?

Ik zal het u voor ogen stellen, dat ge moet uitroepen, zonder dat iemand het hoort: "O God, is dat ook Uw weg?"

Neen, ik doe het dan toch maar niet. "Alle dingen zijn niet oorbaar - zegt de Apostel - en alle dingen stichten niet".

Tenslotte willen we toch niet bloot gehaald worden ook. Dan zijt ge, eigenlijk gezegd, toch als de dood dat het nu eens gezegd zal worden. En toch is het niet waar, want: Ik doe een werk in uw dagen, dat ieder, die het zien en horen zal, zijn oren zullen klinken. En dat is?

Hij met hen begaan, heeft hun wens voldaan, schoon ze ook om hun zonden straffen ondervonden.

En nu heeft Hij de straf, die ons de vrede aanbrengt, op Zijn Zoon gelegd. En omdat Hij het op die Zoon gelegd heeft, daarom zult gij het verstaan wat ik nu ga bloothalen. Wat? Gij kunt uw man als man verliezen; gij kunt uw vrouw als vrouw verliezen, dat ge ze toch als schepsel Gods moet dragen. Ja, dat is wat als ge uw man moet verliezen, ja, en hij blijft leven. Neen, dan wordt ge niet direct weduwe. Maar ge verliest uw man als man, hoort ge het? en dan moet ge hem dragen in het verdere van de levensweg als schepsel Gods.

Ik weet zeker dat ik het zeggen moet vanmiddag. Ik weet zeker dat het een verbinding zal zijn aan onze ziel, wanneer ge zegt: Maar kan dat toch bestaan? Dat ge uw man moet verliezen als man; hij blijft leven, maar niet meer als mijn man, maar hij blijft leven als schepsel Gods, als een dagelijks kruis om mij uit te drijven aan de troon der genade, opdat gij het zoudt verstaan: Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam. Looft den Heere, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is tot in der eeuwigheid.

Hij is goed, omdat Hij het enige Goed is.

Hij is goed, omdat gij alleen maar zalig kunt worden door de bedrijvigheid van een drieënig God.

En wanneer ge die gangen niet verstaat, dan kan ik dat niet helpen. Maar de kerke Gods krijgt het rouwkleed als een geschenk.

De kerke Gods krijgt haar weduwschap als een gave.

Daar moet ge in en achter gebracht worden. Daarom zijn er zoveel vereenzaamden, die nooit in die wegen gegaan zijn. Maar wil wel voorzichtig zijn met een eenzaam mens. Wil wel voorzichtig zijn met een verschovene. Wil wel voorzichtig zijn met hen, die het kruis der liefdeloosheid hebben te dragen en die het lichaam der zonde met zich mee hebben te torsen, die de behoefte van de begeerlijkheid, die alles met zich omdragen en?

Het was in Mijn lust u te binden. In Mijn lust u te binden. Er zijn ook uitzonderlijke wegen. Ieder maakt niet diezelfde diepe gangen door van een ander. Neen, dat niet.

Maar ze krijgen wel te proeven en te smaken. Wat?

Dat ze weg- en afgetrokken worden van hun eigen leven. Daarom is het ook een leven van Boven.

Daarom is het ook een leven naar Boven, omdat Hij die geheel enige Jakobsladder heeft uitgezet. Dat kwam van Boven.

Er was geen weg meer van beneden naar Boven. Ge hoeft heus niet te gaan luisteren naar de waarheid hier of daar, dat ze zeggen: Bij ons is de waarheid en bij ons is de oude beproefde waarheid en bij ons is de weg. En dan zouden ze nog het zuiverste en het rechtzinnigste station zijn om de weg naar de hemel te wijzen.

Maar dat is er niet.

God zal Zelf uw Leidsman wezen.

En wanneer Jakob daar ligt op die kale grond en niets dan een steen tot zijn peluw vond, toen ging de hemel open. En daar wist hij in zijns vaders huis niets van, van dat lieve kruis.

Gij verdenkt u, dat uw weg verkeerd is?

Hij zal nooit anders dan verkeerd zijn en uw weg zal nooit anders dan tegenstrijdig zijn.

De weg van Gods kinderen gaat door het wanhopige, door het tegenstrijdige.

De weg van Gods kinderen wordt veroordeelden Gods kinderen hebben hun spotters van binnen en van buiten. Dat is een weg die dwars door de hel heenloopt. En nu hoef ik dat niet verder te illustreren, maar wanneer ge uw kruis tegenover u krijgt aan uw eigen tafel, dan kunt ge er niet van af. Gods kinderen kunnen hun kruis niet buiten de deur zetten. Dat gaat niet. Daar zijt ge onder besloten. En wat of het nu is, dat is het, maar dat zal God Zelf u leren, wanneer Hij met u alleen is. Ge komt met God alleen.

Dat komt, omdat het een koninklijke liefde is. En die koninklijke liefde verdraagt geen andere beminde naast zich. Daarom is Hij een grote Eenzaammaker. Maar daarom is Hij ook een Harteveroveraar.

Hij komt zo uw hart over te nemen en in te nemen, dat ge het krijgt uit te schreeuwen voor God, dat ge haast medelijden met God zoudt krijgen, dat Hij met zo één de weg opgaat.

Toch is het zo.

Dan komt Hij bij u. Uw haarlokken zijn nat van de dauw en ze druipen van nachtdruppelen. Doe Mij open, doe Mij open, Mij vriendin.

En dan?

Weet ge wat een grote smart is?

Dat, wanneer God Zijn liefde verklaart, dat gij geen wederliefde hebt.

"Ja - zegt ge - maar dat komt Hij Zelf te werken".

Gij moet mij nu niet vertellen wat God werkt. Dat hebben wij niet op een briefje, neen, dat hebben wij heel niet op een briefje. God komt altijd in een blinde weg.

Daarom zegt Hij: "Mijn haarlokken zijn nat". Hij had die lange weg gemaakt en Zijn voeten waren doorgraven en Zijn handen waren doorboord.

En wanneer ge ooit de Christus leert kennen als Christus Gods, als de Zoon des Vaders, dan is Christus niet het eindstation.

Als ge dat denkt, dan hebt ge het nog nooit geleerd. Christus is niet het eindstation.

Ik zeg niet, dat Ik de Vader meer voor u bidden zal, want de Vader Zelf heeft u lief.

En dan met Zijn doorboorde handen, moogt ge zien door die doorboorde handen van de Christus in het Vaderhart Gods. Dáár ruste de vermoeide van kracht en dáár houdt de drijver op en dáár is de dienstknecht vrij van zijn heer.

Looft den Heere, want Hij is goed.

Dat gaat nu nooit over, volk.

Als de Heere één keer goed tot uw ziel gesproken heeft, dan gaat dat nooit meer over. Hij kan nooit meer anders willen dan dat Hij eenmaal wilde. Dat gaat nooit meer over.

Maar gij wordt gewillig gemaakt. En wanneer ge dan gewillig gemaakt wordt, dan wordt ge zo klein, dan zoudt ge willen verdwijnen.

Dan wordt uw ziel niet alleen als een gewaterde hof, maar dan is er zoveel vlakke, omdat Hij een God is, Die door de vlakke velden rijdt. En dat is?

Omdat Hij de kracht Zijns werks niet áán u, maar in u kwam te tonen, door van een vijand een vriend te maken, van een vloeker een bidder te maken. Dat is de kracht Zijns werks, die gewilligheid van de Christus, wanneer Hij Zijn gerechtigheid, wanneer Hij Zijn liefdesarm om uw ellende heenslaat en Hij u zo krachtig en toch zo teder, zo zacht en toch zo onweerstandelijk naar Hem toe komt te trekken, dat de tranen Gods kind uit de ogen springen vanwege zoveel zachte hardheid.

Hij komt u gewillig te maken. Hij komt u te breken.

Looft den Heere, want Hij is goed.

Waarom?

Omdat Hij u leren zal om voor Hem onder te doen.

God moet het winnen. En Hij zal het winnen, want Hij is Overwinnaar in die strijd en Hij geeft Zijn volk het leven.

Kijk, dan wordt het: 'k Sloeg eer ik werd verdrukt het dwaalspoor in, maar nu geleerd houd ik Uw woord en wetten.

Neen, geliefden, wij moeten áf-bekeerd worden.

"Ja - zegt ge, vanzelf - de bekering moet een einde hebben". En als nu de bekering een einde heeft, dan moet ge áf-bekeerd worden, dan moet ge weer van uw bekering áf, bekeerd worden. Daarom leert Gods lieveling het, dat het niet alleen groot is, dat zijn zonden vergeven zijn en dat zijn ziel gered is, maar de noodzakelijkheid om bij die redding bewaard te blijven, anders loopt hij weg.

En opdat hij niet weg zou lopen, daarom loopt de Heere weg. Nu moet ge mij goed verstaan, want met uitdrukkingen van deze man kunt ge soms verschillende kanten uit, maar het gaat maar voor degenen, die de wet verstaan.

Voor een kleine tijd heb Ik u verlaten. Dan onttrekt Hij Zich.

"Ja - zegt ge - vanwege onze zonden".

Dat hoeft niet altijd vanwege uw zonden te zijn. Denkt ge, dat God Zijn aangezicht verbergt voor uw dagelijkse afmakingen? Dat doet de Heere niet.

De Heere is een Schat, en waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

Dat moet ge zelf maar uitmaken, waar of het is.

En dan verlaat Hij u.

Nu, ik zal niet zeggen dat het noodzakelijk is om dat te leren kennen. Ik zal niet zeggen, dat dat altijd moet. Maar als ge vraagt aan mij naar een bewijs van uw kindschap, dan zou ik dit willen zeggen, dat de verlatenheid en de persing der verlatenheid een bewijs is van uw kindschap.

En hoe kan dat dan een bewijs zijn?

Omdat ge in die weg geperst wordt en bang wordt om tot God te roepen. Dat is zo'n verbinding.

En de Heere doet dat, Hij onttrekt Zich enkel en alleen, opdat gij en ik op onze plaats zouden gebracht en ingedrukt worden in onze verlorenheid. Als ge die dingen gaat bepreken en bespreken en beschrijven, nu, dan raakt ge hoe langer hoe verder in de ruimte Want die kunt ge eigenlijk niet beschrijven, want het is alleen maar: Looft den Heere, want Hij is goed. Ik zal Zijn lof zelfs in de nacht zingen, daar ik Hem verwacht.

Per slot van rekening kunt ge toch alleen maar wachten op het voorwerp van uw liefde. Anders is er geen wachten, helemaal niet.

En daarom hebt ge uw man verloren, hebt ge uw vrouw verloren, hebt ge uw keuze verloren, hebt ge uw Godsvertrouwen verloren, opdat ge diezelfde man en diezelfde vrouw als schepsel Gods zou dragen in een weg van gehoorzaamheid. Dan kunt ge uw kruis niet buiten de deur zetten.

Jaren geleden heb ik eens een boer ontmoet, daar in Gelderland bij Apeldoorn. Die man had een groot huishouden. Maar die vrouw was niet zo goed en nooit zo goed geweest, en die werd hoe langer hoe simpeler en tenslotte krankzinnig. Niet mee te huizen. Hij brengt haar naar een inrichting. De kinderen bewilligen daarin en die vrouw is in die krankzinnigeninrichting gekomen. Maar toen was ze een half jaar weg, en toen liet de hemel hem zien dat hij zijn kruis buiten de deur gebracht had. Toen is hij naar die inrichting gegaan om zijn vrouw terug te halen.

"Neen - zegt die directeur - daar komt niets van. Dat is geen mens voor de samenleving. Onmaatschappelijk. Man, waar haalt ge haar voor?"

"Neen - zegt hij - ik ga niet weg".

En hij ging niet weg. Hij bleef in de vestibule zitten en zei: "Ik ga niet weg". Daar heeft hij drie dagen gezeten. Maar hij kreeg haar wel mee. Ja.

Looft den Heere, want Hij is goed.

Wat hebt ge daar tegen in te brengen?

En als Hij dan de kracht van Zijn werk toont in uw ziel en aan uw tafel, dan kan Hij van een leeuw een lam maken. En wanneer Hij dat dan doet, namelijk de kracht van Zijn werk tonen, dan kunt ge alles dragen en dan kunt ge overal tegenop. Waar ge dagen en maanden tegenop zaagt, waar het onoverkomelijk voor u was om het te dragen, daar ge schier op het punt stond om zelf zenuwziek te worden, wanneer de Heere de kracht van Zijn werk toont door u onderdanig te maken want we kunnen Zijn onderdaan zijn naar Zijn eeuwige verkiezing, maar dat we toch nog niet onderdanig zijn - dan is het zo kalm en dan is het zo rustig, dan moet de duivel wijken en dan moeten ze allemaal hun mond houden. En dat is al een groot wonder. Maar het grootste wonder is, dat het van binnen is: O God, nu heb ik Uw raad en Uw wil liever dan mijn eigen zaligheid. Als ge nu Gods raad en Gods wil eens liever krijgt dan uw eigen zaligheid.

Looft den Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is Zijn heilige Naam.

Al wat binnen in mij is?

Dat is niets dan vuiligheid.

Al wat binnen in mij is?

Dat is niets dan verkeerdheid.

Of het nu eigengerechtigheid, of dat het nu vroomheid is, of dat het nu hoererij is of diefstal, dat doet niets ter zake, uit het hart komen voort moord en doodslagen.

Nu, als God mij niet komt te binden, dan doe ik een moord op mijn eigen vlees. Zo liefdeloos en zo stout staan we vaak tegen de wegen des Heeren.

Maar God zal wel zorgen, dat ge uw kruis niet buiten de deur krijgt. En dat kruis, dat zijn die twee balken.

Dat is de dwarsbalk, de horizontale lijn van ons vlees en van de dingen van beneden, dat wij onze wil willen doen, onze eigen rampzaligheid. Wij grijpen naar de dingen van beneden en wij hebben vaak een weg, die ons recht schijnt, maar die niets anders is dan een pad des doods.

Die dwarsbalk, dat is de horizontale lijn.

Maar wanneer God in ons leven komt, dan daalt Hij af in de verticale lijn uit het eeuwig welbehagen. En dan komt het kruis. Dan komt Hij het onze te doorboren en dan stoort Hij Zich, met eerbied gesproken, er niet aan of ge bidt of dat ge niet bidt, en of ge nu zucht of dat ge niet zucht. De Heere heeft ons gebed niet nodig. Dat heeft Hij helemaal niet nodig.

Maar Hij wil er van den huize Jakobs om gebeden worden.

En daarom komt Hij een zodanige weg met u te houden, dat gij gaat zeggen: "Het is goed".

En wanneer het dan goed is, dan gaat God met u van leed tot leed. Dat is de goedheid Gods.

En dan gaat Hij van teleurstelling tot teleurstelling. Dat is de goedheid Gods.

Dan gaat Hij van afbraak tot afbraak. Dat is de goedheid Gods.

Dan gaat Hij van graf tot graf. Dat is de goedheid Gods. Omdat Hij u wil zaligmaken.

Onze Heere is een enig Heer.

Gods kind krijgt zijn zin op aarde niet.

Zijn liefde is een koninklijke liefde en de Heere gunt Zijn kind aan niemand anders dan aan Hem alleen.

En daarom is het:

Het is God, door Wie we aanschouwen het vrolijk licht na bang gevaar; bindt dan de offerdieren met touwen tot aan de hoornen van het altaar.

En:

Gij zijt mijn God, U zal ik loven Verhogen Uwe majesteit.

Mijn God, niets gaat Uw roem te boven. Ik prijs U tot in eeuwigheid. Laat ieder 's Heeren goedheid loven,

Want goed is de Oppermajesteit. Zijn goedheid gaat het al te boven, Zijn goedheid duurt in eeuwigheid.

Het is uit de 118e Psalm het 13e versje, de tweede helft. De Heere is God.

Ge kunt u gerust een beetje inspanssen, want dat hindert niets. En daarna het 14e versje.

*De HEER is God, door Wien w' aanschouwen
Het vrolijk licht, na bang gevaar;
Bindt d' offerdieren dan met touwen
Tot aan de hoornen van 't altaar.*

*Gij zijt mijn God, U zal ik loven,
Verhogen Uwe majesteit;
Mijn God, niets gaat Uw roem te boven;
U prijz' ik tot in eeuwigheid.
Laat ieder 's HEEREN goedheid loven,
Want goed is d' Oppermajesteit;
Zijn goedheid gaat het al te boven;
Zijn goedheid duurt in eeuwigheid!*

Zo kunt ge dan uw watervat en uw gebroken bakken wegwerpen, want ze zijn het speelgoed en het sieraad van uw kindsheid. En er blijft niet anders over dan dat ge zoudt leren waterscheppen met de dorre hand uws geloofs. En nu geloof ik zeer zeker, dat er hier zijn, die dat wel zien liggen, maar die daar nog niet zijn gebracht.

Er kan zoveel van de bereidwilligheid en van de volheid en van de almachtige genade van God uitgaan, want Hij komt Zich bij Zijn eigen licht te verklaren. Hij komt Zich bij Zijn eigen Woord te verklaren. En het kan zijn in uw ziel:

Ik lig gekneld in banden van de dood,

Waar de angst der hel mij alle troost doet missen.

Omdat ge voor uw eigen besef nog buiten die grote verbondswelddaad staat, omdat het niet aan uw ziel is toegepast en dat ge er toch wel eens zo heel erg veel uit hebt mogen genieten, dat ge zelfs met de broeders van Jozef aan tafel hebt gezeten, dat hij u uw eigen plaats heeft aangewezen, dat ge van Hem bediend zijt geworden en dat Hij niet met u sprak over de schuld, en dat ge niet wist wie of Hij was, en dat ge toch met Jozef hebt aangezeten en dat ge met Hem gegeten en gedronken hebt en dat ge dronken zijt geworden aan de tafel van Jozef, maar dat Hij Zich nog niet heeft verklaard.

Wat ging er toen door?

De honger.

Want Ik zal ze leiden in een weg, die ze niet geweten hebben. Als God Zichzelf kwijt wil, dan leidt Hij u in een weg van uitputting en van bezwijken en van ontgronden.

En dat is een klein ogenblik, maar dat ogenblik is net groot genoeg, dat gij zoudt bezwijken. En bezwijkt dan mijn hart, zo zijt Gij de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid. Dat kunt ge zien liggen, dat plaatsje, omdat ge het moogt zien met het oog des geloofs. Dat kunt ge zien liggen, omdat ge een levendgemaakt mens zijt. Dat is een vruchtelijke bekommernis.

Dan gaat ge het ervaren dat bedekkende genade aan vergevende genade vooraf kan gaan.

En dat er een bedekte schuld kan zijn en een ontdekte Heere Jezus.

En dat er zoveel uit een ontdekte Heere Jezus uitgaat in uw ingewanden, dat ge getroost zijt onder de schuld, hoewel de schuld er nog ligt.

Ik stippel dat alleen maar even aan tot uw onderwijzing, omdat er zo ontzettend veel verwarring heerst in de kerk van vandaag, bij gebrek aan onderwijs.

Hoe is het dan?

Dan gaat het geloofsgezicht altoos aan het geloofsbezit vooraf. Nu kunt ge een geloofsgezicht hebben op de zaak en dat ge in de belofte gerechtvaardigd zijt, hoort ge het? in de belofte, en dat ge toch de zaak nog niet deelachtig zijt. Dat is omdat de arbeid van de Heilige Geest u er finaal buiten zet en er buiten houdt.

En nu moet ge niet zeggen: "Zien is nog geen hebben".

Ge laat die mensen maar tuten. Dat zijn van die vervelende mensen, daar heb ik het helemaal niet mee, helemaal niet. Wanneer Hij glinstert tussen de traliën en in de windselen der belofte tot u kwam, denkt ge dan, dat Hij Zichzelf dan niet zal geven?

Neen, geliefden, de Heere heeft er veel meer zin in om u zalig te maken, dan dat gij er ooit lust in zoudt krijgen.

Het gaat alles van Hem uit.

Roept Mij aan in de dag der benauwdheid.

En dit is de benauwdheid: Uw wantrouwen, uw ongelovigheid. En dit is de benauwdheid: Uw bangheid, dat ge eigenlijk benauwd zijt dat God u waarachtig zaligmakend zal bekeren. Ja, geliefden, wie zit er hier? "Want Ik zou u wel helpen - zegt de Heere - Ik zou u echt willen helpen, maar ge spreekt leugen tegen Mij".

Wij zijn er veel te benauwd voor, als de Heere er eens komt door te trekken. En Hij trekt door. Want:

Zijn wagens boven het luchtig zwerk Zijn tien- en tienmaal duizend sterk, Verdubbeld in getalen.

Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden. Maar de Christus Gods heeft Zijn miljoenen verslagen. En wanneer gij er eentje van zijt, dan zal Hij u ontbieden aan de troon der genade. En dat doet Hij in een weg van afbraak. En dat doet Hij in een weg, dat ge zegt: "O God, had mij toch belet van tegen U te zondigen. Had mij daar toch van belet". Wat blijft er over?

"Gij zult niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen". Dat blijft er over!

En de Heere zegt: "Ik heb uw offeranden niet begeerd".

"Gij zult niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen".

"En - zegt de Heere - Ik heb geen bok uit uw kooi nodig, en geen var uit uw stal".

"Gij zult niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen".

"Ja - zegt de Heere - wie heeft het van uw hand geëist, dat ge in Mijn voorhoven zoudt verschijnen en dat ge een gebedje zoudt doen? Wie heeft dat van u geëist?"

Wie zal nu druiven van doornen en vijgen van distelen plukken?

Welk een moeizame arbeid.

"Gij zult niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen".

Waar zult ge dan toch mee moeten komen?

Met het Lam. Met Gods Lam, Dat de zonde der wereld wegneemt.

En nu kunt ge dat zien liggen, en ge kunt er wel eens moed en troost uit gehad hebben, en er kan wel eens een belofte aan uw ziel zijn toegepast, dat ge zegt: "Nu zal ik nooit meer twifelen"; en dat ge vandaag de belofte krijgt en morgen al op de vervulling wacht hè? Ja, dan kijkt ge al uit. En? Indien Hij vertoeft; zo verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen. En dan komt Hij op het onverwachtst. Dan komt Hij zo maar.

Maar het geloofsgezicht gaat altoos aan het geloofsbezit vooraf. Weest jullie toch vooral voorzichtig, dat ge u niets toeëigent van de liefde van Christus. Weest toch schuchter ten opzichte van die zaken. Want genade is niet te koop en genade is niet te ver-veren en genade kan alleen maar geschonken worden. En dat doet de Heere.

En in welke weg doet Hij dit?

In een weg van lijden.

En wat is nu de weg van lijden?

Dat ge niet kiezen kunt en dat ge niet kiezen moogt. Dat is de weg van lijden.

Christus kon niet kiezen tussen Zijn Vader en tussen Zijn volk. Dat kon niet. Want Hij was daar en in Zijn ene hand Zijn kerk en in de andere hand Zijns Vaders hand.

En die heeft Hij vastgehouden net zolang totdat Hij het uitgeroepen heeft: "Volbracht". In Uw handen beveel Ik Mijn geest, Hij heeft ze geen van tweeën losgelaten. Maar Hij zou de kinderen brengen tot het hart van de Vader. Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed, mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed. Bepraat het Vaderlijke niet, wanneer ge er geen kennis aan hebt!

Ge moet niet denken, dat ge de Vader kent wanneer ge door Christus gekust zijt in die mate. Neen, dat is wel een geschenk des Vaders. Maar toch: Hij, Die helpt in nood, is in Sion groot. En nu moet ge niet vragen: Hoe ver ben ik geleid? Helemaal niet, geliefden. Het is altijd nog genoeg geweest als ge de Heere Jezus liefhad. Nu, onderzoekt u dan maar zeer nauw.

"Ik heb - zegt Hij - u liefgehad met een eeuwige liefde". Kijk er eens. En hoe wordt ge nu zalig?

Gij zult niet begeren. Zo wordt ge nu zalig.

Ja, dat is echt als ge zo zalig wordt. Gij zult niet begeren. Want Paulus zegt: "Ik wist niet de begeerte zonde te zijn dan door de Heilige Geest".

Gij zult niet begeren. Daar wordt ge onder doodgedrukt. Ge zult de zaligheid niet begeren. Neen, zeker niet. Ge zult die klederen des heils niet begeren. Die zal Ik u aan doen. Die zal Ik voor u verdienen.

Want Hij heeft voor hen begeerd het onvergankelijke leven.

Het ligt alleen in God. Niet in onze keuze, niet in ons vertrouwen, niet in onze bevinding, niet in onze ervaring.

"Ach - zegt ge - moet er nu nog meer af?"

Zat er nog wat aan?

"Ja - zegt ge - maar ik weet toch hoe de Heere mij geleid heeft van Sittim af tot Gilgal toe".

Nu, ik weet het niet meer, hoor. Ik zit in een doolhof. Ik ben het pad bijster.

Zit er dan nog wat aan?

Moet er dan nog wat af?

Door het geloof hebben ze in geitenvellen gewandeld.

En door het geloof hebben ze gewoond in de spelonken der aarde.

Wie?

Daar gaan ze. De Paradijspoort uit. Onze eerste voorouders Adam en Eva. In geitenvellen.

Denkt gij, dat gij er wat anders bij krijgt? Neen.

En die geiten heeft Hij Zelf geslacht en de vellen heeft Hij hun Zelf omgedaan.

Daarom zegt de Heere zo met nadruk: "Neem uw kramerij weg uit het land, want Ik kan uw biddagen en uw verbodsdagen niet rieken. Zij zijn Mij een walging".

Zo blijft er dan niets over dan dat ze in geitenvellen wandelen!

En zo blijft er niets anders over, dan dat zij in de holen en in de spelonken der aarde wonen.

Daar moet ge Gods kind zoeken.

In de holen en in de spelonken der aarde.

Gods kind en Gods kerk hebben geen etalage, hebben geen vertoon naar buiten. Maar die krijgen dezelfde rampzalige gestalte te dragen als van hun Oudste Broeder. En dan hebben ze Mij eer dan u gehaat. Laat dat u troosten.

"Ja - zegt ge - man, als ge er eens wist van mijn leven en van mijn zonden".

Omdat Christus daarvan weet, daarom komt Hij bij u.

Maar zij wonen in de spelonken der aarde. Dat is Gods lieve volk. Zij hebben geen gedaante.

De valse godsdienst heeft een gedaante van heerlijkheid.

Maar de kerke Gods is en blijft: "En gij waart naakt en bloot".

En dan krijgen ze geitenvellen aan. Dat is van dat geheel enige Lam. Dat zijn de klederen der gerechtigheid en des heils - ja, de Heere is goed voor Zijn kinderen - en dan zegt Hij: Ik voedde u met meelbloem en met honing. En Ik schoeide uw voeten met dassenvellen en Ik bekleedde u met fijn lijnwaad en hermelijn en, zegt Hij, er ging van u een naam uit onder de heidenen, omdat Ik Mijn heerlijkheid op u gelegd heb.

Eert geen uitlands God, wacht u voor uw zielen.

Zoudt ge denken, dat die vorige tijden beter waren?

De Schrift zegt het ook: Gij zoudt uit wijsheid daarnaar niet vragen.

Zo is het dan alleen nogmaals deze woorden: Looft den Heere, want Hij is goed. En dat gaat nu nooit meer over. Als de Heere eenmaal van vrede tot uw ziel gesproken heeft, dan gaat het nooit meer over. Hij neemt Zijn vrede niet terug. Er is geen bedrog in Zijn mond gevonden.

En daarom is het: Hij kusse mij met de kussingen Zijns monds. En?

Ge houdt de wereld vast en ge kunt de wereld niet loslaten. En ge houdt God vast, en ge kunt God niet vasthouden en niet loslaten. Zo is het.

Hoe dan?

Ik heb voor hen begeerd.

Dan komt ge in de stilte. Dan eerst. Maar dan blijft er ook geen naam over voor u en voor mij. En wij krijgen geen vinger achter de zaligheid. Geen nagelschrapsel is er van ons bij. Maar Hij is het alleen.

Wat een veilige weg, geliefden. Wat een veilige weg.

God vraagt van u geen gebedje. God vraagt van u geen zucht. God vraagt van u geen dank. Hij weet wel, dat gij het niet brengen kunt.

Ja, en dan zit ge maar thuis te mauwen en te kauwen: "Mocht het nog eens staan te gebeuren".

Wat, geliefden, het is gebeurd op de hoogte van het kruis. Daar heeft Hij het uitgeroepen: Het is volbracht.

Moet er dan nog wat gedaan worden?

Moet er dan nog wat gebeuren?

O God, Gij zijt mijn Toeverlaat. En ik kan er niet komen. Toen God Zich openbaarde als mijn Toevlucht, toen moest Hij nog, met eerbied gesproken, mij leren, hoe ik toevlucht zou mogen nemen. En dat was door de bediening van de Heilige Geest.

Ja, daar kunt ge razend op worden. Dan wordt ge nijdig, heel erg nijdig.

Maar die waarachtig in zichzelf voor God verloren is gegaan, die gelooft in zijn eigen verdoemenis, en die loopt iedere dag uit zichzelf naar de hel. En dát zijn ze. Dat zijn ze nu. Want dán alleen komt er eerst lof voor God open. Dan eerst komt er hulde voor de Christus Gods.

Wanneer gij er nog iets bij mocht zijn en doen, dan kregen er twee de eer. Maar gij kunt niet één uur met Hem waken. Halleluja. Mijn God, ik zal U eeuwig loven, omdat Ge het zó hebt gedaan.

Amen.

O Heere, wil U het maar toepassen. Wil U het maar zeggen. Wil U het maar doen. Want het is alleen wanneer Uw Woord gaat doen wat of het zegt, dan is het een levend Woord, dan zult Gij de kracht Uws werks tonen niet alleen uiterlijk, ach, dat is alles vergankelijk, maar dan zult Gij het innerlijk tonen. En dat dan dit volk naar huis mag gaan en dat zij het in hun ziel mogen ervaren: Mijn God, ik zal U eeuwig loven.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 52ste Psalm en daarvan het 7e vers:

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan;
'k Verwacht Uw trouwe hulp van boven;
Uw waarheid zal bestaan;
Uw naam is voor 't oprecht gemoed
Van al Uw gunstvolk goed.*

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven Omdat Gij 't hebt gedaan.
'k Verwacht Uw trouwe hulp van boven,
Uw waarheid zal bestaan.
Uw Naam is voor 't oprecht gemoed
Van al Uw gunstvolk goed.*

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en Hij behoede u,

De Heere doe Zijn aangezicht aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

Votum:

Onze hulp en onze verwachting sta in de naam des Heeren Heeren, Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen. Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader, en van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest. Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 109e Psalm en daarvan het 2e vers:

*Z' omringden mij met boze woorden,
Die mij, als priemen, 't hart doorboorden;
Ik werd op 't allerfelst bestreden;
Verdrukt, mishandeld tegen reden;
'k Heb voor mijn liefde haat behaald;
Ik bad, maar 'k werd met vloek betaald.*

Dat God ons wilde kennen, daar ligt de zaligheid in.

Want wanneer God ons niet had willen kennen, we zouden nooit tot die kennis gekomen zijn, we zouden nooit overgebogen zijn, we zouden nooit aan de gezegende voeten van de Christus gekomen zijn.

Maar omdat God ons heeft willen kennen in Zijn eeuwige Vrede-raad, dat God ons heeft willen kennen in de bondsbreuk van Adam, dat God ons heeft willen kennen in eigen bondsbreuk, dat Hij ons heeft willen kennen in de schoot van onze moeder, toen wij in zonden ontvangen daar schuil gingen, dat God ons heeft willen kennen toen wij daar lagen op de vlakke des velds, vertreden in ons bloed, dat God ons is blijven kennen en naspeuren, wanneer wij Hem de rug toekeerden en wanneer wij, met Adam, innerlijk onze ellende kregen te kennen en te zien, kijk, dat is vrucht van het kennen Gods.

Wij kennen God van de weeromstuit.

Gij moet niet denken, dat, wanneer gij een historieel geloof hebt omdat gij een belijdend mens zijt, of dat gij uitreddingen hebt en dat gij verschoningen hebt en omdat ge dit hebt doorgemaakt en omdat ge daaruit zijt geholpen, dat dát uw kennis Gods is.

Maar om Hem te kennen, daar is God Zelf voor nodig.

En wanneer gij Hem dan mag leren kennen, dan is dat een genadegift, dan is dat zulk een bewijs, dat de hemel u aan Zijn tafel wil hebben, opdat gij aanstonds zoudt aanzitten met Abraham, Izak en Jakob, dat ge zoudt aanzitten met Hem, Die het u tijdens uw aardse leven heeft toegeroepen: "Och, dat gij heden bekendet, in deze uw dag, wat tot uw vrede is dienende".

Kijk, dan krijgen wij met een opzoekend en met een vindend en dan krijgen wij met een na wandelend God te doen.

Door de godsdienst kunt ge niet worden opgeraapt, maar God moet u oprapen. En wanneer God u opraapt in uw verloren staat, dan doet Hij dat door Zijn Zoon. En wanneer Hij dat door de Christus doet, dan haalt God u onder de doornen en onder de distelen van de paradijsvloek vandaan. En zo zijn de handen en de voeten van de Heere Jezus Christus doorgraven, omdat Hij Zijn kerk onder de doornen vandaan gehaald heeft. Was die doornenkroon van de Christus niet uit die paradijsdoorn gevlochten?

Maar juist, omdat die doornenkroon van de Christus uit die doornenheg van de paradijsvloek was gevlochten, daarom kwam er in die doornenheg een zodanige opening, dat een naakte zondaar er door kon, en Hij het kon volbrengen: En Ik zal ze allen, die daar onder die paradijsvloek liggen, Ik zal ze allen door die doornenkroon, waarmede zijn moeder Hem kroonde op de dag van Zijn bruiloft, door die Poort zal Ik ze allen tot Mij trekken.

Nu, dan zult ge eerst kennen, dan zult ge eerst vervolgen te kennen, dan zult ge er eerst iets van verstaan: Ik sloeg, eer ik werd verdrukt het dwaalspoor in, maar nu, geleerd, houd ik Uw Woord en wetten.

Dit is de verdrukking van Gods lieve beproefde volk, dat ze dagelijks gebogen gaan onder het kruis van hun onoprechtheid. Kent ge die verdrukking?

Dat ge dagelijks gebogen gaat onder het kruis van uw onoprechtheid? Dat ge uzelf als een huichelaar over de aarde ziet gaan? Want nergens is Gods volk banger voor, dan dat ze zichzelf zullen bedriegen.

De ware kerk bestaat uit missers.

En de bovenkerk bestaat uit bezitters.

En als ge hier nu van die "bezitters" tegenkomt, laat ze dan maar gaan.

Maar wanneer ge nog eens een missend mens mag ontmoeten, die zegt zoveel niet, want die zijn bestraffing is er iedere morgen. En wat is iedere morgen uw bestraffing?

Dat ge uzelf moet opnemen. Iedere morgen uzelf oprapen. Hebben jullie vanmorgen je knieën al gebogen? Of was er geen tijd voor? Hoe is het gegaan vanmorgen bij jullie thuis? Was er nog een ogenblik een buigen in het verborgene? Of was er een grimmigheid en een nijdigheid? Want denkt erom, dat een mens een stuk ongedode hoogmoed is.

Maar voor de kerk is deze belofte: En zij zullen kennen. Zij zullen kennen. Een daad Gods. En zij zullen vervolgen te kennen. Dat is een daad Gods. En zij zullen Mij allen kennen. Dat is een belofte Gods. Van de kleinste tot de grootste. Zij zullen Mij allen kennen.

Wat zal het dan zijn, wanneer ge daar aanstonds komt in die gewesten der gelukzaligen en degenen, die u voorgedaan zijn? Dan gaat het om de Koning, zeker!

Maar die ganse kerk is er. Want zij hierboven, kunnen zonder ons niet volmaakt zijn. Of denkt gij, dat zij hierboven geen gemeenschap der heiligen beoefenen? Dat het alleen van beneden kan komen? Nu, als het van beneden moet komen, dan zijn we, we hebben onze grondslag in het stof, zodanig gekneveld en gekluisterd aan de dingen van beneden, dat er niet veel opmerken is. Maar wanneer gij dan daar zult mogen komen en die Poorten zullen voor u ontsloten worden en alles zal dan achter u zijn, dan zullen zij u tegen treden, dan zullen zij u omhelzen, dan zullen zij het uitroepen: "De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel Zijner handenwerk". Ja, dan zijt ge boven lucht en wolken verheven en boven alle sterrenhemel, en die hemelen vertellen Gods eer.

Wat zijn dan die hemelen? Dat zijn de deugden van een drieënig God.

Dan zult gij kennen en vervolgen te kennen. En dan zullen die dorstigen gebracht worden bij de fonteinen der eeuwige wateren. Dan zullen zij gebracht worden bij de Bron en Oorsprong hunner zaligheid. Dat kan alleen omdat Hij als een Lam ter slachting werd geleid. Hij, dat was de Zoon Gods. En omdat Hij dat alles verworven heeft, omdat Hij ons heeft willen kennen in onze bondsbreuk, in onze val, in onze verlorenheid, in onze verdorvenheid, en dat Hij ons niet alleen wilde kennen, maar omdat Hij ons bleef kennen en dat Hij ons naspeurde onder vele volkeren. Want Hij zal er geen één verliezen: "Vader, zij waren Uwe".

Neen, in de schapen, daar ligt de verantwoordelijkheid niet in, maar in de Herder. Ze waren Hem van de Vader gegeven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid.

Dan gaat het er maar over of God u naspeurt. Het gaat er niet om of ge een godsdienstig mens zijt, of ge wel eens onder de waarheid zit. Daar gaat het niet over.

Maar we moeten aanstonds God ontmoeten. En dan?

Kunt ge er wel eens naar verlangen? Wanneer het eens een ogenblik makkelijk is, dan gaat ge er naar verlangen, dan gaat ge verlangen, dat er een end aan zal komen. Neen, niet omdat ge het hier zo zat zijt, neen, dat bedoel ik niet. Want het kan uit verschillende oorzaken zijn, dat ge zegt: "Ik wilde maar, dat ik er uit was en dat ik er af was". Maar om het nu eens te horen.

Want wat was hier meestal uw bezit? En wat was hier meestal uw bestrijding, uw aanvechting?

Nu, dat ge niet bij die kudde behoorde. Dat was uw aanvechting en dat was uw bestrijding. Dat ge u er eigenlijk maar bijgevoegd had, maar dat ge er nooit bijgevoegd was. Dat was uw bestrijding, dat ge maar een meeloper was. Zoals er zoveel waren, die met die kerk uit Egypte waren meegelopen en die ook waren onder de wolkkolom en die ook waren onder de vuurkolom, en die ook het water uit de rotssteen gedronken hebben en het manna, dat dagelijks uit de hemel viel, gegeten hebben.

Ja, dan zijt ge zo bang omdat ge geen enkele eigenschap en geen enkele teerheid in uw gemoed ontdekt, zoals het bij Gods ware volk het geval is. En toch, ge hebt niet anders gekund en ge hebt niet anders geweten. En wanneer ge niet anders gekund en wanneer ge dan niet anders geweten hebt, dan verlangt ge er naar, dat God eens een uitspraak zal doen in uw leven.

Wanneer ge hier verteerd werd door de onzekerheid en wanneer ge hier verteerd werd door de gebondenheid aan de dingen van beneden, dat ge niet los kon komen van de zonde en dat ge niet los kunt komen van de dingen des stofs. En dat het dan toch in uw ziel wel eens bijzonder makkelijk kan zijn.

Die grote tegenstrijdigheid, dat, wanneer ge door de dingen van de wereld en van satan overwonnen zijt, en ge zijt in volle grimmigheid en verzet tegen de wegen en de werken des Heeren, dat ge daar niet onder bukken en onder buigen kunt en daar niet onder bukken en buigen wilt, en dat ge het waarneemt, dat ge met al uw ellende niet bij God kunt komen.

Want dat is het niet, dat ge daar bij God komt, als ge uw knieën buigt en ge zegt: "Heere". Neen.

Neen, het is niet, die zegt: "Heere Heere", maar het is alleen wanneer de Vader uitgaat om Zijn verloren zoon tegemoet te treden. Want als de vader niet uitgegaan was om zijn verloren jongen tegemoet te gaan op de weg, dan had die verloren zoon op dat eindje weg naar zijn vader nog naar de verdoemenis kunnen zakken, vanwege zijn eigen bestaan.

Maar omdat zijn vader hem zag en omdat zijn vader hem tegemoet ging, toen ging die jongen in de armen van zijn vader voor eeuwig zalig verloren in zijn Behoudenis. Wie het verstaat, verstaat het.

Wanneer ge als een arm verloren mens aanstonds voor God moet komen en wanneer ge hier veroordeeld over de wereld zijt gegaan en wanneer ge niet anders hebt dan een verknoeid leven en wanneer ge niet anders hebt dan dat alles u in het aangezicht vliegt, zie, dan zal het zo'n eeuwig meevaller zijn als ge bij God moogt komen.

Dan zal het zo'n meevaller zijn.

Want Hij heeft het Zelf gezegd: "En waar niet is, daar schold Hij hun alles kwijt".

En hoe weinig wij daar nu van weten en hoe weinig wij er nu van kennen en hoe weinig wij er nu van willen kennen, want er zitten er hier ook, die eigenlijk liever hier niet zaten. Die zitten hier ook. Dat is inzonderheid ons opkomend geslacht. Maar ze worden er gelukkig nog onder gebracht, omdat vader en moeder ze er nog onder hebben en opdat ze de schuld en de straf, neen, opdat zij de genade zouden beluisteren.

Het woord van onze tekst voor dit morgenuur vinden wij in het Evangelie van Johannes, het eerste hoofdstuk, het 26ste vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"Hij staat midden onder ulieden, Die gij niet kent"

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 42ste Psalm en daarvan het 1e en het 4e vers:

*'t Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den HEER;
God des levens, ach, wanneer
Zal ik naad'ren voor Uw ogen,
In Uw huis Uw naam verhogen?*

*'k Denk aan U, o God, in 't klagen,
Uit de landstreek der Jordaan;
Van mijn leed doe 'k Hermon wagen;
'k Roep van 't klein gebergt' U aan.
'k Zucht, daar kolk en afgrond loeit,
Daar 't gedruis der waat'ren groeit,
Daar Uw golven, daar Uw baren
Mijn benauwde ziel vervaren.*

Uit het land der Jordaan is altijd een geweldige sprake tot ons gekomen. Een sprake tot de wereld, want door de gebeurtenissen aan de Jordaan zal ook eenmaal de wereld geoordeeld worden. Een sprake tot de

godsdienst en tot de religie, want ook zij zal eenmaal voor de vierschaar van de Jordaan worden gezet om daardoor berecht te worden.

Maar er komt ook een sprake tot ons, stemmen tot ons, die ons ontroeren en aanraken, die ons hart kunnen verscheuren, maar die ook ons hart kunnen verklaren.

Jezus is Zijn loopbaan begonnen in de wateren van de Jordaan. En Jezus heeft Zijn loopbaan beëindigd in de wateren van de Jordaan.

Wanneer Hij daar kwam, toen Johannes dopende waste Bethabara, dat wil zeggen in het huis der woestijn, dan zien wij daar de Christus naderen. Niemand kent Hem. Hij is de Zoon des mensen. Zijn Godheid gaat schuil achter Zijn menselijkheid. Dan is Johannes daar dopende bij de veren van de Jordaan en dan ziet hij daar de schapen en de lammeren van Nebajoth uit het Overjordaanse overkomen en overgezet worden, opdat zij zouden zijn het slachtvee voor Gods altaar.

En dan opeens wordt Johannes daar opmerkzaam. Maar hij is dan ook de grote ziener en de laatste ziener van het Oude Testament. Dan merkt hij, verlicht door de Heilige Geest, daar de Christus en dan roept hij het uit: "Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt!"

Dat Woord gaat over de menigte heen en dan zegt Johannes:

"Hij staat in het midden van u, Die gijlieden niet kent".

En dat woord van Johannes is doorgegaan en dat gaat nog door, totdat de laatste gekende zal hebben bekend en zal hebben uit gesnikt, wat?

Nu, als ge dat zeggen kon, dan zoudt ge nog wat bezitten. Maar wanneer ge door Hem opgezocht wordt, dan valt de eer aan één kant. Want dan heeft Hij Zich opgemaakt en dan is Hij in de velden uwer ellende gekomen en dan is Hij door het struikgewas heengegaan en dan heeft Hij Zijn schaap gezocht, en dan heeft Hij het gevonden en dan blijft er niets anders over dan u te laten behandelen, dan u te laten zaligen. Johannes heeft Hem aangewezen.

En het is ook in dit morgenuur: Hij staat in uw midden, Die gij niet kent. Mocht ge in tranen en mocht ge in verbrokenheid en mocht ge in waarachtige vernedering des harten uitbarsten en voor God neervallen op uw plaats. En het in overgebogenheid des harten en in zieleweedom krijgen te bekennen: "Heere Jezus, ik zie U niet. Dierbare Zaligmaker, ik weet niet waar U staat".

Opdat wij zó onze ellende en onze verre afstand zullen leren kennen en bewenen.

Johannes heeft Hem rijk aan gepredikt.

Johannes heeft het klassieke woord gesproken: "Ik ben niet waardig om Zijn schoenriem te ontbinden".

Johannes heeft gezegd: "Hij moet wassen en ik moet minder worden".

Hij moet wassen.

Ja, zij hebben elkander vroeger wel eens ontmoet.

Vroeger ontmoet?

Ja, wanneer daar de moeder des Heeren, Maria, zich heenspoedt naar de priesterswoning in Hebron, omdat zij haar nicht, omdat zij Elisabeth wilde bezoeken, naar aanwijzing van de engel Gabriël, zie, dan is daar de gemeenschap der heiligen, wanneer daar de ongeboren vrucht in de schoot van Elisabeth opspringt bij het binnenkomen van de Christus Gods, dat wil zeggen, wat Maria onder haar hart draagt, dan is daar gemeenschap des Geestes, dan is daar gemeenschap der heiligen.

Dan gaan wij het belijden: "Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk". Dan is er vlakke en dan staat er: En het Kindeke sprong op in haar schoot. Is u dat wel eens overkomen onder de bediening des Woords? Ja, want dat gaat aan de geboorte vooraf. Dat is de bevruchting van de Heilige Geest. Dat is de bedauwing van de ontfermende genade Gods.

Daaraan kunt ge weten, daaraan kunt gij kennen. Al zijt ge bang, al zijt ge soms aangevochten en bevreesd. Maar is het kindeke wel eens opgesprongen in uw schoot onder de bediening des Woords? Dat ge het hebt uitgeroepen: "Hoe is het, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?"

Dat is die kerk. Maar dan is de Christus nog verborgen, ook voor u, wanneer ge nog leefde onder de wettische bediening. Ja, dan kan er zoveel van uitgaan en dat zijn natuurlijk geheime dingen. Maar daarom is het ook juist waar: Gij kent Hem niet, Die in het midden van u is.

Gij kent Hem niet in Zijn lokkende, gij kent Hem niet in Zijn trekkende, gij kent Hem niet in Zijn overredende, gij kent Hem niet in Zijn koesterende genade.

Ja, ja, een ander kan dat wel bekijken, maar Gods lieve kinderen kunnen dat niet bekijken. Een zuigeling in de wieg weet dat niet.

En wanneer ge dan tot dat volk behoort waarvan het is: En het volk, dat in duisternis wandelt, dat zal een groot Licht zien, ja, dat is een volk onder de wet, dat is een volk onder de belofte, dat is een volk onder de Oudtestamentische bediening, dat is een volk onder de roepende en trekkende genade. Dan zijt ge er nog wel niet, maar toch zijt gij er.

Want we zien de kerk in drie standen.

Wij zien de kerk in de moeder.

Wij zien de kerk op de schoot van de moeder.

En wij zien de kerk achter de moeder.

Dat is een volk vóór de wet.

Een volk ónder de wet.

En een volk achter de wet, dat wil zeggen, die de zaken deelachtig zijn.

Nu moet ge zelf weten, waar gij bij hoort.

Neen, dat kunt ge niet onderscheiden. Waarom niet?

Omdat ge de schellen op de ogen hebt gekregen toen God met u begon te werken. Ja, dan denken ze maar: de schellen van de ogen, maar wanneer God gaat werken in uw leven, wanneer ge daar een licht krijgt te zien boven het licht van de zon daar op weg naar Damascus, wanneer ge daar heengaat in uw eigen vleselijke weg van vroomheid en godsdienstigheid en in een weg van doen en laten, wanneer ge daar tegengehouden wordt, kijk, dan krijgt ge een Licht boven het licht van de zon. Ja, de schellen op uw ogen. Dan zijt ge zo blind, dat een jongske u moet leiden. Ja, een jongske zal u leiden. Ja, die zal de leeuw en de berin leiden. En dat jongske zal zijn hand steken in het hol van de adder en in de kuil van de basilisk. Wanneer dan dat jongske u zal leiden, dan zal het jongske u brengen in de straat de Rechte. En daar is het huis van Ananias, dat is de God-lover. Ik stippel dat alleen maar even aan, opdat gij iets van het Woord zoudt gaan begrijpen: Hij, Die in het midden staat, kent gij niet.

Want gij kunt dat niet voor kennis houden, neen, dat kunt ge niet.

Gij kunt dat ook niet verwerken, wanneer Johannes daar zegt: "Hij moet wassen en ik moet minder worden". Hij moet wassen. Hoe kan Christus nu wassen? Hoe kan Christus nu groter worden?

Hoe kan Christus nu groeien? Hij moet wassen? Hij is God, volzalig, oneindig, volkomen in Zichzelf.

Hij moet wassen en ik moet minder worden.

Ik kan toch niet minder worden? Ik ben een gevallen mens. Ik lig dood in de zonden en in de misdaden en het is een verloren zaak. En dan minder worden? Ja, Johannes, die zegt het toch, wijzend op de Christus: "Hij moet wassen". Hij moet wassen in Zijn evangelische bediening en steeds heerlijker worden in Zijn evangelische bediening. En ik moet minder worden in mijn wettische bediening.

Zie, wanneer daar die zaak enigszins belicht wordt, dan is het Johannes, die u daar wijst op de Christus.

Dan zegt Johannes daar en telkens weer in de gang van het leven van de Borg, wanneer Hij het land doorgaat, weldoende en wonderdoende,

wanneer Hij daar neerzit op de berg der Zaligsprekingen en wanneer het uit Zijn Goddelijke mond komt:

"Zaligzijt zij, die hongeren en dorsten. Zalig zijt zij, die treuren, zalig zijt zij, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, zalig zijt gij, wanneer de mensen liegende en bedriegende alle kwaad van u spreken.

Want alzo is het gegaan de profeten". Dan is het: Hij is in het midden van u, Die gij niet kent.

En dan gaat het door, dóór, totdat wij komen op de Hoofd-schedelplaats, dan zegt Johannes het aldus:

"Hij staat in het midden van u, Die gij niet kent".

*Wie vet is, eet, en knielt voor Israels HEER;
Wie 't stof bewoont, bukt mede voor Hem neer;
En wie zijn ziel bij 't leven nu niet meer
Heeft kunnen houden.
Het vrome zaad van die op God betrouwden
Zal, door Zijn kracht,
Hem dienen, voor Hem leven;
Het zal den HEER eens worden aangeschreven,
In 't nageslacht.*

Uit de 22ste Psalm en daarvan het 15e vers.

En de zon is verduisterd.

Neen, dat is geen natuurverschijnsel. Dat is maar geen zonsverduistering, die door alle tijden is voorgekomen. De zon is verduisterd. En er is een avondstemming gedaald op de kruisheuvel.

En daar hangt Hij, temidden van de misdadigers aan Zijn rechterzijde en aan Zijn linkerzijde. Hij hangt daar in het midden der boosdoeners.

En rondom dat kruis zien we een schare van Farizeeërs en Schriftgeleerden, ouderlingen en priesters. Wij zien daar een onafzienbare schare rondom dat kruis. En het is donker.

Wij horen een stem van dat kruis: "Eli, Eli, Lama Sabachtani", dat is: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Niet dat Jezus het niet wist, maar Hij schreeuwt hier Zijn Borgziel uit.

Het is stil en het is donker. En het is avond geweest en het is nog avond. En alleen op het Kruis, daar is het licht.

De zon in de natuur is verduisterd.

Wanneer gij dat dan bevindelijk gaat leren, dat uw zon ondergaat en dat uw maanlicht ondergaat en dat uw sterren geen licht meer zullen geven, wanneer God u door dit alles wil leren: En er was duisternis op de ganse aarde, dan geldt nog het woord van de Doper: Hij staat in het midden van u als Eén, Die gij niet kent.

Want daarom werd het licht in de natuur en de zon verduisterd, dáárom, opdat gij zoudt zien de Zon der gerechtigheid op de hoogte van Golgotha. Zijn glans is niet vergaan en Zijn licht is niet afgesneden.

Maar daarom die zonsverduistering.

Daarom die les in uw en in mijn leven.

Wanneer gij daar op Golgotha bij de Christus gebracht wordt, wat is dan de les?

Dat gij er niets van verstaat.

Wanneer wij hier preken vanmorgen en wij hebben dan geen thema en wij hebben dan geen verdeling, dan is dat enkel en alleen om openlijk te belijden dat wij hier staan met onze oppervlakkigheid en met onze onkunde en met ons egoïsme bij het kruis van Christus. Want we zouden er eigenlijk gezegd alleen maar een beetje omheen kunnen praten.

Nu, het is wel een afschuwelijke en godslasterlijke gedachte, zoals die wel eens geopperd wordt, dat ge Golgotha kunt indenken, dat ge Golgotha kunt inleven, dat ge Golgotha kunt navoelen.

Dat vind ik een afschuwelijke godslasterlijke gedachte.

Er is er maar Eén, Die het weer op Golgotha, en dat is de Christus Gods. En wanneer wij over het lijden van Christus gaan praten en wanneer wij daarvan zouden willen spreken over die "Zo zijt Gij mij een Bloedbruidgom, vanwege de besnijdenis des harten". Wanneer wij in die dingen zouden willen indringen, dan is dat ons niet toegestaan. Vóór dat heiligdom moeten wij blijven.

Vóór dat heiligdom moest Israël ook blijven op de grote Verzoendag. Dan ging de Hogepriester in, in het heiligdom, door de Heilige Geest gedreven. Dan ging hij in, met het bloed van stieren en bokken. De gouden schaal gevuld met het bloed der lammeren. Dan ging hij binnen.

En gij weet, de hogepriester, hij had zijn hogepriesterlijke heerlijkheid aan, dat gewaad door God Zelf beschreven en aan de zomen van dat kleed waren schelletjes, gouden schellekens en granaatappeltjes. De ganse zoom was daarmee bezet. Dan was het weer een gouden schelleke en dan was het weer een granaatappel. Als de hogepriester zich dan bewoog, dan werd het geklank gehoord. Wanneer Hij daar dan binnenging, dan konden ze het daaraan weten, dat wanneer ze nog die schellekens hoorden, wanneer ze dat geklank nog hoorden, dan was de hogepriester niet gedood.

Maar dan had God het bloed van stieren en bokken, het bloed der verzoening aangezien.

Kent ge dat geklank?

Hebt ge uw oor wel eens te luisteren gelegd aan het Voorhangsel des heiligdoms, waar gij niet komen kon, wanneer ge ging luisteren naar een zwijgend God? Hebt ge uw oor wel eens te luisteren gelegd bij dat Voorhangsel als een onwaardige? En ge begreep van die dingen niets.

En toch hadt ge er zoveel onderwijs van, dat Hij met het bloed ingegaan was om verzoening voor u te doen.

Daarom: Welzalig, die het geklank kent.

Dan bleven ze wachten. Kijk, wanneer ge begenadigd werd in die weg, dan kunt ge niet meer terug, dan blijft ge wachten.

Dan blijft ge voor dat heiligdom, opdat gij zoudt aanstonds ontvangen de zegen, uit dat heiligdom meegebracht ook voor uw arme ziel.

Want dan kwam die hogepriester naar buiten, dan legde hij zijn zegen op dat volk: "De Heere zegene u en de Heere behoede u, Hij doe Zijn aangezicht aan u lichten".

Hij staat in het midden van u, daar op de hoogte van het kruis, in de donkerheid, Die gij niet kent.

En zo zult ge dan nog verloren gaan aan de voet van het kruis.

Ja, eigent het u maar niet toe en zegt maar niet: "Ik heb dit en ik heb dat".

Neen geliefden!

Weet ge waar Gods kinderen naar uitzien?

Naar een toegepaste zaligheid. Daar zien ze naar uit.

En Jezus werd gedreven door de Heilige Geest tot de Doop van Johannes in de wateren van de Jordaan.

En Jezus werd door de Heilige Geest gedreven naar de woestijn om daar van de satan verzocht te worden.

En Jezus werd gedreven door de Heilige Geest om het Brood der armen te zijn.

Hij werd gedreven door de Heilige Geest om de hongerigen met brood te verzadigen en de dorstigen te doen drinken van het water des levens om niet. Zie en daarom, zegt Christus, heb ik begeerd dit Pascha, dit avondmaal met u te houden.

En toen is Zijn vlees, toen is Zijn lichaam verbroken.

Neen, toen is Hij doorgedaan, is Hij in de wateren van de Jordaan gedoopt door het water, heeft Hij daar de doop der bekering en de afwassing der zonden ondergaan en heeft Hij het woord tot Johannes gesproken, wanneer Johannes weigerde: ik doe het niet, ik doe het niet. "Ja - zegt Hij - het betaamt Ons alle gerechtigheid te vervullen".

En nu hier, op de hoogte van het kruis, wordt Hij gedoopt met het vuur van Gods toorn. En het vuur van Gods toorn brandt van liefde voor een gevallen Adams geslacht.

En de Christus moet verbrijzeld worden, opdat God aan Zijn eer zou komen. Hij staat in het midden van u, Die gij niet kent. Wij lopen er maar wat omheen en wij praten er maar wat omheen, en wij kunnen er toch niet inkomen.

Christus werd gedreven om in te gaan in het heiligdom en om daar met Zijn eigen bloed voor God te komen. Niet als Hoge-priester naar de verordening van Aäron, maar naar de verordening van Melchizedek.

"Ja - zegt ge - maar Hij had niet die Oudtestamentische heerlijkheid en luister". Neen, geliefden.

Daarom kent gij Hem niet. Want Hij draagt Zijn kerk in Zijn hart.

Hij draagt Zijn kerk in Zijn doorboorde Middelaarshanden. Daarom kennen wij Hem niet, omdat Hij in de gestaltenis eens dienstknechts gevonden is. Vanwege Zijn vernedering kent gij Hem niet.

Hij is in het midden van u. Wanneer Hij Zich neerzet bij u aan uw keukentafel. "Ja - zegt ge - maar dat gaat niet meer". Wanneer Christus daar bij u neer gaat staan, wanneer gij daar op de akker zijt. Wanneer Christus daar bij u komt en zich zet aan het ziekbed van uw kindje, wat Hij hemelwaarts wil halen omdat het ook één van Zijn kudde is.

Wanneer Hij u berooft van het licht uwer ogen en van uw troost. Wanneer gij daar heen ziet gaan, hetgeen gij onmisbaar acht. Ik ben in het midden van u, Die gij niet kent.

"Maar, o God, in zo'n weg?" Ja.

God komt in onze verlorenheid. God komt in onze misdadigheid. God komt in onze boosheid.

God heeft gezegd: "Er zij licht". En er was licht.

God heeft in de zonde gezegd: "Er zij Licht". Zo was de dag der genade aan de kimme.

De zonde valt altijd voor in het leven van Gods kinderen.

De zonde is doorgaand in het leven van Gods kinderen.

Maar de zonde zal niet het laatste woord hebben in het leven van Gods kinderen.

Genade heeft het laatste woord.

Het is geen wanhoopstoestand.

Maar kunt ge dan de Christus Gods niet onderkennen? Neen, geliefden.

En toch is Hij in het midden van ulieden.

Waarom? Hoe weet ge dat?

Anders had ge allang zelfmoord gepleegd. Dan waart ge allang in uw druk vergaan. Dan waart ge allang omgekomen.

"Ja - zegt ge - maar...."

Neen, geliefden, wanneer ik hier spreek over de bediening van de Heilige Geest aan het woord van Zijn arme kinderen, dan kan die dierbare Christus niet langer verborgen blijven voor die Kananese vrouw.

Al hield Hij Zich verborgen en al hield Hij Zich schuil, maar dan kan Hij voor zo'n hals niet verborgen blijven. Neen.

Jozef was wel bedekt voor zijn broederen en zij kenden hem niet, maar toen, toen gedacht hij aan zijn dromen.

Gedenk aan het woord gesproken tot Uw knecht, waarop Gij hem verwachting hebt gegeven.

Alle beloften zijn aan Christus gedaan.

Niet aan u en aan mij.

Alle beloften van de ganse kerk zijn aan Christus gedaan als aan het Hoofd van het genadeverbond.

Ze zijn in de handen van onze Oudste Broeder gelegd als een onverliesbaar goed en daarom zijn die beloften in Christus Jezus ja en amen.

Maar ze zien het niet. En nu moet gij niet denken, dat gij dat wel ziet, dat het er voor u bij is. Ganselijk niet.

Het gaat er maar over of de zaken zakelijk aan onze ziel worden toegepast.

Dan gaat ge geloven dat ge inderdaad een ongelovige zijt. Gij moet niet eerst gaan geloven, dat ge een gelovige zijt. Neen, de meeste mensen geloven dat ze geloven.

Maar wanneer er geschud en wanneer er geslingerd wordt, dan gaat ge geloven, dat ge een ongelovige bent en dat ge krachtens uw ongelovigheid en krachtens uw dwaasheid naar de eeuwige verdoemenis zal verhuizen aanstonds.

Weet ge wat Gods kinderen gevoelig ervaren iedere dag?

Dat ze het niet kennen en dat ze het niet weten.

Wat is dat?

Dat is met Paulus de verzenen tegen de prikkels te slaan.

Want ge moet toch verder in die weg.

Zij kenden Hem niet, die Joden, die Farizeeërs, die Schriftgeleerden. Het was het uitverkoren volk van God. Dat was het volk uit Abraham gesproten. Dat waren de leerlingen van Mozes. Ja, zo zitten ze hier ook.

En ze kenden Hem niet.

Waarom niet?

Omdat ze het bezaten. Het waren bezitters. Zij hadden de wet en zij hadden de profeten. En daar hadden zij genoeg aan. Wij hebben de wet en de profeten.

"Ja - zegt ge - dat was de joodse kerk".

Nu, die zit hier net zo goed.

En in het Nieuwe Testament? Dat zijn ook bezitters, want die zeggen: "Wij hebben het Evangelie, en wij hebben het Woord Gods en wij hebben de Blijde Boodschap, wij hebben de Doop en het Avondmaal, wij hebben de sacramenten".

Dat zijn bezitters.

Nu, als ge nu bij die bezitters hoort.

En die Joden, die het zo bezitten, die rusten daarin, in dat bezit. Mozes had van die Joden gezegd: Het is een halsstarrig en een hoogmoedig volk. Zij zijn onwrikbaar in zichzelf. En daar rusten zij in. Daar willen zij niet in gestoord worden. Zij willen niet verontrust worden. En onder het Nieuwe Testament hebben zij het Evangelie, hebben zij de zuivere beproefde waarheid. Zij bezitten het. Alles stuit er op af. Zij hebben de Schrift. Zij hebben de belijdenis. Nu, en als nu God komt in uw leven met Zijn genade, dan komt God in uw leven met het kruis van Christus. En dat kruis van Christus zet Hij naast de stad. Want het was nabij de stad. En zij konden het niet mislopen.

En daar boven het kruis, daar stond het in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn.

Het Hebreeuws was de taal van de kerk.

Het Grieks was de taal van de wereld.

Het Latijn was de taal van het recht.

De Koning der Joden.

Nu, voor wie is Hij nu niet bedekt?

Moet ik beginnen bij het Oude Testament?

Dan zien we daar de Syriërs, de knechten van Benhadad tegen elkander zeggen: "En wij hebben gehoord dat de koningen Israëls goedertieren koningen zijn. Kom, laat ons heengaan. Wij doen zakken om onze lendenen en as op ons hoofd en de strop om onze hals.

Laat ons heengaan, want wij hebben gehoord, dat de koningen Israëls goedertieren koningen zijn". Zoudt ge dan zo niet eens, Oudtestamentisch desnoods, maar bij God komen? Geeft God dan de strop er eens in Zijn hand. Kijk, daar is de kennis der godzaligheid reeds.

En wanneer in de Nieuwtestamentische gang van het Woord de ziel zich niet verklaren kan, dan heeft hij met een afgedaalde Heere Jezus te doen en dan heeft hij met een inkomende Christus te doen. En dan is Hij daar bij de tollenaar en dan is Hij daar bij de Farizeeër. Want Hij heeft net zo goed gezeten aan de tafel van de Farizeeër als aan de tafel van de tollenaar. En zij kenden Hem niet.

Waarom niet?

Nu, daar was geen zelfkennis, daar was geen zondekennis, daar was geen satankennis, daar was geen wereldkennis. Want ge kunt Hem alleen maar zien wanneer Hij is in uw zonde, want daar wordt Hij toch neergezet.

En nu weet ik niet of gij tot die bezitters behoort, want mij komt het oordeel niet toe. Ik ben ook geen hartenkenner, maar ik ben wel een vruchtenkenner door genade. Nu, en nu vind ik bij mezelf heel erg verrotte vruchten, maar bij jullie ook ontzettend verrotte vruchten. Dat is misschien niet aangenaam, en ik zet me daar niet mee op een hoogte.

Maar het kruis was nabij de stad, en het opschrift stond er, dat ge in iedere taal lezen kunt wie Jezus is. Zij kenden Hem niet.

Omdat ge een bezittend mens zijt! De Joden waren bezitters. Zij hadden de wet en de profeten en zij waren Abrahams zaad en zij hadden er genoeg aan en zij konden erin berusten. En Mozes zegt: "Het is een hardnekkig volk". Zo halsstarrig zijn ze. Onwrikbaar berusten zij daarin.

En gij hebt de waarheid en dan zegt ge: "Ge moet die dominee van ons eens gaan horen! Ja, ja, dat is de waarheid". Nu, ge kunt mij wel met de rotte bloemen meegeven. En daar konden jullie wel eens mee verloren gaan. Want het gaat er niet over of ge gelooft in een dominee, en het gaat er niet over of ge gelooft in de Schrift, en het gaat er niet over of ge uw ellende en uw narigheid hebt leren kennen. Maar het gaat er over of ge gelooft in God. Dáár gaat het over!

En nu moet ge niet denken, dat als ge iets kunt vertellen hier vandaan en daar vandaan, neen, geliefden, maak er maar niets van; van een ziekbed, maak er maar niets van, van een moeilijke en van een zware weg, maak er maar niets van; van uitredingen, maak er helemaal geen grond van, want dat is het niet. Het is alleen, wanneer het duister is op de aarde en wanneer de zon is ondergegaan en wanneer het niet anders brult bij u vanwege de verkeerdheid en vanwege de stugheid en omdat ge in uw hart, heel in uw hart een verbitterd mens geworden zijt, omdat het leven zo ontzettend is tegengevallen. Dan, dan is Hij daar.

Dan is het op het kruis alleen maar licht.

Dan is Hij die Zonne der gerechtigheid en dan deelt Hij Zich mede en dan komt Hij Zich bekend te maken bij Zijn eigen licht.

Jezus maakt Zich bekend bij Zijn eigen waarheid. Jezus leert van die weg. En hoe staat Christus daar?

Zij kennen Hem niet. Dat is het lijden van de Christus.

Gij kent Hem niet. Maar weet ge wat zo verschrikkelijk is? Dat ge er geen smart over hebt. Dat is verschrikkelijk. Want God heeft Hem in het midden der boosdoeners en in het midden der misdadigers gezet, en Hij heeft Hem in het midden van het afschrapsel en van het uitvaagsel gezet, want Hij is bij de overtreders in Zijn dood geweest.

En nu gaan jullie hier van sabbat tot sabbat op en ge komt van heinde en ver om er naar te luisteren, en het is goed, maar: Waar is de droefheid en waar is de smart om u neer te werpen aan de voet van het kruis en te zeggen: "O God, o Heere Jezus, ik ken U niet, en zoals Gij zijt, wil ik U niet kennen ook, want ik wil zo'n vernederende en zo'n lage weg niet"?

Ze wilden Hem niet kennen, omdat Hij was de Man van smarte, omdat Hij was een Verachte en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem. Dan wilt ge die onderste weg niet gaan. Dan brult ge er tegen. Dan vloekt ge er tegen. Dan zijt ge net als die Joden.

Want Christus haalde een streep door hun doen en laten, door hun eigengerechtigheid, door hun voornaamheid en door hun voortreffelijkheid.

"Ja - zegt ge - ik kan mijzelf niet bekeren".

Nu, dat hoeft ook niet.

Bekeert Gij ons, zo zullen wij bekeerd zijn.

O God, bekeer mij, dan zal ik mijzelf bekeren. Hoort ge dat? Als God u bekeert, dan is de bekering de vrucht omdat God het gedaan heeft. Maar ge moet niet denken, dat ge met uw bekering en met uw oprechtheid en met die dingen bij God kunt komen.

Maar daarom zet God Zijn Zoon in het midden der ellende. Daarom zet God Zijn Zoon in het midden van de kuil, die we zelf gegraven hebben. Daar heeft Hij Zijn Zoon geplant in het midden, Die gij niet kent.

Nu, dat is dan wel een veroordelende waarheid voor die Joden. Dat is dan wel een veroordelende waarheid voor u, en voor mij. Dat was het woord van Johannes de Doper. Dat was de grootste van vrouwen geboren, want hij was de laatste van het Oude Testament.

En hij was de kleinste en de geringste in het Koninkrijk Gods. Wanneer dan Johannes, dat is de wet, en de profetie, op de Christus wijst en het gaat u voorbij?

En wanneer dan het Evangelie komt en wanneer God dan Zelf predikt: "Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem"; en het gaat u voorbij?

Wat blijft er dan over?

Kijk, nu kennen wij Hem nog niet. Nu weten wij nog niet wie Hij is. Maar dan zegt Hij het: "Met Mij vergaat hun hoop, o Israëls Heer".

Dan gaat Christus dóór, ook al kennen zij Hem niet, ook al moeten zij Hem niet, al verstoten zij Hem, ook al kruisigen zij Hem, al verwerpen zij Hem.

Dan gaat Hij door en dan gaat Hij in met Zijn eigen bloed in het heiligdom, en dan hoort ge geen schelletjes en dan hoort ge geen granaatappeltjes, dan is dat allemaal dof en dood. En dan zit gij aanstonds tegenover het graf, zoals de vrouwen tegenover het graf zaten, en dan is Hij ingegaan in de verdoemenis.

Wanneer ge geen Ander hebt, Die voor u naar de hel gaat, dan moet ge er zelf naar toe. Een Ander voor u en voor mij naar de hel en naar de verdoemenis, want anders moeten wij er zèlf naar toe.

Zo kennen wij Hem niet.

En hoe zullen wij Hem dan kennen? Kijk, dat is het.

Uit Zijn Borgdaad en uit Zijn Borgtocht en uit Zijn Borgwerk, wanneer we daaruit bediend worden, dan heeft God, door het kruis en door het lijden en door het sterven en door het bloed van de Christus en door het nederdalen ter helle en door de opstanding van de Christus en in het opvaren van Zijn Zoon ten hemel, dan heeft God uit dat Borgwerk een recht ontvangen om genadig te zijn.

Dat heeft Christus verdiend, een genade gevend recht uit Zijn bloed, uit Zijn lijden, uit Zijn strijden, uit Zijn nederdalen ter hel; uit Zijn verdienste heeft God de Vader en God de Heilige Geest een genade gevend recht ontvangen, opdat Hij u de Christus Gods zou thuisbrengen, met eerbied gesproken, en aan uw arme ziel zou komen toe te passen.

En zo kan u de zaligheid niet ontgaan.

Want dat recht is door Christus verworven, daar hebt gij geen zucht en geen traan bijgedaan. Daar was niet eens een behoefte van u bij, daar was geen begeerte van u bij en daar werd alles opzij gezet, omdat zij Hem niet kenden; daarom is Hij die kennis gaan verwerven, die alle verstand te boven gaat, opdat het zou zijn: "De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, vervulle uw harten in Christus Jezus".

Daarom hebt ge geleerd, dat ge Hem niet kent.

Maar nu gaat gij het verstaan, dat Hij u heeft willen kennen en dat Hij daarom in het midden van uw hart is ingedaald en het u heeft toegefluisterd hetgeen ge niet kon geloven en hetgeen ge nu nóg niet kunt geloven en hetgeen telkens en telkens weer bestreden wordt en dat is:

"Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde".

Hij heeft het u toegefluisterd: "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar het verbond Mijns vredes zal niet wijken noch wankelen".

Kijk, nu kan het een uitgestalde zaligheid zijn nu kan Christus gepredikt zijn voor het rechthuis van Pilatus, en gij kunt Hem hebben aanschouwd op de weg des lijdens, wanneer Hij daarheen gaat naar de Hoofdschedelplaats, en gij kunt Hem daar hebben zien voor ogen geschilderd aan het kruis, maar een gepredikte en een uitgestalde gerechtigheid, dat is nog geen toegepaste gerechtigheid.

Kijk, en daar ziet nu het land naar uit. Daar ziet nu zulk een ziel naar uit.

Want, wanneer uw Koning daarheen gaat, zittende op het veulen van een ezelin, en wanneer zij het Hem toeroepen: "Hosanna, Hosanna, gezegend is Hij, Die daar komt in de Naam des Heeren"; dan kunt ge een heel eind mee.

Maar wanneer het dan aanstonds de weg gaat naar de Hoofdschedelplaats, dan vlucht ge liever met die jongeling naakt van de Christus weg en laat uw kleed in de hand van de vijand, dan dat gij volhardt achter de Christus aan. Ook die jongeling mocht er niet bij zijn. Dat was een lam van de kudde en God de Vader hield hem terug.

Hij moest de pers alleen treden.

Maar wanneer ge dan 's nachts niet slapen kunt en wanneer ge daar dan veroordeeld neerligt en wanneer er niet anders is dan leegte in uw ziel, dan heeft de liefde haar eigen redelijkheid, want ze kan alleen maar door liefde gevoed worden.

Kijk eens, dat houdt u wakker, dat houdt u ledig.

Liefde kent geen tijd en liefde kent geen afstand, liefde kent geen ruimte, liefde kent geen verzet, liefde kent geen leeftijd.

Zie, dan komt ge in de vrucht openbaar. Dan is het duister, en alleen licht op het kruis.

Maar gij zijt zo blind, dat ge zegt: "Ik zie er niets van".

Wat is dan de vrucht?

Dat ge in het middernachtelijk uur uw ezeltje zadelt, ja, dan wordt de ezel gezadeld en dan vertrekt ge heel zacht en onzichtbaar, dat niemand het weet, in de weg van uw verdriet. Want ge krijgt er iets van te zien, dat Hij midden in uw verdriet is, dat Hij midden in uw onwijsheid is, dat Hij midden in uw krachteloosheid is, dat Hij midden in uw ondergang is.

Gij krijgt Hem te zien, dat Hij midden in uw "niet weten" en in uw "niet kunnen" en in uw "niet kennen" is. Hij is daar in het midden.

En dan zadelt gij uw ezel.

Het gaat wel niet altijd even makkelijk, maar het verlangen, dat is er toch bij u op stal?

Dat is toch in de stal van uw ziel? Dat verlangen?

Dan komt de ezel, die moet weer voor de dag komen, want het zijn altemaal kinderen des verlangens en der smart.

En dan zadelt ge weer de ezel, en niemand ziet het en niemand hoort het, niemand.

En op de ezel gaat ge daar heen, en het is in uw ziel: "Ik blijf den Heere verwachten, mijn ziel wacht ongestoord. Ik hoop in al mijn klachten op Zijn onfeilbaar Woord".

Wat is dat Woord u dan dierbaar geworden hè?

Ja, dat is een zoete bete, ja, als ik het vinden mag, dan heb ik het opgegeten. Maar het is zo gesloten, dat Woord. Het is zo verzegeld, dat Woord. En ge zijt zo donker en ge zijt zo dof en ge zijt, zo mat.

En dan toch maar dat verlangen. Toch maar dat uitgaan op de voetstappen der schapen, en dat altijd maar weer neerzitten bij die ezel, want ge kunt het beest niet van de stal afkrijgen. En dan zit ge weer bij die ezel, en dan kunt ge het zadel er niet opkrijgen en dan zegt ge: "O God, ik ken U niet. O God, ik weet het niet".

Maar toch: Ik zal nooit mijn zadelriem ontbinden, voordat ik Jezus eens zal vinden.

Zo dan. En?

Hij maakte Zich aan hen bekend met vele gewisse kentekenen. En wat was dan dat uitnemende kenmerk, wat u telkens weer verbrak? En wat u telkens weer vernederde?

Hij heeft nooit gezegd: "Zoek Mij tevergeefs".

Hij heeft u nog nooit een verwijt gemaakt.

Maar Hij heeft u altijd toegefluiserd: "Ik zal u geenszins uitwerpen".

En zij zullen Mij allen kennen, van de kleinste tot de grootste.

Amen.

O Heere, dat is de genade, dat Gij de genade buiten ons hebt gelegd in Christus Jezus, opdat wij het Woord zouden verstaan, gelijk de broeders van Jozef dat hebben verstaan, waar ze Jozef hadden verkocht en uitgestoten, en waar zij als een hongerig en schuldig volk moesten komen, wanneer hij het dan zegt: "En gij hebt het wel ten kwade gedacht, maar God heeft het ten goede gedacht. Hij heeft mij met die kennis versierd opdat Hij mij zou schenken de dromen uit te leggen van Farao en u het koren en het brood te geven".

Amen.

Onze slotzang zij uit de 4e Psalm en daarvan het 4e vers:

*Gij hebt m' in 't hart meer vreugd gegeven,
Dan and'ren smaken in een tijd,
Als zij, door aards geluk verheven,
Bij koorn en most wellustig leven,
In hunnen overvloed verblijd.
Ik zal gerust in vrede slapen,
En liggen ongestoord ter neer;
Want Gij alleen, mijn schild en wapen,
Schoon 't onheil schijnt voor mij geschapen,
Zult mij doen zeker wonen, HEER.*

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en Hij behoede u,
De Heere doe Zijn aanschijn aan u lichten en zij u genadig,
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.
Amen.

Votum:

O Heere, bedel-arm staan wij hier in onze ledigheid en in onze ongelovigheid voor Uw heilig Aangezicht. Een volk, dat niet bidden kan, en een voorganger, die niet bidden kan.

En zo kan het alleen van U afdalen, Heere, want, ach, wij kunnen het met z'n allen niet eens vragen en wij kunnen het met z'n allen niet eens begeren. Wij kunnen onze handen vouwen en onze ogen dichtdoen en proberen wat aan U te vragen. Maar, o God, gedenk aan het Vaderlijk meedogen, Heere, waarop ik biddend pleit. Milde handen en vriendelijke ogen zijn bij U van eeuwigheid. Sla de zonde nimmer ga, die mijn jonkheid heeft bedreven. Denk aan ons toch in gena, en dat Uw goedheid ere zal geven.

Amen.

Uit de 77ste Psalm en daarvan het 7e vers:

*'k Zal gedenken, hoe voor dezen
Ons de HEER heeft gunst bewezen;
'k Zal de wond'ren gadeslaan,
Die Gij hebt van ouds gedaan;
'k Zal nauwkeurig op Uw werken
En derzelve uitkomst merken;
En, in plaats van bitt're klacht,
Daarvan spreken dag en nacht.*

Wanneer wij God kwijt zijn, wanneer wij God missen, gevoelig missen, dan is dat omdat God naar ons vraagt, dan is het uit de bewogenheid van een drieënig God.

Dat de verloren zoon terugkwam tot zijn vader en dat de verloren zoon tot zichzelf inkeerde, en het besluit nam: "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan", dat was niet uit die zoon vandaan, maar dat was uit de vader vandaan. Hij had er alles doorgebracht, maar de vaderlijke liefde kon hij er niet doorbrengen. En het was die vaderlijke liefde, dienaar hem uitkeek, die naar hem verlangde. Het was die vaderlijke liefde, die daar tuurde over de velden der ellende. En die vaderlijke liefde, die trok de verloren zoon vanachter de zwijnendraf vandaan. Die vaderlijke liefde trok zó - en dat lag buiten die jongen. Maar omdat het zijn vader was en omdat zijn vader zijn God was, laat ik het zo mogen zeggen, daarom.

En als de Vader hem niet tegemoet gegaan was in dat korte eindje van zijn besluit, dan was er nóg een omkomen geweest. Maar omdat zijn Vader hem zag en omdat zijn Vader toeschoot, viel hij als een verloren zoon in de armen van zijn Vader. Want anders had de duivel er net nog mee gaan slepen, of hij had het voor zichzelf nog verdorven.

Het is een groot verschil of wij ongelukkig zijn uit de eerste Adam, of dat wij ongelukkig zijn uit de tweede Adam.

Wanneer we dat leren kennen, dan hebben wij voor onszelf haast geen onderscheiden kennis, want ge gaat in een onbegrijpelijke weg. Want ge krijgt een onbegrijpelijk God.

En in die onbegrijpelijke weg, waarin God u zo vereenzaamt, wanneer ge zo alleen gezet wordt aan uw eigen tafel, in die weg, die zo vreemd is, wordt er een zekerheid in uw ziel geboren, waaraan ge geregeld en gedurig wel twijfelt, maar waar ge toch een weinig vastigheid aan hebt. Die vastigheid kunt ge niet verklaren. Maar die vastigheid houdt u vast. Die vastigheid wordt bij ogenblikken in uw gemoed ingedrukt. En dat is? Dat God uw ziel in de hel niet zal verlaten.

Nu, dat is nogal wat, zoudt ge dan zeggen.

Maar in de diepste ongelukkigheid en onder de heftigste aanvechtingen en bestrijdingen is Gods kind, op de bodem van zijn hart, vastgehouden en vertroost omdat de Heere uw ziel in de hel niet zal verlaten.

Kunt ge dat verdedigen? Neen.

Gelooft ge dat te allen tijd? Neen.

Maar wat is dan het bewijs, dat het echt waar is?

Dat ge God niet kunt missen. Ge kunt de Heere niet meer missen. Ge kunt Hem echt niet meer missen.

Ge hebt Hem echt nodig om 's morgens op te staan. Ge hebt Hem nodig om u aan te kleden.

Misschien vinden jullie dat erg kinderachtig, dat kan best wezen.

Maar dan hebt ge geen moed om op te staan, geen kracht en geen lust meer in het leven, en toch.

Wat is er toch?

Mijn ziel, die naar de vrede haakt, en het morrend ongenoegen wraakt. Verder kunt ge niet komen.

Ge durft niet verder te gaan en zeggen: "Is in mij als een kind gespeend en weet zich met Gods wil vereend". Dat durft ge niet te zeggen.

En toch is het waar: "Is in mij als een kind gespeend, als ik naar de verdoemenis moet, Heere".

Is in mij als een kind gespeend, als ik naar de hel moet.

Is in mij als een kind gespeend, dat U met mij doen moogt wat U wilt.

En die de verdoemenis zo met zich omdragen, die zijn het, waar God in de allereerste plaats tegen spreekt. En dat is?

Kijk er eens, het is zo, dat ge uw eigen toestand niet meer kunt verklaren, volk.

Het is zo, dat ge uzelf niet meer mee kunt krijgen.

Het is zo, dat alles u veroordeelt.

Het is zo, dat alles u in het aangezicht vliegt.

Het is zo, dat ge als een buitenstaand mens de ganse kerk moet laten voorbijgaan.

Dat ge God moet laten voorbijgaan en dat er niets bij u is dan een vlamvend schrift van binnen, niet anders bij u is dan vurige letters van binnen, niet anders dan hetgeen waarvan ge moet zeggen: "O God, ik weet het niet meer".

En wat is dan dat vlamvende schrift?

En wat zijn dan die vurige letters diep in uw hart, die u altijd maar aangrijzen?

God alleen kan het verklaren.

God alleen kan het duidelijk maken, God alleen.

Wat staat er dan diep in uw hart?

Verlating. Dat staat er diep in uw hart: Verlating.

Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat aan mijn God voorbij. Daarom kan God alleen maar ons hart verklaren, ook in dit morgenuur. Het is niet bij een mens om dat te doen.

Het woord van onze tekst is uit het Troostboek van Jesaja, het 54ste hoofdstuk en daarvan het 7e vers, het eerste gedeelte, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"Voor een klein ogenblik heb ik u verlaten"

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Verlating, de beproeving Gods.

We wensen stil te staan:

bij de verlating;

bij het verlatene en

bij de verlatene.

Het is alleen maar voor degenen, die er bij gebracht worden in dit morgenuur.

Want, wanneer het gaat over de ware geestelijke verlating, dan is dat alleen de bevinding van Gods erfdeel. "Ach - zegt ge - dan zal het mij wel voorbijgaan".

Nu, ik zou van harte begeren, dat het u eens voorbijging! Of verstaat ge dat niet?

Dat zou ik nu eens van harte begeren. Want als ge zegt: "Het gaat mij voorbij"; dat het u dan eens echt voorbijging. Dan zou dat toch wel wat uitwerken!

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 73ste Psalm en daarvan het 13e en het 12e vers:

*Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

*'k Zal dan gedurig bij U zijn,
In al mijn noden, angst en pijn;
U al mijn liefde waardig schatten,
Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
Gij zult mij leiden door Uw raad,
O God, mijn heil, mijn toeverlaat;
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid.*

De Heere wil dat in de allereerste plaats door de verkondiging van Zijn Woord Zijn volk wordt getroost. Ze worden getroost uit God vandaan, omdat God enkel troost is.

God is enkel troost, ook wanneer Hij komt in de felste slagen van uw leven. En daarom heeft Hij opdracht gegeven aan Zijn profeten en aan Zijn waarlijk geroepen dienstknechten om tot Zijn kerk te gaan, tot Zijn volk te spreken. Zij moeten namelijk spreken naar het hart van dat volk zoals Jesaja de opdracht kreeg: "Spreek naar het hart van Jeruzalem". Niet naar de smaak van Jeruzalem, niet naar de zin van Jeruzalem, neen, maar naar het hart van Jeruzalem.

Daarom wordt het hart gezocht van u en van mij. En dat doet God met Zijn eigen hart.

Wanneer ge die Godsontmoeting niet kent, dan kan ik dat niet helpen.

Maar ge gaat alleen daarin voor God zaligmakend verloren, wanneer gij daar klaagt: "Mijn weg is voor de Heere verborgen, en mijn recht gaat aan mijn God voorbij". Als ge dan zulke harde gedachten van de Heere hebt - want dat is wel één van de grootste zonden van Gods kinderen, dat ze de Heere zo verdenken en dat ze zoveel wantrouwen hebben tegenover de Heere.

Er zullen in de hemel geen tranen geschreid worden, neen geliefden, daar worden wel tranen gedroogd. Maar wanneer wij in de hemel tranen zouden schreien, nu dan zou ik zeggen dat we daar zo hebben te wenen, omdat we hier op aarde God zo gewantrouwd hebben en dat wij Hem zo weinig op Zijn Woord hebben geloofd.

En wanneer ge dan zo voor God ligt met zoveel wantrouwen en harde gedachten en zoveel ongelovigheid, zie, wanneer Hij Zich dan over uw harde en verstokte hart heen buigt, en wanneer ge daar zo in uw onwetendheid en wanneer ge daar zo in uw narigheid neerzit in de hoek van uw huis, of waar ge het dan op dat moment een ogenblik wilt zoeken, zie, dan komt de Heere wel eens niet alleen uw weg te verklaren, maar dan komt de Heere en dan zegt Hij: "Kijk er nu maar eens in, mijn kind". Dan komt de Heere Zijn eigen hart wel eens open te leggen. En dan mag hij daar zien: Eer iets van mij begon te leven, was alles in dat boek van het harte Gods geschreven. En wat was nu het grote?

Het was er niet alleen in geschreven, mijn beproefde vriend of vriendin, maar het was er ook in gebleven. Het is trouw, al wat Hij ooit beschreef. Het is trouw, al wat Hij ooit beval. Het is trouw, al wat Hij ooit over U besloten heeft.

Zie, dan blijft er niets anders over dan: Gena is op uw lippen uitgestort. Weet het dan, dat uw zoon en uw maan zullen worden uitgedoofd.

Uw zoon, uw maan, uw licht, uw vertrouwen - want God heeft ons vertrouwen verworpen.

Als ge dat leert, dan gaat het goed. Uw vertrouwen heeft Hij verworpen.

Vertrouw op Hem geheel en al. Dát is de Zone Gods.

Vertrouw op Hem geheel en al, Wiens trouw en hulp ik roemen zal.

"Ja - zegt ge - maar dat gaat toch buiten het schepsel niet om?"

Neen, geliefden, maar uw maan en uw zoon worden gedoofd. En uw maan en uw zoon zal eeuwig lichten.

Wie het verstaat, verstaat het. Dat is alleen in de Christus Gods.

Zo komt de Heere mededeling te geven, dat Hij wel weet waar gij woont.

Zo geeft de Heere mededeling op de verzuchting van uw hart, mijn beproefde vriendin:

Zou de Heere wel van mijn bestaan afweten?

Zou de Allerhoogste van mijn plagen en bittere rampen wel kennis dragen?

Zo verschoven kunt ge over de aarde gaan. Met een zodanig minderwaardigheidscomplex. Wanneer ge in de schaduw van anderen leeft. Daarom laat God Zijn Woord prediken.

Zo laat Hij Zijn kerk aanspreken en toespreken. Hij spreekt naar het hart van Zijn volk.

En wanneer Hij tot het hart van Zijn volk spreekt, dan is er meestal niemand bij dan gij en Hij alleen.

Want in die droefheid en in die blijdschap zal geen vreemde gemengd worden. Daarom zijt ge zo eenzaam en zo verlaten. Wat een weldaad, wanneer ge het achteraf moogt bezien. Want de kerk leert altijd van achteren af, als ze er achter staan. Wanneer ze daar in hun rouw en in hun benauwing en in hun bittere tegenspoed en afbraak vaak neerzitten, zoudt ge dan denken dat dat?

Neen, dat overkomt de goddeloze en dat overkomt de rechtvaardige. Eén ding wedervaart hen allen.

Waar gaat het dan over?

Over de verbinding tussen God en uw ziel. Daar gaat het over. Niet dat iedereen hetzelfde ondervindt, neen. Zomer en winter zullen niet ophouden. Neen, dan kunnen we wel zeggen: "De zoon gaat op en de zoon gaat onder, en alle rivieren lopen uit in de zee en nochtans wordt de zee niet vol, en de wind gaat al omgaande en omgaande en keert weder tot haar omgangen". En we kunnen met de Prediker uitroepen: "Ijdelheid der ijdelheden, het is niets dan ijdelheid. Ik word van al die dingen zo moede, zo moede, dat ik het niet kan uitspreken".

Dat overkomt uw buurman ook. Dat overkomt de onbekeerde ook. En daarom is het het allerbelangrijkste, dat God naar uw hart spreekt. Dat hetgeen u overkomt, uit- en inwendig, dat dat valt onder de bemoeienissen, onder de zaligmakende bemoeienissen van een drieëinig God.

Dan is het dit, dat het Woord des Heeren gebracht wordt.

Het gaat er niet om, dat ge daar een dominee en een prediker voor u hebt, die daar vertelt hoe Abel doodgeslagen is en hoe hij kinderloos is gestorven. Die daar verhaalt, hoe het was ten tijde van Noach, hoe het was toen Israël in Egypte was en wat er daar gebeurde bij de ticheloven. Dat kan allemaal verhaald en verteld worden. Wat er in Babel is geschied, hoe of ze daar zaten en de harpen aan de wilgen hadden gehangen. Wat er in Ninevé is gebeurd en wat er in Kapernaüm is geschied.

Wat doet me dat? Dat kan allemaal wel verteld worden.

Het gaat er om of het Woord bediend wordt, het Woord Gods aan uw ziel.

Neen, dan gaat het niet over een vóórkomend woord of over een vóórkomende waarheid.

Neen, daar gaat het niet over. Maar dan gaat het over een inkomende waarheid.

En wat is een inkomende waarheid?

En het behaagde God Zijn Zoon te verbrijzelen, hier in uw hart. Dan is het niet het verhaal van het kruis en dan is het niet de slachting op Golgotha, maar dan worden wij door een verbrijzelde Jezus, door de prediking van het Woord innerlijk zo verbrijzeld en verslagen, dat we het niet weten te zoeken en dat we het niet weten te vinden, maar dat we het ervaren gaan: Ik was uitgeput.

Weet ge dan niet, dat God de pijl der uitputting schiet op uw ziel. Is u dat ontgaan? Dat is één van de laatste pijlen van Zijn boog, dat is de pijl der uitputting, opdat gij zoudt neerzakken: "Ik was uitgekeerd, maar Hij zag op mij neder!"

Hoe noodzakelijk is het, dat die Held, Zijn pijlkoker gevuld hebbende, met de vijand gaat spreken in de poort. Als een Held, Die vaardig is om het pad te lopen.

En wanneer ge daar verbinding aan krijgt, dan krijgt ge het Hem te gunnen, dat Hij u ondersteboven loopt. Dat is misschien een vreemde uitdrukking.

Dan krijgt ge het Hem te gunnen, dat Hij u overwint.

Dan krijgt ge het Hem te gunnen, bij de smartelijke beleving van al uw vijandschap en van al uw verzet: "Gord Uw zwaard aan Uw heup, o Held, en rijd voorspoedig op het Woord Uwer waarheid, in mijn huis en in mijn hart, en in mijn ziel". Dan zet gij uzelf niet op de voorgrond, want ge durft aan uw eigen zaligheid niet te denken. Maar hier zijn moeders, die wèl voor hun kinderen kunnen bidden en vragen, en voor zichzelf niet durven. Kinderen in zonde en schuld geboren, misschien in hoererij geboren, dat ze zichzelf maar hebben weg te cijferen, dat ze toch wel voor hun kinderen kunnen vragen en voor zichzelf niet.

Is er dan voor die moeder niets anders?

Ja, het blijft voor die moeder ook: "Hij maakt, op hun gebeden, gans Israël eens vrij van ongerechtigheden". En dan sluit die moeder zich er in en dan zegt ze: "Zo doe Hij ook aan mij".

Hebt ge het daarmee? Neen, geliefden.

Wat hebt ge dan? Ge mist het.

En ge kunt alleen maar missen hetgeen ge bezit.

Weer een paradox, geliefden. Ik spreek hier naar de dwaasheid van het kruis, want ge kunt alleen maar iets missen wat ge bezit.

En omdat ge het gaat missen, daarom gaat het ook trekken. En wanneer het gaat trekken, dan houdt het u bezig en dan houdt het u vast. En wanneer het u vasthoudt, dan houdt het u uit God vandaan vast.

Waarom? Omdat God u in de verlatenheid zet, opdat ge al uw eigen vastigheden zoudt verliezen. Dáárom zet God u in de verlatenheid.

Verlatenheid?

"Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten". Dat zegt God tegen Zijn kerk. Dat zegt God tegen Zijn keurlingen. Dat zegt God tegen Zijn kerk, die Hij noemt: Een verlatene vrouw, die daar in rouw en in verlegenheid en in afzondering neerzit. Want haar man is van haar gegaan. Ze zit als het ware met het rouwkleed aan. Dat is Zijn kerk. Daar houdt de Heere Zich mee bezig.

Die verlatenheid moeten we zo zien, dat ze uit God vandaan is. "Ja - zegt ge - maar zo moogt ge niet praten, dat die verlatenheid uit God is".

Jazeker, geliefden, Hij is de eerste Oorzaak.

Neen - zegt ge - de zonde, de val".

Niets daarvan. Hij is de eerste Oorzaak.

Als ge aanstonds de kerk uitkomt en ge wordt doodgereden door een auto, dan is God daarvan de eerste Oorzaak. Want is er een kwaad in de stad, dat de Heere niet doet? Dan hoeft ge de chauffeur of die en die de schuld niet te geven. We gaan naar de eerste Oorzaak terug.

Waar blijft anders onze troost?

En nu kan er verlatenheid zijn, waar de zonde oorzaak van is. Er kan bijvoorbeeld een verlatenheid gekomen zijn over een kind van God vanwege zijn zorgen, vanwege zijn beslommeringen, vanwege de teleurstellingen, vanwege een taaie zonde. Ja, ge hoeft uw oren niet dicht te stoppen, alsof het u niet zal overkomen. Maar er kan een taaie zonde zijn in het leven van Gods lieveling, dat een oorzaak kan zijn van een verlating Gods. Schuld en tegenheden en allerlei. Ieder make het maar voor zichzelf uit waar hij vast zit.

Die verlatenheid bedoelen we niet van iemand, die zich bewust van God afkeert. Die zegt: "Ik wil met Die geen gemeenschap hebben". Dat is een God-verlater. Die verzet zich met moedwil voortdurend tegen het Woord en tegen die gemeenschap. Dat is een God-verlater en een God-verzaker.

Ook heb ik het niet over lichaamsstoornissen en over geestesstoornissen, over zielsziekten, waar onze inrichtingen vol van zijn, en wat ook Godverlating zou kunnen genoemd worden, wanneer wij die lichamelijke en die geestelijke stoornissen met een godsdienstige klacht en in een godsdienstige vorm beluisteren. Daar heb ik het ook niet over.

Het gaat er hier over dat God tegen Zijn kerk en tegen Zijn kind en tegen Zijn beminde zegt: "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten".

Dan behoeft dat niet een oorzaak te zijn van zonde en schuld en allerlei narigheid. Maar de Heere zal dat doen uit opvoedkundige redenen, vanwege Zijn liefde en vanwege Zijn wijsheid. Dan hoeft daar nog niet terstond sprake te zijn van zonde en schuld en van omzwerven en afdwalingen.

De Heere verbergt Zijn aangezicht niet vanwege uw dagelijkse zonden. Dat doet de Heere niet. De Heere verbergt Zijn aangezicht niet vanwege uw dagelijkse omzwerven. Ik spreek niet van tekortkomingen. Je hebt van die mensen, die spreken altijd van tekortkomingen. Nu, daar wordt ge ook misselijk van.

We zijn als bankroetiers op de aarde gezet en zo zijn we het Paradijs uitgestuurd. Er is geen sprake meer van tekortkomingen. Het is kwijt.

En wanneer de Heere ons dat nu leren wil, dan zegt Hij: "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten".

Voor iedere beproeving in uw en in mijn leven, voor iedere afbraak, wanneer de Heere u morgen naar het ziekenhuis brengt om een operatie te ondergaan, voor al die dingen is altijd een Goddelijke noodzakelijkheid aanwezig. Achter die dingen, daar is Gods raad en daar is Gods besluit en daar is de noodzakelijkheid, die voor ons verborgen is. En de Heere verbergt voor ons de dingen, om ze ons bekend te maken. Wij verbergen onze dingen, dat een ander er niet in zal zien. Maar God verbergt Zijn eigen Wezen - en het is Gods eer een zaak te verbergen - enkel en alleen, omdat Hij het u en mij in het verborgene wil bekend maken. Daarom is het ook: Gods verborgen omgang vinden zielen, waar Zijn vrees in woont. En het heilgeheim, dat is het Verbondsgeheim, wordt aan Zijn vrienden getoond.

Dan gaat God omgang met u zoeken en dan gaat God omgang met u hebben.

En daarom is er altijd een smartelijk gevoel, een pijnlijk iets, wanneer God ons verlaat. Wanneer dat smartelijke er niet is, dan is ook het geestelijke er niet. Want ge kunt over verlaten praten en het nog eens over verlaten hebben, maar is Hij u werkelijk lief? Daar gaat het over. Is Hij u werkelijk dierbaar? Beminnenswaardig en gepast? Dan alleen kan er een schrijnend leed en een smart zijn in uw ziel.

"Ja - zegt ge - maar...." Neen, ik weet best, dat ge u op uw knieën werpt en dat ge u afzondert en dat ge aan God vraagt om verlossing en dat Hij uw ziel zal redden enkel en alleen uit overtuiging, enkel en alleen uit overwegingen, enkel en alleen omdat ge er goed van overtuigd zijt, dat uw ziel gered moet worden en dat ge gerechtvaardigd moet worden in de vierschaar Gods en in de vierschaar der consciëntie. En dat mist ge.

En omdat ge dat mist, en omdat de prediking daarbij komt, en omdat het u gedurig aangezegd wordt, daarom zijt ge met die dingen bezig en daarom schreit ge er uit, enkel en alleen omdat ge onder de noodzakelijkheid van die rechtvaardigmaking en van die heiligmaking gebogen gaat.

Zijn dat dan geen werkzaamheden?

Dat zijn ook werkzaamheden, maar het zijn genomen werkzaamheden, krachtens uw opvoeding, krachtens lering, krachtens overtuiging, krachtens dat ge met het volk des Heeren omgaat en omdat ge overwegende zijt dat ge zegt: "Ik ben er echt mee bezet en ik ben er echt van overtuigd, dat ik die zaak deelachtig moet worden voordat ik sterf". En krachtens die bewegingen in uw gemoed, zet ge uzelf aan het werk en gaat ge naar de kerk en zoude ge het niet graag willen missen. Maar het is niets anders dan krachtens overtuiging, krachtens opvoeding en wat ge er bij wilt halen, en?

Wat moet er dan komen? Wat of er komen moet? Wat er niet is.

En dat is? Geschonken werkzaamheden.

En wanneer er geschonken werkzaamheden zijn, dat is uit God vandaan, dan zal het oprijzen uit uw ziel: "Vele wateren kunnen deze liefde niet uitblussen - om dat voor God te bezitten, want uit liefde tot God gaat ge het stof lekken. Uit liefde tot God gaat ge verloren.

Maar krachtens diezelfde liefde kunt ge Hem ook niet missen. En dat zijn werkzaamheden, die geschonken worden door de verkiezende liefde des Vaders, door de verlossende en kopende liefde des Zoons, en door de bewerkende en toepassende liefde van de Heilige Geest. Dan gaat het over de verlaten in de praktijk van het zieleleven, en dat is een beproeving Gods.

Ik wil het stout zeggen, dat er zeer velen zijn in de kerk, die daar geen kennis aan hebben.

Als we Hem toch niet hebben ontmoet en wij hebben Zijn liefde in ons hart niet ervaren en wij hebben Zijn Persoon niet gezien, glinsterende tussen de traliën van de belofte, wanneer Hij niet staat achter onze muur - want wij ervaren Zijn nabijheid door muur en tegels heen, dan hebben we er geen kennis aan. Daarom, weest voorzichtig om te spreken over verlaten.

Maar de kerk spreekt er ook niet over.

God spreekt er over tot de kerk, omdat zij zich niet kunnen verklaren, omdat zij het niet weten, omdat zij het niet kunnen zeggen. Zij kunnen het niet met woorden staven. Ze zijn zo diep ongelukkig, dat ze niet alleen in vreesachtigheid en neerslachtigheid neerzitten, maar ze zijn zo diep ongelukkig, dat, als de Heere het niet verhoedt, zij er zelf een eind aan zouden maken.

Want ge moet nu niet denken, dat die gedachte van zelfmoord en er zelf een eind aanmaken, dat dat buiten het hart van Gods kinderen omgaat.

Neen. Maar dan komt de Heere Zelf dat hart te verklaren. En omdat Hij dat Zelf doet, daarom komt er klaarheid in de naarheid.

Dan moet er een ogenblik dat draaierige weg en komt er een vast middelpunt, omdat God met Zijn Woord in uw troosteloosheid en in uw neerslachtigheid komt af te dalen.

En al is het dan alles zonde en schuld voor uw eigen besef, waar zijt ge dan zo verbaasd over?

Dat, als de Heere komt en tot u spreekt, er geen vuiltje aan de lucht is. Geen vuiltje is er aan de lucht.

Daarom is Gods kind, dat is de ware gelovige, heel erg ver van huis wanneer ze zegt: "Het is om mijn zonden, die verlaten".

Nu, dan zijt ge ontzettend mis, geliefden. Dan zijt ge ontzettend ver van huis.

Gewis, de zonde is er altijd. Wij komen de zonde niet te boven. Wij zijn onder de zonde besloten.

Maar de verlaten is er niet om uw zonden, want het zou een belediging zijn van de Christus Gods.

Immers, Hij is die geheel enige Middelaar. Hij is die geheel enige Borg. Hij heeft het kruis gedragen en de schande veracht. De zaak van Zijn volk is Zijn zaak geworden. De schande van Zijn volk is Zijn schande geworden. De schuld en de zonde van Zijn volk en de straf is alles Zijne geworden. En Hij heeft het uitgeroepen: "Het is volbracht. Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest!"

Dan is het niet vanwege uw zonden, dat u dat overkomt, neen, dat kan niet meer voor die kerk.

Zo moet ge er niet aan denken, dat het straf is.

"Maar - zegt ge - praat nu eens een ogenblik door".

Ja, wanneer God het geeft, zal ik het uitpraten.

Wat is het dan?

Het is niet rechterlijk, maar het is Vaderlijk. En omdat die verlaten Vaderlijk is, omdat die beproeving Vaderlijk is, daarom is het: Ik sla de ogen naar het gebergte heen, vanwaar ik dag en nacht, des Hoogsten bijstand wacht. Maar juist omdat het Vaderlijk is, is het zo smartelijk en zo pijnlijk om het lieve aangezicht van die Vader, van die getrouwe Verbonds-Jehova, te moeten missen.

Daarom maakten de ouden inderdaad een scherpe onderscheiding tussen 't rechterlijke en het Vaderlijke.

Tegenwoordig hoort ge daar niet meer zo van. Neen, dat kan best. We leven in een zeer lege tijd. Ik zeg niet in een zeer boze tijd, maar in een lege tijd. Want, wanneer ontmoet ge nu eens iemand, die het echt over God heeft, die er uit opkomt.

Sla de zonde nimmer ga, die mijn jonkheid heeft bedreven. Nu ja, natuurlijk uw jonkheid. Toen ge een knechtje was van een jaar of acht of tien of twaalf, dertien, twintig.

Sla de zonde nimmer ga, die mijn jonkheid heeft bedreven. Dan krijgen we terugleidende genade en dan krijgen wij herinnerende ontferming. Die mijn jonkheid in het Paradijs heeft bedreven. Daar ligt de jonkheid. Daar wordt de kerk gebracht.

Daarom zullen ze Hem van de Eufraat, hoort ge het, die ligt in het Paradijs, vereren tot aan des aardrijks eind.

Voelt ge wat van de genade Gods?

Want Hij had de einden der aarde tot Zijn bezitting.

En zo zal de Waarheid waarheid worden, opdat ze beproefd zou worden en opdat het uit zou komen wat Naomi zegt tegen Ruth: "Zou ik u geen rust zoeken, mijn dochter?"

Denkt ge dat God anders handelt?

Denkt ge dat de Heilige Geest anders handelt met Zijn kerk? Zou ik u geen rust zoeken, Mijn dochter?

Alleen als ge de vereenzaming als een geschenk leert kennen. Alleen dan, wanneer ge de vreugde in de smart leert kennen, wanneer ge de vrolijkheid in het verdriet leert kennen, wanneer ge de glans van uw rouw en van uw smart gaat zien.

Voor een klein ogenblik heb ik u verlaten.

Nu, dan zegt de kerk: "Wat is dat nu, een klein ogenblik? Het duurt al zo lang, zou ik zeggen. Een klein ogenblik?"

Ja, ik weet dat niet. Ik heb zo weinig licht en zo weinig kennis in die zaken. Wij moesten er eigenlijk maar mee uitscheiden met preken.

Maar ik heb nog nooit zo lang en ik heb nog nooit zo hard tot God geroepen als in de verlating.

Nu, is dat dan een dooie toestand?

Ja, jullie mogen gerust wel eens wat zeggen als ge het weet, maar dan moet ge het ook weten.

De Heere is zo getrouw als sterk, Hij zal Zijn werk aan mij voleindigen. Dat gaat door.

En de Heere zegt: "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten". En wanneer dat nu in uw ziel wordt toegepast, dan gaat ge als zo'n diep ongelukkig mens over de aarde. En dan zou ik het haast durven vragen: "Zijt ge dan wel verlaten van God?" Als er zoveel geestelijk roepen is en zoveel kermen is en wanneer er zoveel zuchten zijn en wanneer er zoveel bangheid is, wanneer ge geen stap kunt doen zonder de Heere, dat ge zegt: "Heere, alstublieft, verlaat niet wat Uw hand begon, o Levensbron, wil bijstand zenden"?

Maar dan is de verlating ook een beproeving Gods. Dan drukt dat. En die drukking brengt boter voort.

Wanneer ge dan onder die verlating verkeert, dan kunt ge het ook hieraan weten, dat alle duivels aan uw tafel dansen en dat alle demonen uw arme ziel schudden. Dan zijt ge onder de toelating Gods vaak op een zodanige wijze verscheurden verwoest, omdat God het toelaat dat uw tegenpartij over u heerst en omdat God het toelaat, dat ge getiranniseerd wordt in uw eigen huwelijksbed en aan uw eigen tafel, door uw eigen kinderen en door uw eigen vlees en bloed.

Verlating! En onder de toelating Gods is de hel op de vloer. Verlaten.

Alles wijst hier van binnen op. Ge neemt u waar als een opengebroke stad zonder muur. Ge neemt u waar, dat ge niet over uw geest heerst; ge neemt het waar, dat ge overgegeven zijt, als een speelbal voort geschopt in een land wijd van begrip.

Het is alsof ze tegen u zeggen mogen wat ze willen. U beledigen mogen tot in het diepst, u grieven mogen, op het leven Gods trappen. Dat overkomt u.

Een kleine tijd heb Ik u verlaten.

God, hoe lang nog? God, hoe ver nog? Heere, waar zal het nog met mij belanden?

Zo gaat ge dat ervaren.

Maar we maken nog verschil tussen uitwendige en inwendige verdrukking. Want wanneer u dat nu alles overkomt en wanneer ge met alles in brand staat, en wanneer het eens alles wordt neergeworpen, zie, dan kan er heel veel tegenspoed zijn en er kan heel veel neerwerping zijn, er kan heel veel verdrukking zijn, er kan heel veel grauwigheid zijn en er kan zelfs een storm op zee zijn - laat ik het figuurlijk en laat ik het letterlijk maar zeggen - en dat alles dreigt en dat alles schudt en dat alles slingert. Nu, houdt dan uw handen thuis en zeg dan niet dat ge beleeft: Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten. Dat is allemaal van uzelf.

Want ge komt niet om, enkel en alleen omdat God er is. Er is van geen verlating sprake, want Hij is het, Die ons Zijn vriendschap biedt.

En als ge daar weduwe wordt en ge zit daar in de narigheid en ge zit in de afbraak en ge zit in de ellende, maar laat ik het maar niet verder illustreren, want dat leven is ontzettend, vreselijk, maak dan alstublieft verschil tussen uitwendige verdrukking en beproeving en wat ge al niet meegemaakt hebt, en inwendige beproeving.

Het gaat hier over het innerlijke. En het gaat hier over een innerlijke onzekerheid in uw ziel.

Want zoals ge hier zit is er innerlijke onzekerheid in jullie ziel. Zouden Zijn beloftenissen immer haar vervulling missen? Ben ik wel in Gods weg?

Heeft Hij mij wel aangeraakt? Bezit ik wel het onderpand van de Heilige Geest?

"Ja - zegt ge - het al uit Hem, niets uit ons, maar het al uit Hem, zo komt men in Jeruzalem.

Zo hebben de oudjes het gezongen. Het is waar. En met eerbied voor hun grijze haren zeg ik het nogmaals: "Het is waar". Niets uit ons, maar het al uit Hem, zo komt men in Jeruzalem.

Ik zeg het nogmaals. Ik doe als kind een stap terug tegenover de grijsheid, maar ik wil het toch zo zeggen: "Niets uit ons, maar het al uit Hem, zo is men in Jeruzalem". Dan hoeft ge er niet meer te komen.

Zo is men er in de dadelijkheid, omdat het geloof zijn wortelen nederwaarts schiet en opwaarts vruchten draagt. Dan is er niets meer in de weg. Maar dan is dat ogenblik, dat kleine ogenblik, ook voorbij.

Want dan hoeft ge niet in Jeruzalem te komen, dan is men in Jeruzalem, omdat Hij het is.

Zie, want dit is het belangrijke.

De verlatening heb ik u enigszins naar voren gebracht als beproeving Gods.

Ik heb u enigszins naar voren gebracht hoe die verlatening geldt aan Zijn erfdeel, aan Zijn kerk.

Maar aan dat ruwhouten kruis, daar op de hoogte van Golgotha, daar hangt de Verlatene. Daar hangt de Miskende. Daar hangt de Verlatene.

Zullen wij dát kunnen pijlen? Zullen wij het lijden van de Christus kunnen verklaren? Dat kan geen mens.

Maar Hij verklaart Zichzelf. En zo is Hij ons dan ook dierbaar, beminnenswaardig en gepast.

Waarom, waarom hebt Gij Mij verlaten?

Dat was voor Christus geen geheim, hoewel dat nochtans het geheim van Zijn liefde was.

Opdat wij van Hem nimmermeer verlaten zouden worden, daarom is Hij de Verlatene. En daar mag de kerk zich in verheugen. Daar ze nu het Hoofd boven hebben en het lichaam, dat is de gemeente van Christus, nog beneden is, omdat Hij voor een klein ogenblik door God verlaten was.

Dit is, dit is de Poort des Heeren, waardoor het rechtvaardige volk zal treên. Door Deze zal ik binnentreden.

Ziet, geliefden, dan is er maar een klein ogenblik in Zijn toorn, maar dan is er een leven in Zijn goedgunstigheid.

Verlatening, ach, ik durf het haast niet te zeggen, ook het erfdeel der vromen?

In Zijn voetstappen.

Daarom die vernederende gangen. Heus, we zullen hebben te leren en te aanvaarden, dat we in dezelfde rampzalige gestalte als de Christus Gods over de aarde zullen gaan. In Zijn voetstappen.

"Een weinig", zegt ge.

Ja, geliefden, het is maar een weinig. Het is dan ook maar een kleine tijd. Maar ge wordt er in meegenomen, maar ge komt er niet in om.

Als de Heere u dat nu leert, dan, dan is het net alsof de Heere nader contact met u zoekt. Het is net alsof Hij met dit Woord een stapje dichterbij komt. Het is alsof Hij met die beproeving een stapje nader komt, en alsof Hij uw ziel verklaart, alsof Hij uw armoede overneemt.

"Maar een klein ogenblik", zegt de Heere.

Het is alsof Hij het veel zwaarder voelt dan gij en ik. Want in alle benauwdheid was Hij benauwd.

Dat is het nu.

Dan moeten we toch zeggen: "Wat hebben we daar toch weinig verstand van en wat hebben wij er toch nog weinig van geleerd. En wat is er heel veel praat". Ik wil niet zeggen: Wat is er veel gewouwel. Neen, geliefden, dat wil ik niet zeggen, want het is nog veel erger.

Maar wanneer het over het zakelijke gaat, dat de Heere Zich laat missen. Hij láát Zich missen.

En omdat Hij Zich laat missen, is Hij u een getrouwe Heer. Want dan zijt ge niet meer van uzelf, maar dan zijt ge voor Zijn rekening.

En dan zijt ge voor Zijn rekening in de afbraak.

Dan zijt ge voor Zijn rekening in de smeltkroes.

Dan zijt ge voor Zijn rekening in de ellende.

Dan zijt ge voor Zijn rekening in de revolutie aan uw eigen tafel.

Dan zijt ge voor Zijn rekening in de verlatenheid.

Dan is de verlatenheid een deel van de Godsberoëienis.

En zo kunt ge dan niet ongetroost hier weggaan in dit morgenuur, want Hij noemt u bij uw naam: "Gij verdrukke, door onweder voortgedrevene, ongetrooste".

En als nu de Heere uw ziel gered heeft en de Heere heeft u vrijgesproken van schuld en straf, dan blijft ge het ongetrooste onderwerp van een drieënig God. Want anders zou het geen zin hebben: Gij ongetrooste. Maar juist, omdat ge niet meer voor eigen rekening ligt.

Maar wanneer de enige Troost voor u verborgen is, nu, dan is het een onmogelijk werk om gevolg te geven aan: Zing vrolijk, gij onvruchtbare en die niet gebardeerd hebt. Zing vrolijk, want daar hangt de Verlatene, de Verlatene, de Eenzame.

"En de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde", zegt de Heere.

Mozes brengt u niet in het beloofde land, neen. Mozes mocht wel slaan met zijn staf op de rotssteen en er kwam water uit. En ge moogt het ook hebben ervaren, dat, wanneer Mozes sloeg met zijn staf, met zijn wet op de rotssteen van uw onboetvaardig hart, en wanneer die staf neerdaalde met geweld door de hand van Mozes, en wanneer ge schuldenaar werd voor de ganse wet, dat dan uit die harde rotssteen van uw hart de wateren der boetvaardigheid en de wateren van berouw voort-kwamen. Kon Mozes u troosten? "Ja - zegt ge - maar de kerk was toch wel eens getroost onder Mozes?"

Weet ge waarom? Omdat Jozua in het leger was!!

En daarom kunt ge nog onder de wet leven en onder de wet verkeren, en ge kunt de klap van Mozes ontvangen, en dat die ganse wet u veroordeelt en dat ge niet voor die wet kunt bestaan, want: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen; en ge zijt nog in de woestijn, en ge zijt het land der belofte nog niet ingeleid, en toch zijt ge bij ogenblikken zo wonderlijk getroost en zo wonder makkelijk, dat het gaat zingen in uw ziel. Wat? Zo ruim:

Geen geval, geen zorg, geen list, oost noch west, noch zand-woestijn doet ons meer of minder zijn, God is Rechter, Die het beslist. Zo makkelijk.

Nog voor eigen rekening met een ongeredde ziel, en toch zo makkelijk op die woestijnreis.

Hoe komt dat? Omdat Jozua in het leger was. De Verlosser: Jezus.

En dan vertroostte Hij dat volk ook nogal eens met Zijn glimlach en met Zijn belofte, want Hij zou ze inbrengen.

Verklaart dit nu uw makkelijkheid niet?

Moet ge dan niet zeggen: "Maar Heere, voor eigen rekening volgens mijn besef?"

"Neen - zegt de Heere - niet voor eigen rekening meer, maar gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en geest, welke Godes zijn".

Daarom, ge zijt mis, wanneer ge zegt: "Het is om mijn zonden". De zonden maken menigmaal een scheiding tussen God en uw ziel. Doch uit het: Het is volbracht, uit die gedane zaak op Golgotha, omdat Hij van God verlaten is geweest en omdat Hij Zijn geest gegeven heeft in de handen Zijns Vaders, omdat Hij is opgewekt en omdat Hij is opgevaren, omdat Hij is gezeten aan de rechterhand Gods als het Hoofd der gemeente - het lichaam is hier, dat moet gemarteld, dat moet gepijnigd worden, dat moet ten onder gaan.

En wanneer ge uw makkelijkheid niet begrijpt, dan zult ge daar niet aan sterven. Maar wanneer ge een oog buiten u moogt hebben, dan zijt ge geneigd om een ogenblik het hoofd nog dieper te buigen en te zeggen: „Heere, ga U maar door. Laat Job maar beproefd worden ten einde toe".

Zijt ge dan niet bang, mijn beproefde vriendin, dat de Heere uit zal scheiden, op zal houden met kastijding? Zijt ge dan niet bang, dat de kuil boven u dicht zal gaan, voordat uw ziel gered is?

Vanwege de beleving, de gevoelige smartelijke beleving der verlating.

Ik wil jullie niet aan het werk zetten, want dat gaat helemaal niet.

Trouwens, weet ge wat een kenmerk is van een kind van God? Weet ge wat een kenmerk is van een oprecht schaap?

Een schaap werkt niet.

Een paard werkt. Een os werkt. Een ezel werkt. Een olifant werkt. Hebt ge wel eens een schaap zien werken?

Weet ge wat een schaap kan?

Al voedsel zoekende afdwalen. Dat doet een schaap. Altijd maar voedsel zoekende, afdwalen.

Op uw knieën voor God afdwalen.

Terwijl ge het Woord leest van God afdwalen.

Terwijl ge bij het volk zijt en de oude beproefde waarheid na speurt, van de Heere al voedsel zoekende afdwalen. Dat doet een schaap!

Maar wat doet een schaap niet? Het verandert nooit in een bok.

Hebt ge ooit een schaap in een bok zien veranderen?

Gij zijt mensen, maar Ik ben de Heere. Ik ben de Eigenaar. Gij zijt Mijn eigendom.

Zalig die het leert. Een klein ogenblik. Dat is het kenmerk van Gods kinderen.

Het is het leven van Gods gunsteling.

Mijn ziel herdenkt met heilig beven, hoe Gij met mogendheên bekleed, Uw wet op Horeb hebt gegeven en ons deez' woorden horen deed: Gij zult de Heere Uw God liefhebben met geheel uw hart.

En daar is nu een Ander voor nodig.

Dat zegt God de Vader tegen God de Zoon in Zijn Borgtocht en in Zijn Middelaarshart.

Er is er niet één, die dat kan, Mijn Zoon. Gij Mijn Zoon kan dat alleen.

God kan alleen door God geliefd worden.

Wanneer ge aanstonds daar zijt, dan zijt ge in Christus een nieuw schepsel.

Dan is dat kleine ogenblik voorbijgegaan en ziet, dan zijt ge voor eeuwig Thuis.

Amen.

O Heere, leert U ons en onderwijst U ons uit Uw Goddelijk getuigenis, opdat wij het mogen verstaan wat de verlatening is, dat wij het mogen verstaan, Heere, wat de bevinding in die verlatening is. Opdat wij het mogen verstaan dat Gij de Verlatene zijt geweest, dierbare Heere Jezus. Opdat wij van U mogen zijn en opdat dit volk naar huis mag gaan, misschien nog ongelukkiger dan ze gekomen zijn. Maar dat ze dan tóch een blik mogen krijgen buiten zich in U, dierbare Immanuël, Die het alles heeft voldaan en volbracht. Maar o Heere, Gij zijt het Die dat volk verlossen kunt van onder de wet en brengen onder vrije genade.

Amen.

Uit de 138ste Psalm en daarvan het 4e vers:

*Als ik, omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet,
Schenkt Gij mij leven;
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
Uw rechterhand
Zal redding geven.
De HEER is zo getrouw, als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volen - den,
Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.*

Willen jullie er aan denken, dat het laatste gedeelte van dit versje een gebed is? Daar moeten jullie in meegenomen worden.

Gaat thans heen in vrede:

O Vader, dat Uw liefde ons blijkt';

O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk;

O Geest, zend Uwe troost ons neer.

Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

Votum:

O Heere, wij weten niet in of uit te gaan. Wij kunnen geen enkele goedertieren gedachte van U denken, en het is alleen, wanneer Gij U vertoont; het is alleen, wanneer wij het in dit morgenuur van U mogen ervaren: Hij met hen begaan, heeft hun wens voldaan, schoon ze ook om hun zonden, straffen ondervonden.

Amen.

*'k Zal tot God, mijn steenrots, spreken:
"Waarom, HEER, vergeet Gij mij?
'k Ga in 't zwart, door rouw bezweken,
Om mijns vijands dwing'landij,
Die mij hoont, mij 't hart doorboort,
Dat gestaâg deez' last'ring hoort:
Waar is God, op Wien gij bouwdet,
En aan Wien g' uw zaak vertrouwdet?*

Wij noemden u het 6e vers uit de 42ste Psalm.

Niets van God te zien, noch God te kennen, onverschillig en ongevoelig daarheen te leven, wetende dat wij op reis zijn naar het graf, wetende, dat wij aanstonds hoofd voor hoofd voor de rechterstoel van Christus zullen verschijnen, daarvan innerlijk overtuigd te zijn dat God ons wacht, en er maar één schrede is tussen ons en tussen de dood, daar goed van overtuigd te zijn en God niet te zien en God niet te kennen, en daar maar heen te leven dagen zonder getal.

Al zijt ge honderd maal een belijdend mens en al hebt ge de schijn en de naam van christelijkheid. En dat ge daar toch maar heengaat en dat ge uw eigen koudheid en uw eigen ongevoeligheid waarneemt, uw onaandoenlijkheid, de verstoktheid van uw hart, en dat ge toch niet los van God zijt, dat het toch kreunt en steunt in slapeloze nachten, dat ge daar heengaat door dit dagelijkse rumoerige leven en dat er toch op de bodem van uw hart, bij al die onredelijkheid en bij al die koudheid en bij al dat maar heen leven, als het ware een schreeuwen ligt naar het Onbegrepene, een schreien ligt naar het Ongekende, dat ge toch bij dat alles uws zelfs niet meer zijt.

Maar dat ge daar heen leeft voor uw eigen besef, zomaar, en dat ge toch innerlijk als het ware een wond met u omdraagt.

Een wond met u omdraagt, hetgeen ge zelf niet vertrouwt, hetgeen ge verdenkt; met u omdraagt een weemoed en een smart, die daar ligt op de bodem van het hart. En dat daar onderuit oprijst een hope, dat daar onderuit oprijst een nameloos verlangen, uit een niet uit te spreken ledigheid van uw gemoed. Zo kunt ge het bij uzelf waarnemen, maar ge kunt het niet zeggen.

Alleen, wanneer het eens gezegd wordt en wanneer het eens verklaard wordt, dat ge een zodanige zijt, die in nameloze droefheid uw weg vervolgt en toch achter het lachen van de wereld, waar ge al die armoede komt te onderkennen, uw eigen verlorenheid en uw eigen armoede op een zodanige wijze leert kennen, dat ge eigenlijk gezegd geen moed meer hebt om te leven, dat ge eigenlijk gezegd geen lust meer hebt in de dingen, die u omringen, dat ge uzelf beschuldigt van een nameloze liefdeloosheid tegenover uw eigen vlees en bloed, ja, dat ge daar maar heengaat als in een beeld. Als in een beeld gaat ge daar maar heen, ge hebt ogen, die niet zien, oren, die niet horen, een mond, die niet spreekt.

Zo gaat ge daarheen in uw ongedurigheid en in uw neerslachtigheid en in uw zenuwachtigheid, en in het gemis van het waarachtige godsdienstige leven. Niemand is er zo ongelukkig als gij zijt, maar ge kunt het niet uitspreken. Niemand is er zo als gij, en gij durft het niet uit te spreken.

Waarom niet?

Omdat ge het niet zeggen kunt, hoe of het toch eigenlijk wel is. Voelt gij niet, dat ik hier als een dwaas mens voor u sta?

Kan ik met deze zinnen, die ik uitgesproken heb, nog het hart van deze of gene roeren, of het gemoed van deze of gene aanraken?

Wij weten het niet.

Dat wij hier nog zijn in dit morgenuur is niet alleen in de weg van Gods voorzienigheid, maar dat is ook in de weg van Gods genade.

En wanneer het dan in de weg van Gods genade is, dan zal God het Zelf hebben te bewijzen.

Christus zal hebben te bewijzen, dat Hij Christus is, en God zal hebben te bewijzen, dat Hij God is.

"Ja, als God dat niet bewijst, dat Hij God is, en als Jezus niet bewijst, dat Hij Jezus is, en als Christus niet bewijst, dat Hij gekomen is ook om u te zoeken en zalig te maken, dan staan wij er buiten.

Het kan alles van God uitgaan en van Hem alleen".

En nu is dit het wonderlijke, dat degene, die daar in betrokken wordt, die laat God vrij. God is niets verplicht tegenover hem. Hij laat God vrij. Want hij heeft het verbeurd, dat God nog één keer naar hem zou omzien.

Welnu, het gaat over die onbekende Jezus en over de onbekendheid met uzelf in uw eigen gemoedsleven. Want ge denkt misschien, dat ge uzelf kent.

Ja, er zijn er hier misschien wel, die een heel eind op weg zijn. Maar wanneer ge eens open mag komen, zoals ge zijt. Dat doet ge nooit in gezelschap.

Zoals ik u zie, zo zijt ge niet, neen.

Maar zoals een man in het verborgene is en zoals een man alleen is in nachtelijke uren, wanneer niemand ons bespiedt, dan kan ik uw karakter leren kennen. Daaraan ken ik die mens. Maar niet zoals wij hier zijn, neen. Gij kent mij niet.

Ja, toch kunt gij mij wel kennen, want gij kent mij uit mijn prediking, en dan kent ge mijn zieleleven ook en dan kent ge mijn persoonlijk leven ook. Maar jullie spreken jezelf niet uit.

Maar waar ligt dan de verbinding?

Dat het gezegd wordt, wat ge zelf niet zeggen kunt. Dat het uitgesproken wordt wat ge zelf niet kunt uiten: Dan zingen zij, van binnen.

Uw leegte zingt.

Uw onverstand zingt.

Uw onredelijkheid zingt.

Uw zwakheid zingt.

Uw krankheid zingt.

Dan zingen zij, hoort ge het, onverstand, zwakheid, krankheid, moedeloosheid, neerslachtigheid, ongedurigheid, dan zingen zij van binnen, in God verblijd. En dan worden uw voeten gezet achter Jezus.

Dan gaat gij het pad, wat ge zelf niet hebt gekozen en wat ge zelf ook niet hebt kunnen banen, maar dan gaat gij het pad der wijngaarden.

En het pad der wijngaarden, dat is het pad der vertreding. Dan moet ge naar de wijnpers. Dat kan alleen, wanneer ge de Wijnstok kent. Jezus zegt daarvan: "Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman".

En alle rank, die vrucht voortbrengt, die reinigt Hij.

Dan worden wij gereinigd.

Die opschietende loten worden afgesneden. En zo worden wij in die weg geleid, en in die weg gehouden.

Gij begrijpt die dingen niet? Dat hoeft ge ook niet te begrijpen. Gij wordt door begrijpen niet zalig.

Maar alleen: Indien gij gelooft, zo zult gij de heerlijkheid Gods zien.

Nu, dan doet ge uw ogen dicht en uw oren dicht, en dan krijgt ge een blinde weg, wonderlijk, met een gezicht op de Leidsman.

Het woord van onze tekst vinden wij bij Johannes, de Apostel der liefde, het 19e hoofdstuk en daarvan het 7e vers, het middelste gedeelte, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen (Johannes 19 : 7):

Wij hebben een Wet, en naar onze Wet moet Hij sterven

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur:

De Borgdaad.

De Borgdaad door God geëist;
door Jezus gebracht;
door Israël miskend.

Proberen wij tot God te naderen.

Wij wensen te zingen uit de 89ste Psalm en daarvan het 3e en daarna het 2e vers:

*De hemel looft, o HEER, Uw wond'ren dag en nacht;
Uw waarheid wordt op aard' de glorie toegebracht,
Daar Uw geheiligd volk van Uwe trouw mag zingen;
Want wie is U gelijk bij al de hemelingen?
En, welke vorsten ooit het aard'rijk moog' bevatten,
Wie hunner is, o HEER, met U gelijk te schatten?*

*"Ik heb", dit was Uw taal, "een vast verbond gemaakt
Met Mijnen gunsteling, dien steeds Mijn oog bewaakt;
Ik heb aan Mijnen knecht, aan Mijnen uitverkoren',
Aan David, in Mijn gunst, met enen eed gezworen:
Ik zal van kind tot kind, tot aan het eind der dagen,
Uw zaad bevestigen, en uwen rijkstroon schragen.*

Wij bevinden ons in gedachten in Jeruzalem. Het is nog vroeg in de morgen. De meesten slapen nog in de heilige stad. Maar wij zien toch honderden en nog eens honderden mensen zich verdringen in de nauwe straten van Jeruzalem, straten, die uitmonden op het brede en ruime Forum, dat is het marktplein, voor het statige paleis van de Romeinse stadhouder. Zij verdringen zich daar. En telkens en telkens komen er weer nieuwe bij.

Zij zijn daar gekomen, maar de meesten weten echter zelf niet wat of er nu eigenlijk gaande is. Want onder die loeiende en drukke menigte met hun baldadige krijgsknechten en met hun geveinsde farizeeërs en met hun drukdoende priesters, daarvan is de hoofdpersoon de Rabbi van Nazareth.

Zij hebben Hem gegrepen deze nacht in de Pers der Olijven. Zij hebben Hem meegevoerd naar het paleis van Kajafas, de hogepriester en Annas. En nu hebben zij Hem voor zich voortgestuwd tot in het paleis van de stadhouder. Zelf zullen zij er niet in gaan, dat doen ze niet. Zij gaan niet in het huis van een heiden. Maar Jezus hebben zij er in geduwd en Hem overgeleverd aan Pontius Pilatus.

En nu heeft zich het rechtsgeding enige tijd teruggetrokken binnen de muren van het paleis.

De woelige menigte wacht ongeduldig en geeft al blijk van ongeduld.

De priesters zien we daar rond gaan en de farizeeërs om het volk te leren?

Neen, om het volk op te stoken.

En dan? Dan zien we ineens de brede deuren van het rechthuis opengaan.

Dan zien we Pontius Pilatus, de ijzige en de ijzeren stadhouder. En deze dingen, zij hebben hem aangegrepen, en we zien het, hij is ook ontroerd.

En daar vlak achter Pilatus zien we de gerechtsdienaars, lachend en spottend.

En in het midden van die gerechtsdienaars, daar zien wij Hem. Een gefolterde Gestalte.

Wie Hij dan toch wel wezen mag?

Deze neergebogen Man, Zijn bebloede slapen dragen een doornenkroon. Zij hebben Hem een spotmantel omgeworpen. Zij hebben een rietstaf in Zijn hand gedrukt, dat zou dan Zijn scepter moeten zijn. En zo duwen ze Hem voor zich uit. Hij waggelt ineem gezonken. Maar dan moet Hij toch naar voren komen, het Rechthuis uit. En dan op het bordes van het paleis van de stadhouder zien wij Hem staan.

"Ziet uw Koning!" zegt Pilatus tegen het volk, dat daar loeit en brult daarbuiten. "Ziet uw Koning!"

"Wij hebben geen Koning, wij hebben de keizer!"

"Ziet de Mens!"

"Kruist Hem! Kruist Hem!"

"Zal ik dan uw Koning kruisigen?"

"Weg met Hem!"

Daar staat de Man van smarten, daar staat de Christus Gods. Wanneer ge u nu alleen houdt aan de historische Christus, dan is het goed. Maar wat zien wij hier eigenlijk?

Het is hier maar de buitenkant. Het is hier maar de historische lijn.

Wij zien Hem daar staan, zoals Jesaja Hem ons ten voeten toe heeft uitgetekend. En wanneer wij Hem daar dan zo zien staan, dan gaat het ons net als die Joden: "En als wij Hem aanzagen, zo was er geen gedaante noch heerlijkheid aan Hem, dat wij Hem zouden begeren".

Als wij Hem daar zo zien staan en wij horen dan het Woord van Jesaja: "En het behaagde God Hem te verbrijzelen", dan horen wij dat wel vanuit de verte, maar dan mag Jesaja over ons toch ook wel klagen: "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?"

Het gaat hier niet over een stuk historie of over letter-godzaligheid. Daar gaat het hier niet over.

Het gaat er alleen maar over, of gij er mededeling van krijgt, of dat het van bovenaf u geleerd wordt.

Want wanneer daar de Christus staat, verscheurd en ontdaan, en wanneer ze daar brullen en loeien, die Joden, wanneer Hij daar wordt overgeleverd door Kajafas, wanneer Hij daar bespot is door Herodes, wanneer Hij daar geminacht wordt door Pilatus, en wanneer zij daar dan brullen om het leven van deze Mens, deze bloeddorstige menigte, die als wolven loeien rondom het Lam.

En wanneer het dan niet anders is en wanneer Pilatus er dan toch nog af wil en wanneer Pilatus dan toch nog een uitweg zoekt: "Zal ik dan uw Koning kruisigen?" dan gilt en dan loeit en dan steigert het tegen het paleis van de stadhouder aan, de haat van de Jood. Zwart, roetzwart slaat daar de rook van hun moorddadig bestaan tegen het witte paleis van de stadhouder.

"Wij hebben een wet, en naar onze wet moet Hij sterven".

Wij hebben een wet. Voor de kerkelijke rechtbank is Hij reeds veroordeeld door Kajafas, schuldig bevonden voor de eerste tafel der wet.

En nu daalt het al af, dat is ook de vernedering van de Christus, nu wordt er afgerekend en Hij wordt verdaan vanwege Zijn schuld tegenover de tweede tafel der wet, want Hij heeft gezegd, dat Hij Koning zou zijn. Hij heeft Zichzelf als zodanig opgeworpen. En dan is er niet anders dan geweld: Wij hebben een wet.

Zo staat daar Christus.

Waar is God, op Wie gij bouwdet en aan Wie ge uw zaak vertrouwdet ?

O God, waar blijkt Uw trouw nu aan, waar blijkt en waar blijft Uw eer?

En we zijn geneigd om op te blikken en onze blik naar de hemel te reiken. Zou dan die hemel niet ingrijpen? Zou dan die hemel niet opengaan? Waar blijft nu Michaël, de archangel, die eens twistte om het lichaam van Mozes?

Waar blijven nu de hemelse heirscharen, die gediensdige geesten, die uitgezonden worden om der wille van Gods kinderen? Om ze te dienen en om met vlugge vleugelslag met hun legioenen neer te komen op en boven deze plaats? Maar de hemel scheurt niet.

En Michaël de archangel komt niet. En de hemelse heirscharen treden niet naar buiten.

Niets van dat alles.

En de wolk der getuigen dan?

Waarvan de apostel zegt: "En een zodanige wolk van getuigen rondom ons hebben liggende".

Waar zijn nu die heiligen van de oude dag? En waar is nu Adam en waar is nu Eva, zouden ze wel iets van deze verschrikkelijke geschiedenis kennen? Zouden zij er wel iets van zien?

Het blijft alles gesloten.

En toch: Kruis Hem!

En toch: Weg met Hem.

En toch: Hij is des doods schuldig.

Ja, zo loeit het daar rondom de Christus en zo steigert daar de haat van Zijn eigen volk. Zo staat Hij dan daar.

Na het vreselijke gebeuren in het paleis van Kafafas staat Hij daar, na de wandaad van Zijn discipelen, want Hij is van Zijn discipelen verlaten.

Zo staat Hij daar na de rechtsdaad van Pilatus, die moest zeggen: "Ik vind geen schuld in Hem".

Dan staat Hij daar, de Christus Gods.

Nu, als we nu niet anders hadden dan dat, dan zou ik het een heel erg arme prediking vinden.

Hoe ik het u ook voor zou stellen. Want mijn woorden zijn te koud en mijn taal is te arm om het ook maar enigszins te doen zoals het wezen moet. Want hier ziet alleen het oog des geloofs.

Hier ziet alleen het oog der liefde dierbaarheid in de Christus. Wij hebben een wet en naar onze wet moet Hij sterven. Zo gilt het hier uit de mond van de moorddadige menigte en van de bloeddorstige Jood. Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen.

Maar de hemel, hoe gepantserd en hoe gesloten hij ook is, de hemel spreekt: Wij, dat is majesteitsvorm van de troon Gods, Wij, God drieënig, Wij hebben een wet, en naar Onze wet moet Hij sterven.

Ziedaar uw behoud.

Ziedaar uw zaligheid.

Hier spreekt God, Die helpt in nood, en in Sion groot is.

Is dat geen nood, dat ge niet voor God bestaan kunt?

Is dat geen nood, wanneer er niets is dan liederlijkheid en vuilheid en schande, en wanneer er niet anders is dan vleselijkheid, wanneer er niet anders is dan ondergaan in de zonde, wanneer er niet anders is dan stoffelijkheid, wanneer er niet anders is dan de dingen van beneden, wanneer het niet anders is dan over de tijdelijke dingen.

Wanneer het niet anders is, dat gij niet los kunt komen van de zonden en dat gij niet los wilt komen van elkaar; wanneer het niet anders is, dan dat gij een zodanige zijt geworden door de zonde, wanneer ge een zodanige zijt in de eerste Adam, wanneer er bij u niet anders is dan de erfschuld en de erfsmet, wanneer er niet anders is dan een gevallen mens en een uitgedreven mens uit het verloren Paradijs.

Dan zien wij daar Abraham met zijn zoon Izak de glooing van de Moria opgaan, vader en zoon. En wanneer dan Izak vraagt in gehoorzaamheid: "Vader, zie hier is het hout en het vuur, maar waar is het lam ten brandoffer?"; dan zegt Abraham het zo echt en zo innig, dan wijst Abraham op God en dan zegt hij: "Jongen, God zal Zichzelf een brandoffer voorzien". En zo gingen zij samen verder. En Izak droeg het hout. Dat had zijn vader opgestapeld, dat zou hij dragen.

En zo heeft God de Vader onze zonden gestapeld, het hout, op de schouder van Zijn eniggeboren Zoon, en zo gaan Zij samen de Moria op, God met Zijn Lam. En wanneer dan God met Zijn Lam de Moria opgaat, dan is dat het enige Offer wat voor God bestaan kan.

Wij hebben daar geen begrip van en wij kunnen daar nooit enig begrip van krijgen, tenzij: de wind blaast waarheen hij wil en gij hoort zijn geluid en gij weet niet vanwaar hij komt, en gij weet niet waar hij heengaat.

Alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren is.

Dan weet ge niet hoe het komt en waar het van komt, en ge weet niet hoe het gaat en hoe het er nog eens belanden zal, want het is niet anders dan: Ik ben nooddruftig, arm en naakt. Het is niet anders: Ik ben van Uwe wet te schenden krom van lenden, ik ga de ganse dag in het zwart.

Het is niet anders dan: O God, mijn zonden.

Het is niet anders dan: Heere, ben ik dan geboren om het voor U steeds en telkens weer te bederven?

Zie, dat is genade, wanneer ge dat gaat leren.

Dat is kennelijk een vrucht van de bediening van de Heilige Geest.

Dat is niet opvoeding. Ja, opvoeding doet een heleboel en wanneer ge met dat volk in en uit gaat en wanneer ge daarbij gevoegd bent, dan doet dat een heleboel. Maar om nu eens recht gevoelig, bevindelijk ongelukkig en onverstandig te zijn, wanneer ge daar in verlatenheid en in verlegenheid neerzit, wanneer er bij u niet anders overblijft dan: Laat me maar, want ik ben niet anders.

Neen, niet om daar achter weg te schuilen, dat ge niet anders zijt, maar dat ge zo uw krankheid leert kennen en zo de diepte van uw verlorenheid leert kennen en zo uw gebondenheid leert kennen aan de dingen des vleses, en zo uw onreinheid leert kennen en zo uw onredelijkheid leert kennen.

Wanneer ge zo neerzit, zie, dan is het een verloren en een afgesneden zaak.

Maar omdat God Zichzelf een Lam ten brandoffer voorzien heeft, omdat er maar één weg bij God was, een eeuwige liefdes-Weg, dat God voor God in de menselijke gedaante verantwoording zou doen. Toen is Christus in onze plaats gekomen, Hij is zonde voor ons gemaakt. God kon, met eerbied gesproken, met u niet afrekenen. Dat bestaat niet. God kan met een mens niet afrekenen als zodanig. God heeft een tegenpartijder en God heeft een Mens gemaakt naar Zijn beeld en naar Zijn gelijkenis, en God is in die verloren mens ingegaan en daarom kan het met recht gezegd worden: Ga dan heen en aanschouw Hem op de dag van Zijn ondertrouw en op de dag van Zijn blijdschap. Op die dag, waarop Zijn moeder Hem kroonde. Zijn moeder, dat was de mensheid. En de mensheid loeide en de mensheid brulde, en die mensheid heeft Hem gekroond.

En daar staat Hij dan. Nu, dat is de dag van de vreugde Zijns harten. Naar die dag heeft Hij uitgezien, naar die dag heeft Hij verlangd. Naar die dag hebben de eeuwen heen gewezen en de profetieën hebben daarvan getuigd. Indien Hij vertoeft, Hij zal gewisselijk komen en Hij zal niet achterblijven.

Waar moet Hij dan voor komen in uw leven?

Om u te redden? Om u te verlossen? Om u er door te helpen?

Waarvoor moet Hij nu komen in uw leven?

Opdat Hij u zalig zal maken en opdat gij aanstonds de hemelse heerlijkheid zult aandoen?

Waarvoor moet Hij nu komen bij u en bij mij?

Om ons te redden van de dood en om ons te redden van het graf, om ons alzo te redden?

Ja, geliefden, dat zouden wij wel willen.

Wij willen geredde mensen zijn, maar wie door Gods liefde en genade is aangeraakt, die zegt: "O God, wat zal het zijn, wanneer ik eens voor u mag onderdoen? Wat zal het zijn wanneer ik het eens voor U mag opgeven?" En wanneer dan Ezechiël spreekt in het zevende hoofdstuk van zijn profetie en hij het uitroept: "En de ondergang komt"; dan zingen zij in God verblijd, door Hem geleiden aan Hem gewijd van een eeuwige zegen.

De ondergang komt! De ondergang van mijn ellendig bestaan. Dan gaat het niet over de ondergang van Israëls volksbestaan, maar de ondergang komt van mijn zonden, de ondergang komt van mijn verlorenheid. De ondergang komt en het einde is nabij, dat het eens zal ophouden.

Zie, dan krijgt ge zin in de verlorenheid.

Dan bent ge een gegrepen mens van God, maar ge zijt een onbegrepen mens voor beneden.

En ze staren u aan en ze weten het niet, en uw huisgenoten bekennen het niet, want dan zegt ge: "Het gaat niet over wat gij denkt en het gaat er niet over wat gij meent, maar het gaat er alleen over, dat ik eens voor God mag verdwijnen, opdat er niet anders zal zijn dan hetgeen Hij eenmaal heeft gesproken".

En wat heeft Hij gesproken? Dat onze ziel zou zijn als een gewaterde hof.

Want hier staat Jezus. Hij staat daar alleen. Hij strijdt daar alleen. En Hij gelooft daar alleen en Hij worstelt daar alleen en Hij weet het alleen. Hij draagt Gods heilige Wet.

Ja, wat wordt er op de Sinai bereid? De Wet, zult gij zeggen, de Wet des Heeren.

Op de Sinai worden bereid de ingewanden Christi. Daarom zegt Hij: "Ik draag Uw heilige Wet, die Gij de sterveling zet, in het binnenst ingewand". Wij hebben een wet, dat zegt God.

Spreken dan die Joden niet recht? Inderdaad.

Heeft Kajafas dan geen recht gesproken? Inderdaad, want een mens kan soms zulke geweldige dingen zeggen, waar hij zelf geen begrip van heeft en dat, hij ook zelf niet weet waar of dat nu eigenlijk vandaan komt.

Want wanneer Kajafas zegt: "Het is beter dat er één mens sterft, dan dat het ganse volk verloren gaat"; dat is kostelijk. Want zo is het ook. Maar dat komt omdat hij dat jaar hogepriester was.

En wanneer daar die Joden gillen: "Wij hebben een wet, en naar deze wet moet Hij sterven"; dan is dat het verbondsvolk, het volk uit Abraham gesproken, dat zoveel gunsten heeft genoten.

Maar dat is het, omdat dat van Bovenaf gezegd wordt. En wanneer dat dan van Bovenaf gezegd wordt, dan geldt het Gods eniggeboren Zoon.

Dan is Hij het en dan is Hij het alleen, Die het uitgesproken heeft daar enige uren geleden, wanneer zij Hem grepen in de hof van Gethsémané: "Indien gij Mij zoekt, zo laat dezen heen gaan".

Zo kunt ge dan vrij leven voor het aangezicht des Heeren.

En wanneer gij dan vrij gaat leven voor het aangezicht des Heeren, dan krijgt ge uw zonden als een hout, dan krijgt ge uw zonden als een steen, dan krijgt ge de zonden als een last. Wanneer ge dan door Hem, door Hem alleen getrokken wordt uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht, om achter Hem aan te komen, dan krijgt gij de verlatenheid en dan krijgt gij de roede en dan krijgt gij de striemen en dan krijgt gij een dagelijkse geseling. Dan is het die felle geselroede, ja, ik kan het niet helpen wanneer ge daar geen kennis aan hebt.

Maar we worden van binnen gestriemd, we worden van binnen gegeseld, dat gaat allemaal van binnenuit en van binnen door. Want die zaken worden van binnen gezien, wanneer Hij Zich dierbaar en beminnenswaardig en gepast maakt in de binnenkamer van uw ziel. Daar kunt gij slapen in Gods huis en ge kunt lodderig neerzitten onder de waarheid alsof het u niets doet.

Maar wanneer de Waarheid plaats maakt voor de Waarheid, dan komt er in uw ziel een zekere klaarheid en dan gaan we de Heere Jezus zien in Zijn beminnelijkheid en in Zijn gepastheid en in Zijn dierbaarheid. Maar dat geschiedt in de binnenkamer van uw hart.

Maar dat pad wordt door het oog van de kraai, van die nieuwsgierige vogel, niet gezien.

Zo wordt Christus en zo maakt Christus Zichzelf dierbaar, want Hij komt en Hij neemt het onze aan, dat is onze zonde en onze mensheid. En zo worstelt Hij voor God en vangt Hij de slagen op.

Zo vangt Hij dat alles op, opdat de kerk daar innerlijk bevindeljk beleving van zou hebben:

*Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, HEER;
Uw oordeel rust op d' allerbeste wetten;
Uw loon, Uw straf beantwoordt aan Uw eer.
Gij eist van ons, dat w' op Uw waarheid letten;
Dat wij altoos op hogen prijs Uw leer
En 't heilig recht van Uw getuig'nis zetten.*

*Mijn ijver heeft van smart mij doen vergaan,
Omdat Uw woord zo schand'lijk wordt vergeten;
Mijn vijand ziet dat met verachting aan.
Uw woord is rein, dat mag gelouterd heten;
Uw knecht wil zich daar daag'lijks mee beraân;
Hij heeft het lief, wijl 't hem zijn plicht doet weten.*

Uit de 119e Psalm het 69ste en 70ste vers.

Niemand heeft iets met zijn zaligheid te doen. En niemand heeft iets met zijn zaligheid op.

Jezus alleen staat het uit te werken. Eigenlijk gezegd, weet niemand hoe of het gaat.

Heel Jeruzalem staat daar en gilt daar en brult daar en loeit daar, en is daar bewegelijk en bloeddorstig.

Heel Jeruzalem ziet het aan, hoe de Erfgenaam van de wijngaard hier wordt afgemaakt.

Wij zullen de Zoon doden, dan is de wijngaard van ons.

Zijn wij dan beter dan Kajafas? Zijn wij dan anders dan Annas? Zijn wij dan anders dan Pilatus en dan Herodes? Zijn wij dan anders dan die Joden? Zijn wij dan anders dan Zijn belagers? Wij lopen ook maar mee. En wij doen het ook. "Ja - zegt ge - maar".

Nu, wanneer Jezus eens een streep haalt door uw eigengerechtigheid en wanneer Jezus uw ongedode hoogmoed eens komt neer te werpen, wanneer Jezus het u doet verstaan, dat hoeren en tolleren u zullen voorgaan in het Koninkrijk Gods, en wanneer ge dan altijd in het voorgestoelte gezeten hebt en als het volk des Heeren en als de kinderen van Abraham en als de leerlingen van Mozes. Ja, gij zijt altemaal nette lieden, geliefden. Daar valt op u geen vinger te zetten, tenminste aan de buitenkant. Ja, ik weet natuurlijk niet jullie leven aan de binnenkant, dat weet ik natuurlijk niet, wat voor slechtigheden en wat voor heerlijkheden of ge dan uithaalt. Maar er valt op jullie niets te zeggen. Dan zijt ge net als een stelletje schriftgeleerden en farizeeërs en een stelletje, dat gelooft aan zijn eigen voortreffelijkheid en aan zijn eigen voornaamheid.

En dan zijt ge hiervoor bewaard en dan zijt ge daarvoor bewaarden dan zijt ge hier niet in gevallen en dan zijt ge daar nog niet gekomen, neen, geliefden, dat waren de Joden. Ja.

Nu, Pilatus kon niet van Christus loskomen.

Hij heeft het wel geprobeerd om er van af te komen, maar dat is hem niet gelukt.

Wij ontmoeten niet straffeloos Christus.

En wanneer ge ooit voor God zult komen, en dat zeg ik niet uit enige voornaamheid, en dat zeg ik niet omdat ik mij iets verbeeld, ganselijk niet, maar wanneer ge met deze Man en met deze prediking in aanraking zijt geweest in uw leven, dan hebt ge geen enkele verontschuldiging, wanneer ge aanstonds voor de troon van Christus zult hebben te verschijnen.

Dat zeg ik vanwege mijn bevoegdheid, die God Zelf op mijn hand gezet heeft, wanneer Hij het tot mij sprak: "Ik heb u uitverkoren en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen". Neen, gij kunt overal kerken en gij kunt overal zijn, maar als God Zijn Woord tot u uitbrengt, dan zijt ge niet vrij.

Gij zult óf door Christus zalig worden, óf gij zult door Christus verdoemd worden.

En denk nu maar niet, dat uw netheid u er brengt, en denk maar niet dat uw voorzichtigheid u er brengt, en denk ook maar niet, dat ge langzaam beterschap zult krijgen. Ganselijk niet. Wij zijn net als de Joden. Wij hebben Kajafas hier. En wij hebben Herodes van binnen en we hebben Pilatus van binnen, en wij hebben al die krijgsknechten van binnen en die joelende Joden van binnen, ja.

Vroeger wel eens kwaad geweest op die Joden en op die soldaten, die Jezus zomaar gevangen namen?

Maar wanneer ge uzelf leert kennen in die weg, ja, dan kunt ge van de Christus niet af.

Pilatus kon daar niet van af. Pilatus heeft zich eraan gestoten. Hij wou daar van af en hij ontdeed zich daarvan, maar het kon niet. Later is hij in zelfmoord gestorven.

En die Joden, die konden er ook niet van af. Die Joden van toen niet, neen, die konden er niet van af. En de Joden van thans kunnen er ook niet van af. En de Joden zullen er nooit van af kunnen, want: Ik heb met Abraham, Mijn vriend, een vast verbond gemaakt. En dan heeft Hij ook gezegd: "Zo Ik aan David lieg', zo hem Mijn Woord misleid', Ik heb eens gezworen bij mijn eigen heiligheid".

Zo staat daar Christus onder de eed. Dat is het. Onder de eed.

Petrus heeft onder ede Hem afgezworen: "Ik ken die Mens niet". Kajafas heeft onder een eed bevestigd, dat Hij des doods schuldig was, want Hij heeft gezegd dat Hij de Zoon Gods was.

Dat kon Kajafas niet uitstaan, neen. Want daar stonden twee hogepriesters tegenover elkaar. De hogepriester naar de ordening van Aäron, dat was Kajafas, en daar vlak voor hem stond de Hogepriester naar de ordening van Melchizedek, zonder vader en zonder moeder en zonder geslachtsrekening.

"Zijt Gij de Zone Gods?"

"Gij hebt het gezegd".

Nu, dat kon Kajafas niet uitstaan, want Kajafas wilde de Zone Gods zijn.

En daarom: "Hij is des doods schuldig".

Nu, als ge nu een kind van God zijt, dan zijt ge des doods schuldig. Dan krijgt ge uw doodvonnis uit te leven, in de kleine kring waarin ge leeft.

Ge krijgt eigenlijk gezegd net een vierkante meter grond om uw verdoemenis en om uw narigheid en om uw ellende uit te leven. Een vierkante meter. Tussen de vier muren van de nabijheid Gods. Ja. Want op die vier muren van de nabijheid Gods, daar heeft de vijand boog en schild en vurige pijlen op verspild.

Hoe is het dan?

Omdat Christus het uitgeroepen heeft: "Zie, hier ben Ik. Ik kom om Uw wil te doen".

Omdat Christus het aanvaard heeft, omdat Christus het verdedigd heeft, omdat Christus Zijn zalving, Zijn zending, Zijn roeping, Zijn taak op een zodanige wijze heeft verdedigd en vervuld onder de toorn en onder de gramschap en onder de gerechtigheid Gods, en onder onze schuld en onder onze verdwazing.

Hij is er niet onderuit gegaan. Christus heeft het volgehouden voor Pilatus, en Hij gaat het aanstonds voortzetten, op de kruisheuvel.

Christus heeft niet gekozen. Christus heeft niet gekozen voor Zijn Vader en Christus heeft niet gekozen voor Zijn kerk. Christus heeft geleden voor Zijn Vader en Hij heeft geleden voor Zijn kerk. Christus heeft Zijn Vader niet losgelaten en Christus heeft de zondaar niet losgelaten. Dat was Zijn lijden, dat was Zijn smart, dat was Zijn verdrukking.

Dat was het vreselijke wat wij niet begrijpen. Hij hield God vast en Hij liet ons niet los. Dat was het.

God vasthouden, de liefde tot Zijn Vader en de liefde tot een walgelijke en verloren zondaar.

Zo is Hij Borg en Middelaar geworden, en Middelaar en Borg gebleven.

Zo eerst kunt gij het woord verstaan, wanneer Juda zegt tegen Jozef: "Wat zal ik mijn vader zeggen, wanneer ik de jongen niet meebreng? Want ik ben borg geworden".

Zo is Hij het dan, die daar staat in onze verantwoordelijkheid. Want ge zijt verantwoordelijk. We kunnen dat zo maar niet zeggen, want wij zijn verantwoordelijk voor onze daden.

Ze zeggen: "Deze man, die zegt maar wat en dat is een grote antinomiaan, en die zondigt er zo maar op los". Maar zo is het niet.

Maar omdat ik niet verantwoordelijk kon zijn, omdat ik met mijn verantwoordelijkheid me naar de eeuwige rampzaligheid zou verantwoorden, daarom is er een Ander in mijn plaats gekomen. Daarom is het: De Heere, zo goed, zo mild, is te allen tijde een Zon en Schild, ook wanneer ge uw geld verkeerd uitgeeft, ook wanneer ge het verdoet. Ja, ik kan dat niet uitmeten en ik doe dat ook maar niet. Want wat zijn we anders dan een stuk stro, wat zijn we anders dan een vel papier? Eén vlam erbij en wij gaan als as in de wind, iedere dag verteren wij van de zonde en van de dwaasheid en van onze eigen onredelijkheid. Maar er moest verantwoording gedaan worden bij God, want God kan de zonde niet miskijken. God is een heilig God.

God zegt: "Wij hebben een wet, en naar Onze wet moet hij sterven". Gij en ik. Daar is geen doen aan.

Ge moet nu maar niet denken, dat als ge aanstonds uitstapt uit dit leven, dat ge dan maar meteen de groene en grazige weide van het zalig hemelleven aan kunt doen. Zo moet ge dat niet denken. Maar wij moeten allen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. En dan kunt ge niet zeggen: "Ik was erg makkelijk in mijn hart, en ik was erg rustig toen ik naar de operatietafel moest en ik was helemaal niet bang".

Wanneer Christus niet uw enige en eeuwige grond en verantwoordelijkheid is, dan is het maar een hersenschim.

En die dingen moeten u toegepast worden aan uw arme ziel. Dat is maar niet met één vleugelslag van uw gemoedsleven klaar te maken. Of dat ge er eens neervalt in de benauwdheid en in de banden, maar dat is alleen omdat ge van God gesteld zijt om voor God verantwoordelijk te zijn.

Onze ouden plachten dat zo te zeggen: "Dan krijgt ge de schuldbrief thuis".

En ze plachten het wel eens te zeggen, dat ge gedagvaard werd. Hebt gij die dagvaarding wel eens thuis gehad? Hebt ge die schuldbrief al wel eens thuis gehad?

Want we kunnen het wel makkelijk zeggen: "Ik lag gekneld in banden van de dood". Ja geliefden, maar indien het waar is dan doet ge geen mond los, dan doet ge geen mond open. Wanneer het waar is: Ik ben van Uwe wet te schenden krom van lenden, dan zingt ge dat niet meer, dan zijt ge een stomme hond voor God geworden.

En wanneer ge de walgelijkheid en wanneer ge uw verlorenheid en de opspuitingen van uw godonterend eigen krijgt te beleven, ik heb het niet over belijdenis, dan zijt ge niet anders dan stof op stof en slik op slik en walgelijkheid in de walgelijkheid. En moet het dan zo?

Of het zo moet, kijk, dan staat daar Christus: Zie de Mens, in Zijn ellende en in Zijn verlorenheid. Al wat wij waren, dat is Hij, dat heeft Hij aangedaan. Hij staat daar in onze blindheid, in onze narigheid. Hij staat daar in ons vlees en bloed.

Kunt ge daar uw Borg uit halen?

"Weg met Deze", zeggen de Joden. Want zij zagen geen gedaante, noch heerlijkheid aan Hem. Zie, daar moet gij ook niets van hebben. Want dan had ik meer gezelschap hier in Hierden en Harderwijk. Neen, dan kwamen wij nog wel er eens bij elkaar zitten en niet om met elkaar te praten, maar om elkaar alleen maar eens aan te kijken. En om eens dicht bij elkaar te gaan en niet om wat te zeggen, helemaal niet. Maar alleen om Hem lief te hebben, dat wij aanstonds naar Hem toegaan, Die ons gekocht heeft met Zijn dierbare bloed.

En Die ons nooit heeft verweten.

Hij is de Verantwoordelijke.

Wat denkt gij? Gij moogt en gij zijt niet anders dan biddeloos en geesteloos. Gij zijt niet anders dan een vuile liederlijke zondaar.

Ja, dat bevalt u vanmorgen zeker niet, maar daar gaat het niet zondaar.

Daar staat de Christus, na de wandaad van Kajafas, na de rechtsdaad van Pilatus, na de beuldaad van de soldaten, na de wandaad van Zijn discipelen. Daar staat de bloedende Christus, ineen gezonken, de geseling heeft Zijn rug geploegd, het sijpelt uit Zijn slapen. Jezus in mijn plaats.

"Laat Mij door - zegt Christus - laat Mij door".

En Jezus kwam uit, uit het rechthuis, dragende mijn zonden, mijn schuld, mijn schande, mijn verantwoordelijkheid.

Wat zou het anders wezen? Ja, God, Die houdt ons verantwoordelijk, totdat de laatste penning betaald zal worden door u en door mij.

Daarom is Hij hun geworden tot een Heiland, omdat zij niet hadden om te betalen, daarom is Hij hun geworden een Borg en een Middelaar.

Daarom is Hij hun geworden een schuld-overnemende en een schuld-wegdragende en een schuld-uitdelgende Borg.

En wanneer Hij het u toegefluisterd heeft: "Uw heilzon is aan het dagen!" dan zal Hij dat wel degelijk waarmaken. En wat is dan die heilzon?

Dat is Christus Jezus Zelf.

Dan komt Christus in de nacht van uw zonden en in de nacht van uw verdorvenheid en in de nacht van uw walgelijkheid, en dan neemt Hij de verantwoordelijkheid op zich, dat gij nog nooit een zucht voor God hebt kunnen zuchten en dat gij nog nooit een gebedje voor God hebt kunnen doen, en dat gij nog nooit goed hebt kunnen zijn, en dat gij nog nooit wat hebt voortbrengen. Uit u in der eeuwigheid geen vrucht.

Dat heeft Hij op Zich genomen, want uw vrucht wordt uit Mij gevonden. En dáárom is het, omdat er geen enkel sterfelijk mens voor de zonden betalen kan en omdat God met God alleen af zal rekenen, daarom is God mens geworden, daarom is Hij gevonden in de gestaltenis van een dienstknecht. Daarom heeft Hij Zich vernederd. Zo is Hij het alleen.

Zoudt ge dan óók nog wat willen voortbrengen?

Zoudt ge in uw benauwdheid ook nog wat willen voortbrengen? Zoudt ge dan toch nog wat willen zijn voor het aangezichte Gods?

Zoudt ge dan toch nog uw huishouden recht willen houden? Ja natuurlijk, die verantwoordelijkheid, die hebt ge. Dat zal van uw hand geëist worden.

Maar omdat ge het niet kunt voldoen, daarom is uw Maker uw Man, daarom komt Hij in het huwelijk, daarom is Hij hun geworden tot een Bloedbruidegom, en daarom smijt Zippora het stenen mes voor de voeten van haar bloedbruidegom, dat is voor Mozes.

Wij hebben van deze dingen geen begrip. Die dingen zijn voor ons verborgen.

En het is alleen wanneer de sluier opgelicht wordt. Maar wat is dat?

Hij is alzo geworden en Hij is verantwoordelijk.

En nu met eerbied gesproken, zal ik eens heel erg stout en heel erg brutaal zijn, hoewel ik het in alle tederheid en in alle laagheid voor mijn Koning wil belijden, ja, dat als ik niet zalig word, dan is het mijn eigen schuld, want ik lig verdoemelijk in de eerste Adam. Maar wanneer Hij mijn Borg en Middelaar is geworden, wanneer het aan Hem bezocht is: En Wij, in de hemel, hebben een wet, ja, Wij, en naar Onze wet, zegt God, moet Hij, de Zoon Gods, de geheel Enige, naar het welbehagen des Vaders, moet die geheel enige Immanuël sterven.

En dan, met eerbied gesproken, heeft Hij de verantwoordelijkheid op Zich genomen.

En wanneer gij dan aanstonds voor God komt en om zonder verschrikking voor God te verschijnen, dat is wat, dat is omdat uw Maker uw Man is, omdat ge Zijn Naam draagt en omdat ge Zijn kleed draagt en omdat ge Zijn voedsel krijgt, omdat gij in Zijn huishouding zijt opgenomen.

Aan Hem is de zonde bezocht. Op Zijn rug is geploegd en God heeft Zijn voren lang getogen.

Zie, dan hebben wij vrolijk te zijn. En dan hebben wij ons te verheugen over een zo grote zaligheid.

Maar dat kan alleen maar, wanneer het u medegedeeld wordt. Ge kunt dat stuk zo maar niet nemen.

Neen, ge kunt niet zeggen: Ja, daar staat het, om onze overtredingen verwond en om onze zonden is Hij verbrijzeld. Ja, daar staat het nu. En de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem.

Ja, maar dáár hebt ge het niet mee. Neen.

Het Woord moet vlees worden.

Want ge kunt een zaak belijden, dat ge het toch nog niet beleeft.

Het moet u gezegd worden: Zie uw Koning, zie uw Koning. En dan durft die ziel het niet te zeggen: Wij hebben geen Koning dan de keizer.

Dat durven wij niet meer en dat kunnen wij niet meer. Onze handen en voeten zijn gebonden.

Wij zijn verslagen door Zijn trouw.

Wij zijn verslagen door Zijn beminnesswaardigheid.

Wij zijn verslagen in ons hart en in ons ganse bestaan, omdat Hij niet terug is gegaan toen onze zonden op Zijn schouders werden gelegd en onze walgelijkheid aan Zijn hals werd gebonden, toen is Hij niet teruggegaan. De stank en de walgelijkheid van ons verdorven eigen heeft Hem niet doen terugschrikken. Hij is doorgedaan. Hoe dan?

En het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand voorspoediglijk voortgaan. Hij heeft de teugels genomen in uw en in mijn leven. De teugels.

Daar loopt dan de kerk. Loopt daar de kerk?

Ja, geliefden, zij lopen in het span, niet alleen in het tuig van Zijn voorzienigheid, maar ook in het tuig van Zijn welbehagen, met het gebit van vrije beteugeling.

"Ja, Ik zal u, als de paarden van Farao - zegt Hij - zal Ik uw versierselen maken, een hoofdstel maken, goud, komende uit het vuur". Ja, zo wordt ge ingespannen en dan loopt aan de ene kant het vierspan van de hel en aan de andere kant loopt het vierspan van de wereld en daar tussenin, daar loopt Zijn kerk.

En Christus Die heeft de teugels in handen, geliefden, de teugels van de Godsregering. En dan mogen de hengsten van de hel steigeren, dan mogen de paarden van de wereld vuurspatten, daar tussen loopt Zijn kerk. En dan spreekt Hij Zijn kerk toe: "Voor een kleine tijd heb Ik u verlaten, maar met eeuwige goedertierenheden zal Ik u Mijner ontfermen". Ja, dan zijn er wat een lieve dingen tussen Christus en tussen Zijn arme volk, omdat Hij de verantwoordelijkheid op Zich genomen heeft.

En wanneer u dan horen en zien vergaat in uw eigen leven en aan uw eigen tafel en in uw huwelijksbed. En wanneer er niet anders over u is dan dat ge zegt: "En nu heb ik nergens enige belangstelling meer voor, want ik ben zo dood als een steen, Gods Woord gesloten".

Wat ziet ge voor binnelijkheid in de Christus?

Gij kunt hier gerust komen zitten met een uitgestreken gezicht, het doet me niets. Maar als ge maar weet, dat God van de hemel u en mij gadeslaat in dit uur en dat we eerlijk en open en bloot voor God hebben te belijden: "Als wij Hem aanzagen, zo was er geen gedaante noch heerlijkheid aan Hem, dat wij Hem zouden begeerd hebben". Dan zijn wij het: "Kruis Hem", en dan zijn wij zo vroom en dan zijn we zo wettisch, dat wij het met die farizeeërs en die schriftgeleerden van de oude dag zeggen: "Want wij hebben een wet, en naar die wet moet Hij sterven".

Zo verwerpen wij de Christus.

Ach, dat gij het moogt leren door de Heilige Geest: "Looft de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden. Die uw ongerechtigheid vergeeft en uw misdaden wegdoet. Looft de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is".

En wat is er binnen in mij?

Zonden, walgelijkheid, onredelijkheid, schuld, dwaasheid, verharding, verstoktheid.

Wat is er bij mij van binnen anders dan onverschilligheid en ongevoeligheid. Niet anders dan misdadigheid, niet anders dan ongerechtigheid. Looft de Heere, mijn ziel. Al die dingen gaan God loven.

Als ge geen zonden hebt, kunt ge God niet grootmaken.

Als ge geen ongerechtigheid hebt, dan kunt ge Jezus niet Jezus laten zijn.

Looft de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, want bij U is vergeving, omdat Ge gevreesd wordt.

Daarom is er zoveel zoetigheid en zoveel binnelijks in de Christus, want er is geen zonde te groot en er is geen vijandschap te machtig, en er is geen ongeloof te sterk. Want gij zoudt zeggen: "Mijn zonden zijn te groot dan dat ze vergeven zouden worden".

Neen, zo is het niet.

Hij is verantwoordelijk. Kijk, dat is het nu.

Dan is Hij het.

En wie is Hij? Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, leunende op de arm van haar liefste? Sulamith, op de arm van Salomo.

Dan hebt ge zelf geen naam meer, dan hebt ge de naam van uw man: Toen begonnen zij hen christenen te noemen.

Christus is Gezalfde, en dan worden het medegezalfden. En wanneer ge dan mede in Zijn zalving en in Zijn zending en in Zijn roeping en in Zijn taak moogt delen, dan gaat gij ook in. Zijn voetstappen. En een iegelijk zal dan in zijn eigen huis haar eigen Man vragen.

Nu, dat moet ge geestelijk verstaan, want dat is niet te maken. Wanneer ge dan in die gangen wordt meegetrokken, dan is het: Wij hebben een wet, en naar onze wet, naar de wet des hemels, naar de wet der eeuwige gerechtigheid, moet Hij, dat is de Christus, dat is het Lam Gods, dan moet Hij sterven, en gij leven.

Moet het nu nog ruimer?

Moet het nu nóg royaler van de kant van God vandaan? Dat ge alleen maar als onheiligen heilig, en dat ge alleen maar als onreinen rein, en dat ge alleen als overtreders zalig wordt?

Zoudt ge dan toch nog zeggen: "Ja, nu moet het bij mij eerst toch eens anders worden"?

Het wordt vanzelf anders wanneer ge veel van iemand houdt. Als ge God liefhebt, als ge Jezus liefhebt, dan moogt ge leven zoals ge wilt. Nu, nu, een beetje kalm aan. Ja, schrikken jullie maar. Maar schrik nu maar wanneer ge het vanavond of vanmiddag weer verzondigt, schrik dan maar van uw eigen gierigheid en van uw eigen narigheid.

Als ge God liefhebt, dan moogt ge leven zoals ge wilt. Dat is maar niet om er op los te leven. Maar als ge veel van iemand houdt, dan leeft ge overeenkomstig uw liefde tot die persoon.

Ge vraagt toch niet van te voren: hoe moet ik mijn vrouw een zoen geven?

Ge vraagt toch niet: hoe moet ik mijn man behandelen als hij vanmiddag thuis komt?

Zo is het niet. Dat is een vanzelfsheid. En dat is de redelijkheid der liefde.

Die redelijkheid der liefde wordt met haar eigen redelijkheid gevoed.

Hij, naar onze wet, sterven.

Zouden wij Hem dan niet liefhebben, geliefden?

Zouden wij Hem dan niet hartelijk aanhangen?

Verlangt ge dan niet in het nachtelijk uur, verlangt gij dan niet op de dag naar Hem? Kijkt ge dan wel eens uit of Hij komt? Of Zijn wagens voorkomen? Is er dan geen heimwee en geen verlangen?

Wij staan vlak voor de dood. Wat weet ik ervan, geliefden, of ik deze dag zal beëindigen en of het mijn laatste prediking niet kan zijn?

Maar waarom word ik zalig?

Omdat Hij de Verantwoordelijke is.

Omdat Hij voor mij gestorven is en opgestaan.

Omdat Hij leeft en omdat Hij het niet zonder mij doen wil. God wil het niet zonder Zijn kerk doen, zoals de beminde het niet zonder de geliefde wil doen. Dat is heel gewoon. Dat laat zich niet beredeneren.

Op de bodem van het hart, in de diepte van ons wezen ligt de weemoed en de smart. Ja, dat is een tweeling in uw ziel, weemoed en smart. Maar de hope rijst daarneven in het geslinderd mensenhart.

Zo zijt ge dan in hope zalig.

Dat is het bewijs, dat, wanneer ge uit gehoopt zijt, dan begint ge weer opnieuw te hopen, en wanneer ge door uw verlangen een streep hebt gehaald, dan begint ge weer opnieuw te verlangen, want Hij verlangt u en mij te ontmoeten. Wanneer gij Hem dan zult zien, dan zult gij Hem ontdekken en dan ziet ge Hem als uw oudste Broeder.

Dan ziet ge Hem daar staan en dan is Hij altijd weer Degene, Die het eerste en het laatste woord heeft.

Want de zonde heeft niet het laatste woord en de satan heeft niet het laatste woord, maar God heeft het laatste woord. En dan zult gij vrij zijn en ik vrij zijn, want Hij zal zeggen: "Wij hadden een wet, dat Hij moest sterven".

Daar ligt onze gerechtigheid.

Nu, dan hebben de Joden het toch wel goed gezien als zij het uitgeschreeuwd hebben: "Wij hebben een wet!" Ja. Zij hebben het uitgesproken, omdat zij het volk waren, door Abraham, Izak en Jakob en door Gods wet geleerd.

Amen.

O Heere, Gij hebt er ons in dit morgenuur weer wonderlijk doorgeholpen. Gij hebt er ons doorgedragen en wij verstaan niet, wij weten het niet, het zijn van die geheimen.

Wanneer wij in de lijn der historie blijven hangen en wanneer wij het verschrikkelijke zien daar in Jeruzalem en wat er met U gebeurd is. Maar dat dat nu louter goedheid, liefdekoorden waren van een drieënig God om de zonde en de schuld te bezoeken aan Uw enige Zoon.

Heere, het kan alleen maar koud van onze lippen komen, het kan alleen maar gebrekkig worden uitgesproken, onze taal is daarvoor te arm.

Maar, mochten we daar dan maar zwijgen en stil zijn, opdat het Offer der aanbidding in onze ziel door Uw. Heilige Geest geschonken mag worden en wij het also in verbijstering en in verbazing mogen verstaan: Alzo is Hij hun geworden tot een Heiland.

Amen.

Zingen wij nu nog het lied van de Borg.

Wanneer ge dat leert, dan zult ge het u nooit kunnen toeëigenen.

Het lied van de Borg is Psalm 116:

*God heb ik lief; want die getrouwe HEER
Hooft mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen;
Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem, al mijn dagen;
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.*

Het is uit de 116e Psalm en daarvan het 1e vers, zonder voorspel.

Gaat thans heen in vrede:

O Vader, dat Uw liefde ons blijkt',

O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,

O Geest, zend Uwe troost ons neer,

Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

ALS DE WATEREN NOACHS

Votum:

O Heere, dat Gij de aarde onder onze voeten nog niet komt te openen, opdat wij aan deze plaats door de aarde verzwolgen zouden worden. O God, het is nog een wonder, dat wij hier zo gerust mogen nederzitten. Laat het dan niet alleen mogen zijn in de weg van Uw voorzienigheid, maar laat het dan mogen zijn in de weg van Uw genade, om Christus' wil.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 90e Psalm en daarvan het 4e vers:

*Door Uwen toorn vergaat ons kwijnend leven;
Uw gramschap doet ons hart van doodsschrik beven,
O God, als Gij, in majesteit verheven,
Het onrecht, dat w' in 't openbaar bedreven,
En 't kwaad, door ons in 't heimelijk verricht,
In 't licht stelt voor Uw glansrijk aangezicht.*

Zalig, driewerf zalig, die zichzelf niet troosten kan.

Zalig, als uw nachtleger u een pijnbank is geworden, een pijnbank, omdat ge niet geloven durft en niet geloven kunt. Een pijnbank, wanneer uw hart geslingerd wordt door ontzettend wantrouwen en schrikkelijke gedachten tegen God.

Zie, wanneer ge dan uw nachtleger tot uw pijnbank hebt gekregen, dan hebt ge uit genade slapeloze nachten, want dan houdt God uw ogen wakende, opdat ge Hem zoudt zien en Hem zoudt leren kennen als een God, Die de blinden leidt in een weg, die ze niet geweten hebben.

"Ja - zegt ge - maar...." Geliefden, al dat redeneren, of het nu gelovig is of ongelovig, dat doet niets. Wanneer ge uw nachtleger krijgt als een pijnbank, dan is dat uit Gods eeuwig welbehagen vandaan.

"Ja - zegt ge - dat is de zonde". Ja, dat is ook de zonde. Maar gelukkig heeft de eeuwige Barmhartige en Bewogene de zonde in Zijn hand.

En omdat Hij de zonde ook in Zijn hand heeft, daarom bestuurt Hij het ook zo: Ook de zonde zal medewerken ten goede voor al degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. "Ja - zegt ge - maar het komt op verzoening aan, en dat we het weten". Ja, als we eens een beetje minder redeneerden en eens een beetje minder konden geloven, dat zou ook makkelijk zijn.

"Ja, we moeten het maar hebben", zegt ge.

Nu een vraag: Is de verloren zoon uit zichzelf terug gekomen? Neen, nu geen verontschuldigen en praatjes alstublieft. Neen, omdat hij het in het Vaderharte niet kon verzondigen. Daar lag de trouw. Dat is niet om het er op los te doen.

Nog een vraag: Is de verloren zoon buitenshuis gekust of in het vaderhuis?

We praten weleens over die dingen, maar als we het gaan ervaren, dan gaan we het zo ervaren, zoals het is. Dan is de verloren zoon buitenshuis door zijn vader gekust. Toen was hij nog niet binnen.

Hebt ge dat nog nooit gehoord?

Nu, omdat ge het ook nooit ervaren hebt. Want als ge het enigszins hebt mogen ervaren, dat we zalig worden door een trekkend en een tegemoetkomend God, dan blijft er niet anders over dan verstommen. Dan blijft er niet anders over dan dat ge het een ander laat zeggen: Mijn ziel is immers stil tot God.

Dat is de ziel van Christus, dat is Zijn kerk: Mijn ziel, Mijn kerk, Mijn bruid is immers stil tot God, vanwege het verzoeningswerk en vanwege het borgwerk en vanwege Mijn genade.

Zou er dan nog wat overblijven?

Durven we nog te spreken van gebed? En van oefeningen? Durven we dat nog?

Neen, de verloren - of liever de behouden- zoon is buiten de deur gekust. En buiten de deur werd hij verschoond en werd hij toegesproken. En daar kreeg hij de ring aan zijn hand en schoenen aan zijn voeten. Zo alleen kon hij het Vaderhuis binnengaan.

Daarom is het uit het eeuwig welbehagen, wanneer ge uw kerkgang maakt in een weg van verschrikkingen en beschuldigingen. Als deze kerkgang uw doodsgang geworden is vanwege uw inwonend en opspuitend verderf - want een ieder kijkt maar hoe hij zijn huis verlaten heeft vanmorgen, en wat er aan zijn fabel is voorgevallen. Daarom, driewerf zalig, die zichzelf niet troosten kan.

Driewerf zalig, die zichzelf niet onder de toorn Gods vandaan kan trekken.

Al wat meeloopt uit Egypte, dat kan zich onder de toorn Gods wegtrekken. Dat kan weer teruggaan naar Egypte. In een eigen gekozen weg van de godsdienst kunt ge ook weer terug.

Maar wanneer God u er in betrokken heeft uit Zijn eeuwig welbehagen, dan zal horen en zien u vergaan. Want dan krijgt ge een onbegrijpelijke weg en een onbegrijpelijk God en een onbegrijpelijk leven. En het onbegrijpelijke wordt hoe langer hoe onbegrijpelijker, dat we er nooit iets van zullen begrijpen, ook niet wanneer we in de hemel zijn. Veronderstel dat ge het in de hemel begreep. Dan had ge geen God meer. Dan waart ge er achter wie God was. Maar het onbegrijpelijke blijft! En dan gaan we het Onbegrijpelijke aanbidden. Want dat is toch zalig worden, hè, niet dat ge het begrijpt. Maar dat het in uw hart gaat zingen en dat gij meegenomen wordt: Mijn God - dan schrikt ge er van, dan schrikt ge van uzelf dat ge zegt: "Mijn God". Ge hebt altijd geroepen: "O God". Maar dan ineens: "Mijn God". Dat komt, omdat ge door God gemijnd zijt, daarom gaat ge vanwege de weeromstuit ook mijnen, en dan schrikt ge er van. Want ge hebt niets in handen. Mijn God, ik zal U eeuwig loven, dat ge het buiten mijn toedoen hebt gedaan.

Het woord van onze tekst voor dit morgenuur is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte, Jesaja 54, en daarvan het 9e vers:

"Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal"

Als de wateren Noachs

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

De wateren des gericht;
De wateren van Gods toorn;
De wateren van Gods genade.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 68e Psalm en daarvan het 8e vers.

*Dat Bazans hemelhoges berg
Met al zijn heuv'len Sion terg'
En wane t' overtreffen;
Wat springt gij, bergen, trots omhoog?
Wat wilt g' u, in der volk'ren oog,
Bij Sions berg verheffen?
God Zelf heeft dezen berg begeerd
Ter woning, om, aldaar geëerd,
Zijn heerlijkheid te tonen;
De HEER, die hem verkozen heeft,
Die trouwe houdt en eeuwig leeft,
Zal hier ook eeuwig wonen.*

Onafzienbaar was de watervlakte, zoals zij zich daar uitstreckte. Niets, maar ook niets kwam er boven uit. Enkel horizont. En boven die watervlakte die grauwe donkere luchten. En dat grijze en dampige water een vlakte des doods. En daar ginds, heel in de verte, daar op die watervlakte zien we een stip. Wanneer we goed turen, dan zien we een schip zonder mast en zonder zeilen en zonder stuurhut. Toch is het een schip. Maar het lijkt meer op een doorkist dan op een schip. Dat schip is de ark van Noach.

Wat zullen wij daar nu van zeggen in dit morgenuur?

Het is heel goed dat we spijkervastheid nodig hebben aan de historie, want dat is naar het Woord. En als het niet is naar het Woord, dan zullen we geen dageraad hebben.

Maar wat hebben die dingen voor ons te betekenen?

Wanneer we het niet verstaan, dat de fontein en de sluizen des hemels ook boven ons zijn opengegaan en dat de afgronden zich hebben ontsloten; wanneer we zelf geen deel hebben en geen kennis aan de zondvloed, aan de zondvloed van zelfkennis.

Ik lees in de ganse Heilige Schrift niet, dat er heiligmaking is vóór de rechtvaardigmaking. Dat wordt ons wel voorgewauwd in onze dagen, maar een heiligmaking vóór de rechtvaardigmaking is er niet. Want de vernedering gaat voor de eer.

En daarom, begin nu niet aan heiligmaking vóór de rechtvaardigmaking. Laat dat aan zijn plaats. Want alle doen en alle ijveren, dat is nochtans alleen maar op de vrome vleesmarkt van het godsdienstig leven, want daar wordt nog een ezels-kinnebak verkocht voor tachtig penningen. En dat kunt ge vandaag aan de dag nog krijgen.

Maar wanneer God overkomt met Zijn vrije genade, dan wordt het niet geloofd, maar dan wordt het wel gezien. "Gij zult het zien", zegt de profeet: morgen aan de dag wordt dat zaad van vrije genade verkocht.

"Het kan niet", zegt die hoofdman. Dat bestaat niet.

Toch zult gij het zien, maar gij zult er niet van eten. En dan wordt die hoofdman, dat is alles wat ge met uw verstand wilt doen, vertreden in de poort van Samaria. Want dan moet het verstand en het licht en het begrijpen er onder, alleen om te verstaan: Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Ontfermer. En dan is het: Het is heden een dag van goede boodschap, want anders zouden de stenen gaan spreken. En zo alleen kunt ge getuigenis geven van heiligmaking ná de rechtvaardigmaking. En beiden staan aan de rechterhand des Vaders, aan de troon Gods in de hemel, onze Rechtvaardigmaker en onze Heiligmaker. Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem.

God verkiest buiten ons toedoen. Man, ge hebt er nog nooit wat aan gedaan en ge zult er ook nooit iets aan doen. Hij verkiest buiten uw toedoen en buiten uw willen en weten en buiten uw werken, zo maakt God een gruwelijk ellendig zondaar zalig.

Onze tijd is geweldig arm aan ontdekking en aan zelfkennis, arm aan zondekennis, arm aan satankennis. Er wordt nog wel een beetje over gepraat en men is ook wel enigszins wereldwijs. Maar toch, er is geen tijd geweest als de onze, zo arm aan waarachtige ontdekking. Omdat we de zondvloed niet kennen, de zondvloed van zelfkennis. Omdat we het niet hebben doorleefd zoals Noach. Noach werd daar opgenomen, die rees al hoger en hoger op de wateren van de zondvloed en van de zelfkennis.

Die wateren der zondvloed hebben Noach en de zijnen opgenomen, en zo is Noach met de zijnen in de ark opgenomen en opgestegen op de wateren. En zo rees hij naar omhoog en hij heeft alle heuvelen en bergen onder zien gaan. De hele wereld heeft hij verdrongen en verzonken gezien, die heeft hij zien ondergaan. Niets bleef er over dan de vlakte des doods. Alle hoogtes zijn verdrongen en verzonken.

Daar drijft hij. Hij is daar in zijn doorkist. Geen stuur en geen mast en geen zeil. Hij drijft daar op de wateren van Gods gericht, op de wateren van Gods toorn en van Gods oordeel. Hij drijft daar op de wateren van vrije genade.

Die hele wereld is ondergegaan met zijn bergen en hoogtes en zijn voortreffelijkheden. De ganse mensheid is ondergegaan onder het gerichte Gods. En nu gaat het er over of wij er iets van kennen. Niet of we er wat van praten, neen, dat kunt ge aardig goed, al doet ge tegen mij geen mond open.

Maar om het nu eens voor God te verzoedigen.

God stuurt het op verdrinken aan.

Kijk, nu kan het zo zijn, dat het rechterlijke Gods en die rechterlijke toorn voor ons gestild is.

En wat blijft er over, mijn vriend en metgezel, in de ark der behoudenis? Wanneer die rechterlijke toorn is gestild, dan blijft er een Vaderlijke toorn over, omdat God de zonden van Zijn kinderen niet miskijkt.

Een dagelijks ongenoegen in uw hart, dat er nog zoveel is blijven wonen en tieren, en dat ge uit de nood van uw ziel geroepen hebt: "Heere, ruk het maar uit, alstublieft, waarom moet er nog zoveel verdorvenheid in mij over blijven? Waarom zoveel ellende aan mijn tafel en in mijn huwelijksleven?

En te dien dage zullen uw ogen zien - hoort ge het? - te dien dage, wanneer Hij komt, rechterlijk, en wanneer het Vaderlijke nog niet voor u is ontsloten. Dan komt Hij en dan zullen uw ogen zien, wanneer Hij die korenaren zal afmaaien in het dal van Refaïm, wanneer dat land - uw ziel - ontbloot zal worden, dan zult gij zien Die u gemaakt heeft, uw Schepper, en uw ogen zullen de Heilige Israëls zien.

Dan wordt ge ontdekt en ontbloot.

En dat dat zaligmakend is, dat kunt ge hieraan weten: Dat het met droefheid naar God gepaard gaat.

Want er is veel overtuiging en overbuiging en we praten er wel over, en dan hebben ze nog een waarheid ook, wel ja, ze hebben nog een versje ook. En weet u wat het is met die lui?

Ze zien de uitkomst al terwijl ze de dood nog niet gepasseerd zijn. Ze zien altijd de verlossing achter de dood.

Ze zien altijd die vis met zijn grote bek en dan zijn ze nog aan boord. Maar met de kerke Gods is het anders. Ik wou vluchten en ik kon nergens heen. Dat is het genadeleven: Als ik voorwaarts ga, dan zie ik Hem niet, en ga ik achterwaarts, dan aanschouw ik Hem niet, en ga ik terzijde heen, dan zie ik Hem ook niet. Voorwaar, voorwaar, Gij zijt een God, Die Zich verborgen houdt.

En wie is meer? Die aanzit of die dient?

Wat is meer, waar het toch beloofd is aan die kerk: De meerdere zal de mindere dienen.

En wanneer dan die kerk zo blind is met Izak vandaag, dat hij niet eens Jakob herkent en ziet. Want hij kan Jakob niet onderkennen van Ezau, en hij zegt: "Gij hebt het wildbraad spoedig geschoten, mijn zoon". Dat is het volk, dat is het geoefende volk; dat is de kerk van vandaag.

En dan keuren ze het maar goed ook. Want ze zijn zo bekeerd en zo van God geleerd en ze weten het zo te vertellen; het is zeer aannemelijk, ge zoudt zeggen dat het echt is, want ze spreken nog met gevoel en er is ook nog bewogenheid, ja. En dan hebben ze het er ook nog over: "Ik durf het mij niet toe te eigenen".

Neen, geliefden, ge zult het u ook nooit toeëigenen als zodanig, maar, ge wordt geëigend: "Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn", uit de nooit begonnen eeuwigheid.

Daarom, zonder ons toedoen worden we zalig. En God komt te verkiezen zonder ons toedoen.

Want het is een verkiezende en een dienende en een verdienende en het is een thuisbrengende Oorzaak. Het druipt alles uit God vandaag.

En daarom, wanneer de fonteinen des hemels en de sluizen en de afgronden der aarde geopend worden in een weg van ontdekking en ontgronding, en in een weg van zelfkennis, dat het eens opengaat, dán blijft er niets anders over dan: God, Die helpt in nood, is in Sion groot. En dan heeft God nog een doodkist voor u. En daar wordt die kerk in gelegd. Dan is het een vergankelijk zaad, maar dan wordt het straks tot een onvergankelijk zaad. En dat is? Noach en zijn acht zielen, waarom werden die nu behouden? Omdat God gesproken had? Ja, maar waarom werden ze behouden?

Omdat de Zone Gods in de lendenen van Sem was. Daarom werden zij behouden. God was in de lendenen van dat volk. Kijk, dat is niet anders dan:

Ik zal u op de snaren

Der blijde harp geheimen openbaren.

Buitenshuis gekust. Daar gaat wat open voor een arm kind van God, wanneer hij het mag verstaan, dat hij het wel eens makkelijk heeft in de woestijn onder het regime van Mozes en Aäron.

Weet ge waarom?

Omdat Jozua er ook was. Want Jozua praatte ook wel eens met dat volk, dat daar onder de wet en onder de belofte ging, door schuldbesef getroffen en verslagen. Door Amelek aangevallen. Kent ge het, wanneer ge moede en mat zijt geworden? Schrijf het in een boek. Door Amelek aangevallen, wanneer hij u krenkte met de scherpte des zwaards. Hij slaat altijd in de achterhoede van een vermoeid volk.

Neen, niet Mozes en Aäron hebben die kerk in Kanaän gebracht, maar Jozua heeft die kerk gebracht in de rust.

Toen Noach geboren werd, toen zei zijn vader Lamech : "Deze zal ons troosten". Hij dacht al, dat het de Christus zou zijn wellicht, gelijk moeder Eva uitriep toen zij haar eersteling baarde, Kaïn: "Ik heb een man gekregen den Heere". Ze dacht dat de belofte al vervuld werd.

Ja, die zelfkennis, wanneer die wateren komen. Noach kon met geen berg en met geen heuvel blij zijn, die zullen wijken. Alles weg. Alles verdrongen. Alles verzonken. Alles in de dood, alles.

En hij daar drijvend in de ark. Iedere dag daar leven. Iedere dag daar in zijn met die reine en onreine dieren, die hij nog uit moest mesten ook. En die onreine dieren moest hij ook te eten geven. Zijt ge er niet van overtuigd? Ik heb ze allemaal van binnen, die moet ik ook nog te vreten geven. Het is geen kanswoord, maar als het u niet aanstaat, dan gaat ge maar weg.

Er staat er net één achter mij, die zegt: "Ge moet wat gekuister spreken en ge moet het wat deftiger doen, dan trekt ge veel meer volk. Ge moet veel meer gepolijst zijn en niet zo plat".

Gelukkig, dat ik hem in de gaten had, want het was een oorblazer. Zoudt ge willen, dat ik anders preekte? Zoudt ge willen, dat ik het deed zoals al dat domineesgedoe het doet? Ganselijk niet. Gij zijt mij tot een Vader en gij zijt mij tot Broeder en Vertrouster.

In die ark, met al die reine en onreine dieren.

"Ach - zegt ge - hoe is dat?"

En wij bromden als de beren en wij kirden als de duiven. vergeestelijken niet, maar het oude deel bromt en dat zegt: "Geef ons vlees te eten". Het oude deel wil ruimte. Maar we kirden als de duiven: "O God, zo Gij in het recht wil treden". Dat is het nieuwe deel.

Ik houd er niet van om te schermen met nieuwe delen en oude delen, heel niet. Toch, Noach was in de ark en ze waren daar samen en hebben daar geleefd en gestaan en hebben daar de raad Gods uitgediend. O God, hoe lang nog? Want denk er om, dat het ook wat geweest is in die ark. Alles was verzonken en verdrongen, maar de duivel en de zonde waren ook in de ark. De zonde is nooit verdrongen en de duivel ook niet.

Hebt ge dan een vreemde weg wanneer ge makkelijker vloeken dan bidden kunt?

Dat mag niet? Neen, maar het willen en het niet willen, hoort ge het, het niet kunnen willen en het niet willen kunnen. Er is er maar Eén, Die gewild heeft, en er is er maar Eén, Die gekund heeft en Die het voor het Aangezicht des Vaders op kan nemen; dat is die geheel enige lieve Borg en Schootzoon.

En de kerk?

In Hem, maar dan in Hem volmaakt. En dan wil de kerk en dan kan de kerk in Hem en dan mogen ze het zingen: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft". Daarom ligt het in de Borg en niet in uw zorg, noch in de mijne, want: Wees in geen ding bezorgd, ook niet hoe ge zalig moet worden. Want dat is de ere Gods in die geheel enige Immanuël: Indien gij in Mij blijft - o God, hoe is het mogelijk, dat dat kan. Hoe dan? O God, geef mij de sleutel.

God verschijnt in Zijn eigen keuze. God heeft gekozen voor die kerk en nu verschijnt God in die kerk en dan wordt God de keuze van Zijn kerk, opdat Hij hun deel zou zijn voor tijd en eeuwigheid.

Mijn taal is te gebrekkig om het duidelijker te zeggen.

God kiest, God komt. God wordt onze keuze van de weeromstuit. En zo zullen wij, de schapen Uwer weide, in eeuwigheid Uw lof en eer verbreiden. Niet omdat de Herder aan de kudde Zich vertoonde, maar omdat de Herder in de kudde Zich vertoonde, en omdat die Herder vlees van die kudde werd, dat Hij het Lam werd, geslacht van eeuwigheid. Daarom is het geheim van de vleeswording des Woords niet uit te putten. Want wij bestaan en verstaan maar door één Man. Dat is Christus, dat is het vleesgeworden Woord, dat is het Brood des levens, dat is het Water des levens. Daar worden we door gevoed en getroost en verzadigd en we hongeren er steeds naar. Want Hij geeft voedsel en Hij verzadigt en ge krijgt er nooit genoeg van.

Daarom gaat ge als een vreemde over de aarde. Daarom zijt ge uzelf onbegrijpelijk. Daarom is het: 't Hovaardig volk heeft mij op 't felst bespot, nochtans ben ik niet van Uw wet geweken.

Denk er om dat een mens het slecht heeft, die niet slecht wil zijn. Denk er om, dat ge het dan slecht hebt, als ge niet slecht wilt zijn. Daarom hebben we het zo moeilijk en daarom hebben we het zo zwaar, omdat we niet slecht willen zijn, omdat we geen zondaar voor en onder God willen worden, omdat we niet willen bukken. Daarom hebt ge de hele dag herrie in uw huis, daarom die grote monden, omdat we er niet onderdoor willen, onder degenen, die boven ons gesteld zijn.

En omdat degenen, die boven u gesteld zijn, ook niet kunnen bukken. Want dan willen we onder een kind door. Want het zachtmoedig volk zal rijk verzadigd wezen, ten dis geleid. En dan mag een ander u bespuwen en zeggen: "Die man moet eerst anders worden en het zal zo niet gaan". En dan hebben ze allemaal gelijk.

Maar dan zijt ge in de doodkist, dan drijft ge op de wateren van de zonde en van de zelfkennis. Die gaan hoe langer hoe hoger en die dragen u ten hemel, geheiligd, gerechtvaardigd, door God verkoren. Hebt ge daar ooit van gehoord, van heiligmaking vóór de rechtvaardigmaking?

Praat me er niet van. Als ge niet weet, dat uw zonden vergeven zijn, houd dan alstublieft uw mond. Maar klaag me maar aan aan de troon der genade. Vergiffenis van zonden, verzoening, dat is de reddingspoort.

In stikdonkere nachten, in de vuile nachten van uw leven, wanneer de hel los is, wanneer alles op u afstormt en wanneer uw vlees uitkijkt naar het vlees, en wanneer ge hunkert, en wanneer ge de zoete bete onder uw tong hebt en wanneer uw nachtleger uw pijnbank wordt, dan verliest ge in die donkere nacht, in de pijnlijke tweespalt, uw keuze.

In dat gebied, als ge daar komt, dan is het: Graaf maar dieper, mensenkind, en ge zult nog meer gruwelen vinden. Graaf maar dieper.

God antwoordt: "Dit zal Mij zijn als de wateren Noachs. Neen, Ik kom niet meer met het water, Ik kom met het vuur. Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen. Dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, dat Ik niet meer op u toornen, noch op u schelden zal".

Daarmee kan de Heere troosten. Dan is die rechterlijke toorn gestild. Dan zult ge zoeken naar uw zonden, maar ge zult ze niet vinden.

Kijk, weet ge wat het nu is, volk?

Zoeken naar de zonden, en ze niet kunnen vinden. Ge vergeeft het uzelf nooit, al heeft God het u duizendmaal vergeven, ge vergeeft het uzelf nooit.

Dan blijft die ark daar staan op de toppen van het hooggebergte van de Ararath. Het is genoeg. Geen bergtop was er te zien, geen heuvels meer, niets. Dan blijft die ark daar staan. De wateren nemen af. En Noach en zijn acht zielen gaan uit de ark. De aarde is droog.

Wonderlijk? Onbegrijpelijk?

Noach en zijn acht zielen zijn er uitgegaan, uit die stinkende ark. Want denk er om dat dat wat was. Ze lieten die ark als een stank achter. Zo bleef hun behoudenis, het eigen getimmerte, die doodkist, daar achter op de top van de Ararath, overgegeven aan de tijdelijkheid, aan storm en wind en ontij.

Daar heeft die ark gezeten en daar zitten misschien de brokken nog.

Hebt ge zo uw behoudenis en uw bekering wel eens moeten achterlaten?

Ja, zegt ge, maar...

Neen, als ge er niets van hebt ondervonden, dan de hand op uw mond. Het gaat hier niet over wat anders of over vergeestelijken, maar het gaat hier over het geestelijke leven.

Doch over hen Mijn gunst en goedheid nooit doen enden. Kunt ge met die ark werken? En met die behoudenis? Kunt ge met uw bekering werken? En met uw rechtvaardigmaking?

En dan kunnen ze er zo smakelijk over praten en dan zeggen ze: "Ik mocht die oefeningen hebben en dat mocht ik ondervinden. Larie!

"Ja -zegt ge- maar het volk mag er toch over praten?"

Ja, dat volk mag er over praten en ik heb dat volk lief en ik reis met dat volk mee. Dat is allemaal waar. Maar het is het willen en het werken naar Zijn welbehagen, dat door een drie-enig God in het hart wordt gelegd.

En wat is dan het willen en het werken?

Dat ge bekommerd zijt vanwege uw zonden. Dan zijt ge niet bevestigd! Neen, maar dan moogt ge het eens een ogenblik geloven dat er in u noch trouw noch waarheid is. En daar zit gemak in, hoor. Daar zit heel veel gemak in. Want dan komt er zoveel beschuldiging, zoveel, nu, het moet maar eens tekeer gaan van binnen. Want als God zegt: "Ik zal niet meer op u toornen, noch schelden", dan is alles kwaad op u. En dan toornt alles ook op u, en dan scheldt alles ook op u. Er is er maar Eén, Die niet toornt noch scheldt, omdat God door God met God bevredigd is.

Hoe is het dan gegaan toen ik daar neergeworpen werd in de waagschaal?

Het handschrift aan de muur: Mene, Mene, Tekel, Upharsin -Gewogen, gewogen en te licht bevonden.

Hoe is het gegaan?

Toen heeft de Zone Gods Zich ongevraagd in de waagschaal geworpen. In mijn waagschaal. Ongevraagd. Als de Zonne der gerechtigheid. Toen is die waagschaal doorgeslagen. Zo is Hij hun geworden tot een Heiland, omdat het kinderen waren die niet liegen. Dat is wat. Kinderen, die niet liegen zullen, die spreken de waarheid als ze leugenaars zijn. Nu, de hand in eigen boezem, hier is het vuil, hier is de vijandschap. De hand in eigen boezem, hier is de verlorenheid, hier is de moordkuil en hier is niet anders dan stank voor God.

En dan preken we niet meer: Zo moet het en zo zal het, en het kan niet anders. Neen, geliefden, dan is er niet anders over dan: De goddeloze verlate zijn weg.

En wat is de weg van een goddeloze?

Om het zelf te doen. Dat is niet als ge in de kroeg zit of in de bioscoop. Ja, dat lelijke woord is er ook wel bij. Maar de goddelozen, willen doen en die zelf willen bidden en die het zelf willen zijn, en zij, die zo deugdzaam zijn in eigen oog en die elkander zo prijzen, de goddeloze verlate zijne weg.

Zijn weg is de kruisweg en dat is de hemelbaan, maar daar wil dat vlees en bloed niet aan. Maar wanneer we er in betrokken zijn, dan zegt de Heere: "Ik heb Mijn angel uitgeworpen". En dan zit ge aan de haak Gods. En dan kan die karper spartelen en dartelen zoveel hij wil, en het rad loopt af en hij gaat net zo lang totdat hij met zijn kop in de drek en in de modder staat. Gij hebt mijn omzwerven geteld. Dan is het uit. Dan wordt ge er door God uitgehaald.

Ge stemt het toe?

De zondvloed van zelfkennis - maar ik verstout het mij te zeggen en ik zou ze met een natte vinger aan kunnen wijzen, die zeggen: Man, praat maar raak, want ik doe er toch niet naar. Maar denk er om, dat, als ge het Woord verwerpt, dat dat erg is. Ge moet niet zeggen: Dat doen ze in de wereld en in de kroeg, neen. En dan zoudt ge erin willen kijken en blikken net als die lieden van Beth-Semes, toen de ark uit het land der Filistijnen terug kwam. Toen waren ze zo nieuwsgierig dat ze het deksel van de ark optilden. Toen wilden ze er ook eens inkijken, in het Woord en in die heiligheid en in die gerechtigheid en?

Op slag dood.

En zo zitten jullie hier op slag dood. Geen aasje leven en toch in de ark willen blikken, toch het Woord willen horen. Hij is welsprekend en een verdichter van gelijkenissen. Maar dood. Neem uzelf maar waar. Net als die van Beth-Semes, ze keken in de ark. Maar dat is niet straffeloos. En zo zit ge hier zondag aan zondag zonder een aasje leven in uw ziel, en toch met een gedaante van godzaligheid. En een moeder in de hemel en een vader voor Gods troon. Maar het zal aanstonds wezen, dat diezelfde moeder en diezelfde vader u zullen helpen veroordelen. Dat ze zeggen: "Ik heb het ze gezegd".

Neen geliefden, omdat ge de zondvloed van zelfkennis niet kent. Maar degenen, die het slecht hebben hier, omdat ze niet slecht willen zijn.

Weet ge waar het om gaat?

Om een paar verrotte zilverstukken. Maar aanstonds komen de communisten ze wel halen hoor, heus. Geeft de rommel maar weg. Of moeten de communisten nog komen? Bij mij zijn ze er al. Of het nu Amerikanisme is of communisme, dat doet bij mij niets ter zake. De kwestie Berlijn is in mijn hart, en?

Zij zullen zien Degene, Die zij doorstoken hebben. Want ze doen het allemaal buiten God, of ge nu rechts kijkt of links. En boven die wateren, en boven Berlijn en boven Moskou en boven Washington, boven die wateren - want ze zullen allemaal ondergaan.

Maar daar, die ark. Daar, in Zijn dood en in Zijn doop, daar is die kerk, daar is die Noachs gemeente, die kunnen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Want de Zoon Gods, de Beloofde, de Borg, de Immanuël, de Zoon des mensen is in de lendenen van Sem, Cham en Jafet.

Ge gevoelt, ik stippel alleen maar even uit wat ik zelf niet be-grijp en versta. Want hier moet ge ondergaan. Hier moet ge verdrinken en verzinken. En hier zal het alleen zijn.

Kijk, nogmaals, nu kan het zijn, dat ge de wateren van de zondvloed wel eens gezien hebt en de wateren van de Gods-rivier, maar dat ge er nog nooit van gedronken hebt. Dat ge nog niet verloren zijt gegaan in uzelf.

En nu kan het zó zijn, dat ge gezongen hebt, wat wij nu aanstonds gaan zingen:

Uw macht is groot, Uw trouw zal nooit vergaan, Al wat Gij ooit beloofd hebt, zal bestaan.

Dat hebt ge gezongen en dat ge het zó buiten u hebt gezien en dat ge zegt: En nu is het nog niet in mij uitgewerkt. Maar we gaan door, geliefden. God zal de kerk niet zo laten staan in het onzekere. Want Hij zegt: "Het zal Mij zijn als de wateren Noachs".

Komt, laat ons zingen uit de 93e Psalm, het laatste vers:

*Uw macht is groot, Uw trouw zal nooit vergaan;
Al wat Gij ooit beloofd hebt, zal bestaan;
De heiligheid is voor Uw huis, o HEER,
Eeuw uit, eeuw in, tot sieraad en tot eer.*

En waar laat God Zijn volk nu achter, wanneer Hij hun alles afneemt en wanneer dat schip daar vastzit op de hoogte van de Ararat, en wanneer Noach daar een akkerman begint te worden en het land gaat bebouwen? Ja, dan krijgt hij een bukkend en een biddend leven, zegt ge. We kunnen het aardig beredeneren, geliefden. Maar als er dan bij storm en ontij een stuk van die ark over hem heen waait en hij krijgt de flarden van zijn behoudenis en van zijn bekering thuis en op zijn akker. Zo komen die brokken naar beneden. Ja, dat kan u ook gebeuren als ge op kantoor zit of als ge op uw werk zijt.

Want groei er alstublieft niet bovenuit.

Als ge op een fabriek werkzaam zijt of elders, dan is de nauwste plek ons niet te nauw en de vuilste plaats is ons niet te vuil om het bij God te klagen vanwege de zelfkennis en vanwege de ontdekking. En dan hoeft ge niet te zeggen: "Een ander hoeft er niet in te kijken". Neen, een ander hoeft er niet in te kijken. Ge hebt het voor een ander niet verzondigd. Maar ge hebt het voor God verzondigd. Daar gaat het over. En daar kruipt ge. Het is in geen hoek geschied. Neen.

God brengt het niet op de straten van Askalon, neen. Maar gij hebt behoefte om het voor God uit te schreeuwen. En als ge, als vader en moeder zijnde, nooit eens met uw kinderen rondom de tafel hebt zitten wenen, omdat het er zo slecht bij staat. Als de kinderen niet weten, dat vader ontdekking heeft en dat moeder in zichzelf verloren is gegaan, dan is het niet goed. Dat moeten die kinderen weten. En daar hoeft ge u niet voor te schamen.. Want God heeft Zich niet geschaamd om Zijn Zoon te geven als een Rantsoen voor velen. En wilt ge dan met uw netheid over de straat gaan? Dat wilt ge, omdat ge niet slecht wilt zijn. "Ja - zegt ge - maar ge hoeft er niet mee te koketteren". Helemaal niet, geliefden, want per slot van rekening is het: Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot, o God, dat ik niet anders kan dan het verzondigen.

En weet ge hoe ge, dat nu aan de weet komt?

In de weg van ontdekking.

En wat Noach nu niet in de ark geleerd heeft, dat leert hij er buiten. Hij begon een akkerman te worden. En hij plantte een wijnstok, maar hij wist de kracht van de wijn niet en toen werd hij een dronkaard.

Zijn jullie daar veel te netjes voor?

Neen, zegt ge, het zal mij niet overkomen. God heeft mij er voor bewaard.

Ja, maar zalig wie het van binnen leert. Hij kende de kracht van de wijnstok niet, en zo kennen wij de kracht van de Heilige Geest niet. In de weg van ontdekking en ontbloting hebben we maar te drinken, opdat wij de kracht van de Heilige Geest en van de wijn der ontdekking zouden leren kennen.

En wanneer dit boven uw besef en macht gaat, dan kan ik dat niet helpen. Maar Gods arme kerk, die geen letter kent zo groot als een huis, die leert het en die kan ook niet van haar plek. Ge moet maar eens een akkerman beginnen te worden. En dan wordt ge door uw eigen vlees gevloekt. Die Cham is er ook bij. De zonde was ook in de ark en de duivel ook. En dat hele servies gaat er mee uit en dat staat daar buiten de ark, en?

God zal ze Zelf bevestigen en schragen, die kerk, die gesmade kerk.

En Hij gaf Zijn boog in de wolken: Niet feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden. Ik zal nooit herroepen hetgeen Ik eenmaal heb gesproken.

Daar staan Noach en de zijnen onder de regenboog der belofte. En daar kunt ge niet onderuit en dat kunt ge nu alleen maar zien als het regent, als het nat is en als die zonnestrallen er op vallen.

Het bewijs? "Die regenboog - zegt ge - ken ik niet".

Durft gij te twisten met Mijn macht?

Zal nietig stof mij 't hoogst gezag ontwingen?

Durft ge dat door dat te ontkennen? Dat ge die regenboog niet kent?

O volk, o volk, bezondig u niet.

Die regenboog straalt bij Gods volk in hun verdriet en in hun tranen. O, in die vloed van verdriet en van tranen, als ze daar alleen liggen kruipen, wanneer uw nachtleger een pijnbank wordt, wanneer ge niet onder de toorn Gods uit kunt en wanneer ge ook niet onder de toorn Gods bukken kunt. Want ge kunt uw weg niet afbidden en ge kunt de weg niet aanbidden. Dat kan de godsdienst wel.

Maar als ge erin betrokken zijt, dan kunt ge het niet.

Waarom niet?

Omdat ge niet onder de regenboog uitkunt. Ge kunt er niet onderuit en ge kunt u er niet aan onttrekken. Daarom is het: Zijn trouw is groot en Zijn macht zal nooit vergaan.

Ge gelooft het niet?

Ge kunt het niet geloven. Ge durft het niet te geloven bij zoveel zonden en zoveel smaad en bij zoveel ellende. Zoudt ge het dan durven geloven als ge het zó voor uw God verzondigd hebt? En dan zouden ze u nog willen slaan omdat ge zo ongelovig zijt.

Ja, want dat zijn beulen voor Gods kinderen, die zeggen: "Ge moet geloven".

Maar zo is het niet.

Ge moet niet geloven, maar ge moogt geloven. Een iegelijk, die in Hem geloven mag. Uit vrije goedheid - dat is de vrucht van de uitverkiezing - moogt ge geloven.

Neen, houd uw handen maar thuis, want ge moogt niets naar u toehalen, hoor, heel niet.

Uw handen doen mij smarten aan, want Hij heeft het onze verworpen. Maar het zijn doorboorde handen, maar handen, die druipen van vettigheid en van genade. Als die handen, die doorboorde handen u aangrijpen, dan krijgt ge de littekenen van Jezus Christus in uw ziel uitgedrukt. Dit is nu zo opmerkelijk - en, ik ga eindigen: In de grootste smarten - hoort ge het? Dat is wanneer ge niet in God geloven durft vanwege uw verre afstand en omdat het zo verzondigd en verdrongen ligt in uw huis, in uw huwelijk, dat het een schandaal is geworden op de straten van Askalon. Dat ieder zijn mond er mee spoelt.

Neen, ge moet niet denken: Ik ben ervoor bewaard gebleven, neen, want wanneer ge in de Christus Gods open komt, dan is het: Zie de Mens. Hoort ge het? Dan staat daar die ganse kerk in de Christus Gods met Zijn spotmantel om. Dan is het een bespogen Heiland. En denkt gij dat ge het er anders afbrengt?

Neen, geliefden.

In de grootste smarten. Blijven onze harten.

In de grootste smarten, dat is, dat ge zo ongelovig zijt, dat ge niet volgen kunt, dat ge zegt: "Het is wel voor Gods kind, maar het is niet voor mij". In de grootste smarten wanneer ge zegt: "Nu heb ik die beproeving gehad en die kastijding en het heeft mij niets gedaan. Ik ben er nog kouder onderuit gekomen dan dat ik er ingegaan ben. Wat werkt het bij mij uit?" Zo kunt ge bezet en bestreden zijn.

"Dan werkte het bij dat oude volk nog wel eens wat uit - zegt ge - en die hoorde ge nog wel eens verslag uitbrengen van de wegen. Maar wat is er bij mij gevonden? Verharding, verstoktheid, geesteloosheid, biddeloosheid".

Dit zal een teken zijn als de wateren Noachs, dat Ik niet meer op u toornen zal.

Neen, de Heere zal op u niet meer toornig zijn, want Ik heb verzoening gevonden door voldoening, door het kruis van Christus. Wat blijft er dan over? Ik moet maar ophouden want ik kan ook niet meer.

Wat blijft er dan over aanstonds?

"Die regenboog", zegt ge.

Ach, die is ook maar tijdelijk. Wat blijft er dan over aan het einde van uw en mijn pelgrimsreis?

Onze ontrouw en Zijn getrouwigheid.

En wanneer ge dan aanstonds inslapen moogt, dan is het niet anders dan dat Gods kind niet zijn hoofd neerlegt op zijn ervaring en op de uitreddingen en op de bevinding en beleving, ganselijk niet.

Neen, maar dan legt Gods kind zijn hoofd neer - neen, dat kunt ge zelf niet, daar kunt ge niet eens komen. Maar dan wordt uw hoofd opgenomen door de Heilige Geest en Die legt uw hoofd neer op de trouw van de Heere, en zo zal Gods kind inslapen: Het is trouw, al wat Hij ooit beval voor een ontrouwe, die het altijd verzondigt, altijd. Net als die eerste wereld, gelijk in de dagen van Noach, zo, alles er onder.

En toch: "Schapen Mijner weide, gij zijt mensen, maar Ik ben de Heere, uw God". Wanneer ge dan aan het einde van uw pelgrimsreis zult aanlanden door de poorten van die hemelse schaapskooi, dan zal het nog zijn: Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond, dat achteloos zijn Herder heeft verloren. En dat is nu net de sleutel. Dan zult ge ingaan door de poorten in de stad, in een goede kooi, op de bergen Israëls.

Wat was dan de grond?

De eed Gods. Want Hij had Zichzelf onder verplichting gelegd.

Wat was dan de grond?

De getrouwigheid Gods.

Wat was dan de grond?

De Rots, waarop ik eeuwig bouwe, ligt niet in mij, ook niet in de kerk als zodanig, maar in Gods trouw.

Amen.

O Heere, wil U ons leren en ons doen verstaan, opdat wij niet als hoorders alleen, maar als daders des Woords hier mochten neerzitten, op U, door U alleen.

Amen.

Uit de 3e Psalm en daarvan het 2e vers:

*Maar, trouwe God, Gij zijt
Het schild, dat mij bevrijdt,
Mijn eer, mijn vast betrouwen;
Op U vest ik het oog;
Gij heft mijn hoofd omhoog,
En doet m' Uw gunst aanschouwen.
'k Riep God niet vrucht'loos aan;
Hij wil mij niet versmaân
In al mijn tegenheden;
Hij zag van Sion neer,
De woonplaats van Zijn eer,
En hoorde mijn gebeden.*

Gaat thans heen in vrede:

O Vader, dat Uw liefde ons blijkt',

O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,

O Geest, zend Uwe troost ons neer,

Drieënig God, U zij al de eer.

Amen.

EN SCHRIJF AAN DE ENGEL DER GEMEENTE, DIE VAN SMYRNA IS

Votum:

O Heere, wil U het maken in dit morgenuur door Uw Heilige Geest.
Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 71ste Psalm en daarvan het 4e vers:

*Zo Gij, van dat ik werd geboren,
Ja, van mijn eerst begin,
Mij niet, uit teed're min,
Hadt ondersteund, 'k waar' lang verloren;
Dies doe ik, in gezangen,
U steeds mijn lof ontvangen.*

De ware gelovige gaat hoe langer hoe minder geloven.

Dit is mijn troost, in druk mij toegezegd, dit leert mijn ziel U achteraan te kleven.

Alleen waar niets is, daar kan alles komen.

En genade en "iets" gaan nimmer samen.

Indien gij nog denkt "iets" te zijn, zo bedriegt gij uzelf in uw gemoed. Het is dan ook, alsof de Heere met Zijn volk spot, wanneer Hij zegt tegen dat volk, dat niets heeft dan ledigheid, dat totaal niets heeft in zichzelf, dat zelfs bang is dat het nog eens tot verstandsverbijstering zal komen, dat Hij tegen dat nietshebbende volk zegt: "Houdt wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme". Nu, dan is het, alsof God met u spot.

Als er helemaal niets is en als Hij dan zegt: "Houdt wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme".

En in die weg gaat de gelovige dan ook hoe langer hoe minder geloven en krijgt hij het verdriet als een geschenk.

Gods kinderen krijgen de smart als een gouden kleinood. En het verdriet als een geschenk. Het uitnemendste in dit leven, dat God u geven kan, is moeite en verdriet. Nu, wees er maar zuinig op. Want ge zult aanstonds rekenschap hebben af te leggen van uw weduwschap en van uw armoede. Waar zijt ge met uw armoede gebleven? En waar met uw ellende? En waar zijt ge met uw zieke lichaam gebleven?

Ge zult rekenschap afleggen van uw ledigheid en van het zware kruis, dat zo groot is bij u dat het het huis niet uit kan. Zo is het.

Zo lang ge de smart en het verdriet nog bespreken kunt, dan is het zo erg niet. Maar wanneer het verdriet en de smart geen stem meer over hebben, zie, dan gaat het anders worden, want dan zegt de Heere: "Die oren heeft om te horen die hore". Ge kunt alleen maar met een paar dove oren God beluisteren. Misschien is dat u vreemd; dat kan wel. Maar genade is het, wanneer God u op een plek brengt waar ge zelf niet meer zijt. Allemaal uitspraken, die ge alleen in een weg van ondergang kunt beleven.

Stoor ik u vanmorgen? Dat kan best zijn.

Laat ons dan heengaan en laat ons dan vragen of God ons blinde ogen geeft en dove oren. Dan alleen zult gij bekennen: Hij is het, Die ons Zijnvriendschap biedt. Hij handelt nooit met ons naar onze zonden. Hij handelt nooit met ons naar onze gebeden, want we hadden ons allang naar de eeuwige verdoemenis gebeden.

En dat we nu met zo'n God te doen hebben, Die de grond nog niet onder onze voeten opent, zodat wij met Korach, Dathan en Abiram levend ter helle zouden varen. Zalig, die dat leert, dat hij die hellevaart maakt in de gunst Gods. Want die leeft in zijn persoonlijk en huiselijk en huwelijksleven en in zijn kerkelijk en godsdienstig leven onder de zegen van een dagelijkse hellevaart.

"Ja - zegt ge - nu moet gehet niet erger maken vanmorgen". Zo erg kan ik het niet maken of het is nog veel erger. We hebben het zelf erg gemaakt aan de voet van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Daar onder de appelboom, daar hebben we onszelf en ons nageslacht de dood gegeten. En nu zal het het grote zijn: Onder de appelboom heb ik u opgewekt. Maar het is dan ook alleen voor: Die oren heeft om te horen. Het is alleen voor mensen, die geen geloof hebben.

En als ge hier nog als een gelovige neerzit, dan geef ik u nog even de kans om heen te gaan. Heus, ik kan best nog een paar minuten wachten. Want anders ergert ge u naar, vanmorgen.

Het is alleen voor mensen, die geen geloof hebben.

Het woord van onze tekst is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte, Openbaring aan Johannes - het is niet de Openbaring van Johannes. Johannes valt er hier ook schoon buiten - het 2e hoofdstuk, het 8e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

En schrijf aan de engel der gemeente, die van Smyrna is

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Een brief uit de hemel.
Het adres van die brief;
De inhoud van die brief;
En de bezegeling van die brief.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 146e Psalm, het 3e en het 5e vers:

*Zalig hij, die in dit leven
Jacobs God ter hulpe heeft;
Hij, die door den nood gedreven,
Zich tot Hem om troost begeeft;
Die zijn hoop, in 't hachlijkst lot,
Vestigt op den HEER, zijn God.*

*'t Is de HEER, die 't recht der armen,
Der verdrukten gelden doet;
Die, uit liefderijk erbarmen,
Hongerigen mild'lijk voedt;
Die gevang'nen vrijheid schenkt,
En aan hun ellende denkt.*

"Indien Ik wil, dat hij blijve totdat Ik kom, wat gaat het u aan?"

Zo sprak Jezus tot Petrus na Zijn opstanding op het strand van de Zee van Tiberias. Nadat Petrus in het ambt was hersteld, na het driemaal van de Christus: "Simon, zoon van Jona, hebt gij Mij liever dan deze?" toen heeft Jezus Zijn discipel in het ambt hersteld. "Weid Mijn lammeren". Denk er om Petrus, het zijn Mijn lammeren en het zijn Mijn schapen. En er is er niet één voor u bij.

Wanneer Petrus daar dan zijn boezemvriend en medediscipel Johannes ziet, dan vraagt Petrus aan Jezus: "Maar Heere, wat zal deze?"

En dan zegt Christus dat merkwaardige woord: "Indien Ik wil, dat hij blijve totdat Ik kom, wat gaat het u aan?" Daar hebt ge niets mee te maken. God gaat met ieder van Zijn kinderen en van Zijn knechten Zijn eigen weg.

En Johannes is gebleven. Al de andere discipelen en medeapostelen zijn al heengegaan. En nu vinden wij Johannes op het eenzame en onherbergzame strand van het eiland Patmos, daar in de Egeïsche Zee. Het water omspoelt de rotsen van Patmos en eenzaam en verlaten zit daar Johannes, de apostel der liefde. Hij staart over de watervlakte. Zijn blik wendt zich naar het oosten. Daar ligt Klein-Azië. Heel in de verte ziet hij misschien de wazige contouren van zijn geliefde gemeente van Efeze. Wij weten het niet. Het doet er ook niet toe.

Maar Johannes zit daar eenzaam op Patmos (Een ieder krijgt zijn eigen Patmos). Ieder van Gods kinderen krijgt zijn eigen vereenzaming en zijn eigen eiland, omspoeld door de wateren van zijn verdriet. En daar heel in de verte, daar is Efeze, daar is zijn gemeente. Het is op de dag des Heeren dat Johannes daar zit. Het is dan ook geen wonder, dat zijn oog daarheen dwaalt en zijn hart daarheen trekt naar Efeze.

En daar achter hem, ineens, het is alsof het boven het ruisen van de wateren der zeeën uitgaat, daar hoort hij een voetstap. Het is de voetstap van zijn Heiland. "Indien Ik wil, dat hij blijve totdat Ik kom".

Jezus is gekomen. Hij heeft Zijn discipel opgezocht in de Geest op die dag. "En wanneer ik Hem zag - zegt Johannes - viel ik als dood aan Zijn voeten. En Hij leidde Zijn hand op mij". Dat zijn altermaal dingen, die historische gegevens zijn, maar ik verstout mij te zeggen, dat die dingen ook persoonlijk, geestelijk, bevindelijk ondervonden kunnen worden. Zijn we daar bovenuit gegroeid?

„Neen - zegt ge - maar dan moet ge met een behoorlijke druppel mystiek overgoten en gezalfd zijn om die dingen te verstaan. Het gaat over de bediening van de Heilige Geest.

En het gaat er maar over of God u alleen genomen heeft en dat Hij u neergezet heeft op het eiland Patmos.

Wanneer dan die kale rotsen bestoven worden door de zee, die daar tegenaan klotst, dan vergaat horen en zien". Maar horen en zien moet u niet aan de buitenkant vergaan, maar aan de binnenkant.

Wanneer ik onderging in mijn ellende, toen hebt Gij, o Heere, mijn pad gekend.

Ge zegt: "Ge zoekt het wel wat erg ver in dit morgenuur". Ik kan het niet zo ver zoeken. Maar Christus heeft het zo ver gezocht. Want Zijn Vader heeft Hem gezalfd met vreugde-olie boven al Zijn medegenoten. En die Vader heeft aan Zijn Zoon gevraagd: "Eis van Mij, zo zal Ik de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting".

En nu kunt ge aan het einde des lands gekomen zijn voor uw eigen besef en waarneming in een weg van ontzettend veel verdriet en afbraak, maar dat ge nog niet aan de einden der aarde gekomen zijt.

Want aan de einden der aarde liggen alleen helwaardige mensen. Daarom zijn ze aan het einde der aarde. Dat zijn de gelovigen, die hoe langer hoe minder geloven. Maar als ge aan hen vraagt: "Wat gelooft ge nu toch wèl?" Dan zeggen ze: "Ik geloof in mijn eigen verdoemenis". Ze zijn geen gelovigen voor hun eigen besef, maar ze geloven in hun eigen verdoemenis, en in hun eigen ondergang.

Als ge het aan zo'n stakkerd vraagt, dan zegt hij: "Ik kan niet praten". Dat hoeft ook niet. Ik heb liever mensen, die niets tegen mij zeggen. Maar wanneer ik dan toch wat zeggen mag, zegt zo'n mens, dan wil ik dit wel vertellen, dat ik op weg ben naar de verdoemenis.

En al wat nu op weg naar de verdoemenis is, dat is aan de Zoon Gods gegeven. Ge kunt uzelf misschien aan de Zoon Gods geven, maar dat is niets anders dan een godsdienstige verbeelding.

Maar die daar zo eenzaam en verlaten heen gaat, zoals Johannes de apostel der liefde. Hieraan weten wij, dat wij overgegaan zijn uit de dood tot het leven - als ge ooit naar een kenmerk vraagt, dat God u zaligmakend bediende, dan is het: Hieraan, weten wij, dat we overgegaan zijn uit de dood in het leven: Dat we de broeders liefhebben.

Zoete banden, die mij binden aan het lieve volk van God. Gewis, ze zijn mijn hartevrienden.

Want ge krijgt een zodanige bediening en een zodanige betrekking op die dingen, in de allereerste plaats een liefdesbetrekking op Gods Woord.

In de tweede plaats een liefdesbetrekking op Gods dag.

In de derde plaats een liefdesbetrekking op Gods volk.

Wanneer die dingen niet bij u gevonden worden in beginsel, dan zijt ge ook niet aangeraakt door het Woord. Want dan krijgt ge ogen, die niet meer terug zullen zien.

"Ja - zegt ge - maar zien is geen hebben".

Laat u nu nooit van de kook brengen door die wijsneuzen, want dat zijn gewoon beulen voor Gods arm bekommerd volk. Het is heus geen kunst om een kleintje een klap te geven of om een bekommerd mens een klap te geven. Geef een grote een klap.

Ze zeggen: "Zien is geen hebben". Maar denkt ge, dat God u de dingen laat zien zonder ze te geven? Neen, dat bestaat niet. God wil het veel liever kwijt dan dat wij het ooit kunnen. begeren.

Maar begeren wij het wel oprecht?

En dan is het waar, dat het uit het begeren Gods opkomt. Uit het verlangen Gods komt het op. God wil bemind worden en daar zorgt Hij Zelf voor. God wordt door Zijn eigen liefde geliefd.

God wordt door Zijn eigen werken grootgemaakt. Indien Ik wil, dat hij blijve totdat Ik kom; en daar is Hij gekomen.

Als ge eenmaal God ontmoet hebt in uw leven en God gaat wijken, God gaat terug, allemaal door eigen schuld en door eigen zonden.

Want onze overtredingen maken een scheiding tussen God en onze ziel. Maar dan is het zó, dat God altijd terugkomt. Altijd komt Hij terug. Misschien in een gedaante, die gij niet verstaat. Maar als Hij komt, dan komt Hij terug in een stikdonkere nacht, wanneer gij schipbreuk denkt te lijden. En wanneer Hij dan komt, dan denkt ge, dat het een spooksel is. Zo weinig kent ge dan nog van die Persoon, Die u wel eens eerst heeft opgezocht.

En zo staat daar dan de Christus Gods achter Johannes en wanneer hij Hem ziet, dan valt hij als dood aan Zijn voeten.

Dan zegt Hij tegen Johannes: "Schrijf". Dan moet Johannes de schrijfstift opnemen en de papyrus, en dan moet hij schrijven een brief van Jezus Zelf. Een brief uit de hemel. Schrijf aan Efeze. Schrijf aan Smyrna. Schrijf aan Pergamus en schrijf aan Thyatyre en schrijf aan Filadelfia. Schrijf ook aan Laodicea. Soms denk ik, dat ik hier dominee ben van Laodicea. Ja, dat hoeft ge u niet aan te trekken, want dat doet ge toch niet, neen. Och, dat gij heet waart of koud. Het is hier net een grote bak met stroop; zolang ge roert, is er een klein beetje beweging. Neen, ik wil niet hatelijk zijn, maar ge gaat uw eigen gemoed maar na.

Schrijf aan de engel der gemeente, die te Smyrna is. Aan de voorganger aldaar. Dat was Polycarpus, de leerling van Johannes. En dan moet Johannes schrijven, een brief van Jezus Zelf. Een brief uit de hemel.

Worden er nóg zulke brieven geschreven?

"Och - zegt ge - neen. Zulke brieven worden niet meer geschreven".

Worden er nog zulke brieven geschreven? Ik vraag het alleen maar in mijn onnozelheid. Hebt ge nooit zo'n brief gehad? Dat komt, omdat ge geen brievenbus aan uw ziel hebt en omdat er geen adres op staat.

"Ja - zegt ge - maar dat is toch wel een beetje plat, een beetje banaal ten opzichte van de bediening des Woords?"

Al Gods lieve kinderen, die bij de gemeente van Smyrna behoren, hebben een wond in hun ziel.

En die wond, daar treedt Christus door binnen om Zichzelf daarin mee te delen. En wanneer ge een wond door Gods Geest en Gods Woord in uw ziel krijgt, dan staat die wond open in de richting waarvan die pijl geschoten werd.

't Hijgend hert, der jacht ontkomen, Schreeuwt niet sterker naar 't genot Van de frisse waterstromen, Dan mijn ziel verlangt naar God.

Dat is een ziel, die in de richting van God openstaat.

En zoals het waar is, dat het wild altijd valt in de richting van de pijl of van het schot; wanneer ge door Gods genade aangeraakt wordt, dan valt ge in de richting van het schot. Dat is in de richting van God en Zijn dienst.

Daar komt een heimwee en een verlangen. Ik heb het op het ogenblik niet over die grote dingen, maar veracht de dag der kleine dingen niet. Ge moet niet zeggen: "Als ik dát niet heb en als ik daar niet gebracht ben", dat is allemaal van uzelf. God brengt ons waar Hij ons hebben wil. En dan komt Hij ook tot ons.

Er is nog nooit een schaap uit zichzelf naar de Herder weergekeerd, dat is nog nóóit gebeurd.

Een schaap dwaalt, voeder-zoekende, af.

Bijvoorbeeld. Ge zijt in Gods Woord bezig en in dat Woord zijt ge aan het lezen op gebogen knieën, of ge zijt bezig met een godvruchtige oude schrijver, ge hebt u daartoe afgezonderd, voedsel zoekende. Ge zijt biddende en vragende en klagende en ge hebt de Bijbel opengeslagen in de eenzaamheid voor God, waar ge met uw nood komen moogt en waar ge met uw nood niet komen kunt en dat ge toch de plaats ziet waar ge komen moogt en waar God, met eerbied gesproken, op u wacht.

Een beetje vreemd misschien. Maar als ik mijn slaapvertrek binnentreed, dan vraag ik het wel eens: Wie lag er het eerst op zijn knieën, de Heere Jezus of gij?

"Ja - zegt ge - maar dat zijn van die dingen, die kunt ge zo maar niet bepraten".

Maar ik vraag alleen maar: "Wie lag er het eerst op zijn knieën?"

Wanneer ge zo maar in uw bed wilt gaan en zo maar biddeloos onder de dekens kruipen omdat ge het zo verrot verzondigd hebt, al is het ook godsdienstig verzondigd, dat ge niet op uw knieën wilt gaan, want ge ziet uzelf al als een huichelaar dat ge zegt: "Het moet eerst anders worden".

Het kan wel onder de dekens ook. Hebt ge dan nog nooit iemand ontmoet voor die stoel bij uw bed? is er dan nog nooit een arm om uw lenden geslagen en is er nog nooit eens gevraagd: "Mijn jongen, moet het nu zó?" "O God, ik durf niet. O God, ik kan niet". We zijn er de mensen niet naar. En dan moet ge uw liederlijkheid en uw vuile bestaan leren kennen, dat ge met de dochter van Jakob, met Dina bedorven thuis zijt gekomen omdat ge de schonen des lands wilde zien. Is dat jullie nooit overkomen, geliefden? Misschien is het een beetje plat. Dat kan wel.

Maar, schrijf aan Smyrna! Smyrna betekent bitterheid, dat heeft bittere tranen leren wenen over eigen schande en eigen schade. Dan gaat het niet over de gevolgen van de zonden, neen, dan gaat het over de zonden als zodanig. Wij hebben God op het hoogst misdaan. Onder de gevolgen van de zonde en eigen schuld kunt ge gebukt gaan, dat het zo verbroken ligt, maar dat is het niet! Neen.

Wees getrouw tot de dood, schrijft Christus Jezus aan Smyrna, en Ik zal u geven de kroon des levens.

Wees getrouw om met de dood bij God te komen, om met uw vuile bestaan bij God te komen.

Wees getrouw om met uw ongelukkigheid bij God te komen en met uw ledigheid.

Wees getrouw tot in de dood, om met uw kinderen bij God te komen. Worden onze kinderen niet meestal uit hoerij geboren? Ook al zijt ge netjes en degelijk getrouwd?

"Nu - zegt ge - zo moet ge niet preken".

Mag dat niet? Zijn we niet vleselijk, verkocht onder de zonde? Ik stippel dat alleen maar even aan, omdat er in menig moederen vaderhart zoveel strijd kan zijn en omdat er zoveel kan wezen dat ge niet rijmen kunt, dat ge zegt: "Ben ik daar nu alleen goed voor?" En toch? Zalig zijn ze in het kinderen baren. Wat heeft dat er mee te maken? Zalig zijn ze in het kinderen baren, want ge weet nooit of ge een uitverkorene onder uw hart gedragen hebt. En wanneer ge verwaardigd wordt om een uitverkorene onder uw hart te dragen, dan is de verbinding inwendig, uit het inwendige van uw bestaan, zo sterk bij ogenblikken op een onbekende God - hoort ge het?

Wanneer Rebekka dat ondervindt, dan weet Abraham geen weg en Izak weet geen weg en dan is het: Hoe ben ik nu aldus? Twee volkeren. En Rebekka ging om de Heere te vragen.

Nu hebben wij zo'n wonderlijk en heerlijk God, dat Hij zo kostelijk kan zwijgen, een God, Die Zich zo kostelijk weet te verbergen, dat Hij u laat tobben.

"Ja - zegt ge - maar zó moogt ge niet preken". Ach, laat mij maar. Hij is niet wijzer. God laat u tobben en kruipen en als het ware tot verstandsverbijstering komen. Ge wandelt als in "waaroms" en in banden en in een doolhof. Smyrna. Schrijf aan Smyrna: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste. Ik weet uw werken en Ik weet uw verdrukking. Ja, dat weet Ik. Schrijf dat maar. En als ge dan zo'n brief ontvangt, dan is zo'n brief verzegeld en als hij dan bij u bezorgd wordt, och, dan is het gerucht al voorgegaan. Het gerucht heeft zich al verbreid in de gemeente van Smyrna, dat hun leraar een brief heeft ontvangen van het eiland Patmos. En ze zijn samengestroomd in dat betrekkelijk kleine kerkgebouw van Smyrna. En wanneer dan op die dag de engel van die gemeente opkomt, dan zien ze het aan zijn gebogen houding. Hij heeft daar dat perkament in zijn hand. Dan beklimt hij de kansel en breidt hij dat schrijven van de Heere Jezus, van de Koning der kerk uit, op de kansel: "Geliefde gemeente, we hebben een schrijven gekregen van de Koning der kerk, een schrijven gekregen van de Christus Zelf".

En dan gaat hij daar uit voorlezen: Ik weet uw werken.

Daar zit een jonge man, en naast die jonge man zit er nog één. En dan leest hij het voor: Ik weet uw werken. O God, als dat eens op u afkomt, jonge mensen in ons midden. Niet alleen de jongen, maar ook de ouderen.

Ik weet uw werken. Is het een wonder, dat die jonge man in tranen uitbarstte? Ik weet uw werken. Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste.

Wat een Godsopenbaring. En wanneer die brief dan verder voorgelezen wordt, dan zitten daar ook de ouderen te wenen naast de kinderen. Want de kinderen wenen meest omdat vader en moeder ook wenen.

De duivel zal ook zijn streken en zijn kracht bij u doen. Want denkt er om, kinderen Gods in ons midden, dat we een sterke tegenstander hebben. Hij is niet voor niets de overste der wereld, de grote en krachtige figuur, die aanstonds de antichrist zal bezielen. Wij kunnen daar niet tegen op.

Ik weet uw werken, en Ik weet uw verdrukking, uw moeite en uw verdriet. Ik weet uw boezemzonde. Ik weet uw verborgen onreinheid. Ik weet waar het bij u op vast zit. Ik weet het.

Wanneer God het eens opentrekt en wanneer Hij die voddens eens komt op te lichten met: Ik weet uw werken, dat gij het buiten Mij wilt doen. Want zo is het dan toch. Ik wil niet in de finesses treden. Maar wij willen het zelf doen en we willen het zelf zijn.

Die brief moet maar eens voorgelezen worden van binnen. Zij zullen Mijn stem horen.

En wanneer ge daar nu geen kennis aan hebt, praat er dan niet over.

Maar als het goed is, dan ligt het zo, dat, als ge vannacht een brief van de hemel krijgt - het kan gebeuren dat de Heere vanmorgen een belofte in uw ziel heeft ingeschoven - dat ge daar een ogenblik door vertroost zijt geworden. Zijn dan de vertroostingens Gods u te klein? Neen geliefden.

Wat is het dan?

De vertroostingens Gods ben ik niet waard. En vanwege de onwaardigheid die ge in uw gemoed waarneemt, zwijgt ge. Maar God zal van uw zwijgen rekenschap vragen, zoals ik u daar neer zie zitten. Weet ge wie ik bedoel? Ik noem geen namen. Maar ik schiet de pijl vanmorgen dwars in uw ziel. Daar zal geen zwijgen bij u gevonden worden. "Ja - zegt ge - vanwege mijn onwaardigheid".

Wat onwaardigheid, hoogmoedig mens! Want ge kunt er een nederige hoogmoed ook op na houden.

"Ja - zegt ge - maar zo moogt ge van de kansel niet spreken".

Ik zal aanstonds rekenschap moeten geven tegenover de Man, Die achter mij staat. Dat is mijn Zender.

En denk er om, wanneer ge dan zo'n schrijven krijgt van de hemel en ge moogt het in uw onwaardigheid naast u neerleggen, dat ge best af zijt. Zoudt ge kunnen zwijgen? En gij? Gij, mijn ziel, gij verstootte Hem bovenal. En wanneer ge u nu als zodanig leert kennen, zie, dan kon dat briefje nog wel eens zijn adres niet missen in dit morgenuur.

Schrijf aan Smyrna.

"Ach - zegt ge - er is niets te maken".

Schuil alstublieft niet weg achter al die flauwekul, want er is zeker niets te maken. Maar Gods ware volk wil ook niets maken. Gods ware volk is veel te bang, dat ze wat maken en dat het zich maar wat verbeeldt. En daarom liggen ze te kruipen en daarom zeggen ze onder de bediening: "Ga nog maar door, hoor, ga maar dieper door, want zó kunt ge er niet in graven of het is nog véél erger". En dan zijn ze eens wát blij, als de stankkanalen eens wat opengehaald worden onder de bediening des Woords.

"Ik ben de Eerste - zegt God- Ik ben de Laatste. Ik weet uw werken en Ik weet uw verdrukking en Ik weet uw moeite en uw verdriet en Ik weet uw armoede". Maar gij zijt rijk.

Nu, blijf dan met uw armoede zitten.

"Ach - zegt ge - ge moogt zo niet preken".

Wat? Is uw toorn billijk ontstoken?

Ja, billijk. Zoudt ge dan geen goed van God spreken wanneer Hij het zo maakt in uw ellende?

"Ja - zegt ge - maar Hij haalt mij er niet uit".

Neen, dat is God niet verplicht. Wanneer God het nu zo goed maakt met het kwade, wanneer God het zó goed maakt met de val en met het verloren paradijs, wanneer God het zo goed maakt wanneer gij uw goed met hoererijen doorbrengt en wanneer ge in uw vreselijkheid en vleselijkheid opgaat, die ge in de grond van de zaak veracht en verfoeit.

Want zo gaat ge daarin op en in uw zonde, die ge koestert en naar u toehaalt, en die ge gelijkelijk zoudt willen ontlopen en die ge gelijkelijk verfoeit. De zonde haten en de zonde naar u toe trekken.

Ge zoudt zeggen: "Man, praat toch eens anders over die dingen".

Ik kan er niet anders over praten en ik wil er niet anders over praten, maar ik wil alleen mijn Koning grootmaken. Schrijf aan Smyrna. Schrijf aan die bitterlijk bedroefden van ziele, die daar onder de zonde liggen en kruipen en worstelen en die niet los kunnen komen van hun eigen verderf, schrijf!

Ik ben de Eerste, Die u opgezocht heeft toen, en Ik ben ook de Laatste en Ik zal de Allerlaatste wezen en Ik zal Mijn hand niet van u aftrekken, noch terugtrekken.

Dat zielverpestende ongeloof, dat de Heere het nog eens zal laten varen, dat zal niet gebeuren, nooit. Ik zal nooit herroepen hetgeen Ik eenmaal heb gesproken; hetgeen uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken. God heeft gezworen, dat ge zalig zult worden. En omdat God Zich onder verplichting heeft gelegd, ja, God heeft God onder verplichting gelegd, dat een gevallen Adams geslacht opgeraapt zou worden en gelegd op de wagens van Zijn bereidwillig volk en zo heen zou snellen over alle bergen en heuvelen, opdat zij een thuiskomen zouden hebben aan het Vaderhart Gods.

Dan zullen daar Gods knechten met hun zaad en die Zijn Naam beminnen, erfelijk wonen.

Weet ge waarin wij gemeenschap hebben? Gemeenschap der heiligen?

Omdat wij onheilig zijn, daarom hebben wij gemeenschap met elkaar. Daarom wordt uw hart verklaard in dit morgenuur. En nu kunt ge u daartegen verzetten zoveel ge wilt, en ge kunt uw hart pantseren zoveel ge wilt, maar "dit zal Mij een Libanon zijn - zegt God - wanneer ge met al uw zonden en met al uw schuld voor Mij moogt komen".

"Neen - zegt ge - ik doe het niet".

Zijt ge zó nijdig op God?

Dan zijn ze zó nijdig op God, dat ze God hun zonden niet gunnen. Zo nijdig, dat ze God hun onreinheid niet gunnen. Ze zouden het God wel gunnen als ze maar geen onreinheid hadden, als ze maar geen walgelijkheid hadden. Het moet eerst anders worden. Ze moeten eerst geestelijke mensen zijn, eerst bidders zijn en dankers. We moeten de zonde overwinnen!

Mis! Helemaal mis! Schrijf aan Smyrna, dat ze de zonde nooit te boven komt.

Schrijf aan Smyrna, dat Ik de Eerste en de Laatste ben en dat zij er finaal buiten valt. Maar ze moet er ook buiten blijven.

Ik wil een platte uitdrukking doen, zoals ik die meer doe. Ik doe dat alleen maar om u te onderwijzen: Als er geen zonde was, dan had ge God niet lief. Kan ik er uitscheiden met preken vanmorgen? Ik word al een beetje moe. Maar als ge geen zonde hebt, dan hebt ge God niet lief

Dat moet natuurlijk met een kruimeltje zout genomen worden. die uitdrukking.

Akelige hoogmoedige mensen in ons midden, moet er nog wat gebeuren? Jullie zwijgen liever tot stikkens toe. Nu, ik laat het nog staan voor mensen, die helemaal niets te zeggen hebben. Maar als er nu bij u thuis niets anders is dan zonde en narigheid en krankheid en het breekt daar af, hebt ge dan niets bij God te zeggen?

Ik zweeg van het goede. Dat is de ontdekte schuld. Dat zijn levendige zonden, waar God mij aan komt te ontdekken. Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgestaan. Was dat niet het geval, dan had ge ook geen levende schuld. Maar het is de vrucht van Zijn opstanding, dat ge levende zonden hebt en levende schuld, en dat ge levende ellende hebt. God komt u daar alleen bij te brengen enkel, opdat ge zoudt verstaan, wat?

'k Sloeg eer ik werd verdrukt, het dwaalspoor in, maar nu, geleerd, houd ik Uw Woord en wetten.

Dat is de verdrukking van de zonde en die verdrukking van de zonde, die persing, brengt boter voort en dat is: "O God, ik bekende aan U oprecht mijn zonde". Dat is boter. Dan stijgt het op vanwege de persing der zonde en dan zult ge nog zoveel boter en kaas hebben en nog zoveel zuivel, dat ge een ander mee kunt laten delen, al hebt ge maar twee schapen, al hebt ge maar één koe. Smyrna, dat betekent "bitterheid".

Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, leunende op de arm van haar Liefste? Dat is de bruid, de kerk. Dat is Sullamith, bestoven met de poeder des kruideniers. Als een mirre-rookwolk stijgt ze op uit de woestijn. Mirre - lijden - bitterheid.

Drinkt allen daaruit en verkondigt de dood des Heeren totdat Hij komt. Zou de kerk er anders uitzien, dan beroekt met de mirre van het lijden van de Christus? Zou dat anders zijn? Of denkt ge, dat ge die prikkelen en nagelen mis kunt lopen? Prikkelen en nagelen ingeslagen door de Meester der verzamelingen?

Al slaat God honderdduizend nagelen bij u in, dan zijt ge nog niet bekeerd. Maar die prikkelen en nagelen, die ingeslagen zijn in het vleesgeworden Woord, dat zijn ze, die zaligmakend zijn. Wanneer ge ooit in die weg zalig wordt, dan wordt ge den beelde Zijns Zoons gelijkvormig.

Ik wil niet platter worden, want ik ben vanmorgen al plat genoeg. Misschien zijn er al verschillenden, die er de smoor in hebben, dat ik het gezegd heb. Maar daar heb ik niets mee te maken. Het gouden kalf heeft de zonde niet vergeven. Als ge dat nu even mee wilt nemen naar huis. Er is hier helemaal geen dansen om het gouden kalf. Maar we zullen het gouden kalf moeten vermalen, het gouden kalf van onze koningszonde. En het zal zo bitter zijn wanneer dat gemalen verbrande goud over uw drinkwater wordt uitgesmeten en gestrooid. Dan zal die kerk dat drinken. En daarom hebt ge het zo moeilijk en daarom vergaat u horen en zien.

En daarom is het zo voor uw besef, dat ge zo vaak een verbergend God en een zwijgend God aanroept.

Nu, de kerk weet meer van gebedsafwijzing te spreken dan van gebedsverhoring. Neen, daarom is het geen wanhoopstoestand, ganselijk niet. Want het is Gods eer een zaak te verbergen.

En wat is daar de vrucht van?

Dat ge hoe langer hoe meer gaat roepen en dat ge hoe langer hoe meer gaat hopen en hoe langer hoe meer aan de grond komt te zitten en, dat ge als het ware afgesneden wordt en? Ge begint opnieuw te verlangen, en te hopen. En dat verlangen en die verwachting is een genadewerk Gods.

Er is een droefheid, die op God aanloopt. En daar ligt de verbinding.

De verbinding is een zodanige zachtheid in uw ziel, ge schreeuwt u aan water. Zo hard als ge eerst zijt, dan schreeuwt ge u aan water. En dan gelooft ge het voor de ganse kerk, maar ge gelooft het voor uzelf niet. Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot, Gij. Dat doet gij niet met uw genade, dat doet gij niet met uw vrome streken, dat doet ge niet. Maar: "O God, ik kan niet meer bidden en ik wil niet meer bidden. O God, ik zal niet meer bidden. O God, laat mij maar met rust".

Dan kan er zoveel revolutie in uw hart zijn vanwege de revolutie bij uw kinderen en vanwege de verbrokenheid in uw huw-lijksleven, zo grote rommel - enkel genade, opdat ge in die weg ontdekt zult worden wat voor gevleesde duivel ge zijt. Als een nette vent gaat ge over de straat, maar ge zijt een gevleesde duivel. De bliksemstralen vallen uit uw ogen en ge zoudt uw eigen vrouw willen vernietigen. Maar het gaat niet, enkel en alleen, omdat God u samengevoegd heeft en dat ge elkaar zoudt zijn tot een dagelijks kruis en een dagelijkse terging.

"Ja - zegt ge - maar dat heeft met genade niets te maken". Neen, dat heeft met ontdekking te maken!

Weet ge wat ge wilt? Dat ik de bekering en de vergeving van zonden preek, maar ge wilt niet hebben dat ik ontdekking preek. Dat wilt ge niet.

Maar de waarheid is het, dat we als gevleesde duivels over de aarde gaan en dat wij in het pesthuis der zonde wonen. Daar zal ieder van Gods kinderen wat van krijgen. Die jongens van David stonden met het zwaard tegenover hun vader. Dat was daar ook een servies, hoor. En wat denkt ge van Jakob - Simeon en Levi - mijn ziel kome niet in hun verborgen raad. Ik wil dat alleen maar even illustreren, neen, niet om het mooier of lelijker te maken, maar alleen dat het is zoals het is, dat ge zegt: "Is het nu zó, Heere?" dat ge als een vloeker over de aarde gaat. Want Gods lieve kind, na zalige en zoete bedieningen krijgt zichzelf zo terug - hij krijgt zijn schuld niet terug, helemaal niet, die is achter Zijn rug geworpen in de zee van eeuwige vergetelheid - maar hij krijgt zichzelf zo terug. Als een nette en fatsoenlijke vloeker gaat ge over de aarde. Ge zoudt God van Zijn troon halen.

Staat het u niet aan?

Nu, kom dan nooit meer onder mijn gehoor. Want waar is het. En dan zegt Gods kind: "Zo erg kunt ge het niet zeggen, dominee, of het is nog veel, nog veel erger. En omdat ge dát gaat ervaren, daarom gelooft ge niet. Daarom hebt ge de gruwelijkheid en de narigheid en de stank maar te aanvaardden.

We komen niet boven het stof uit. En we zullen nooit anders overhouden dan de kale afgevreten vlakke van ons verdorven hart.

"Ja - zegt ge - maar als de Heere nu eens overkomt?"

Als de Heere overkomt, dan hebt ge nog niets, maar dan ligt alles in Christus. Dan komt Christus eens op het kale eiland Patmos van uw bestaan. Daar lag het behoud van Johannes in. Daar lag de heerlijkheid van de kerk in, omdat Christus komt en omdat Hij afdaalt. En dan is dit het enige: Dan gelooft ge het niet. Zonde en schuld en narigheid, en ge hebt het er doorgebracht. Maar God vraagt nooit: "Waar hebt ge het gelaten?" Dat heeft God nog nooit aan mij gevraagd.

Ja, ge moet mij goed verstaan, God gaat wel op de zonde en op de schuld in, maar God verwijt niet. Al had ge met nog zoveel boeleerders geboeleerd, keer nochtans weder.

En waar is nu het criterium?

Ge kunt niet meer wederkeren en ge kunt niet meer terug en ge wilt niet meer terug, omdat ge de zonde liefhebt.

Had ge gedacht dat ge opgebouwd werd in dit morgenuur? Misgekeken, hoor!

Maar toch zal er een ziel hier neerzitten, die zegt: "Man, als dát het is, dan ben ik er niet vreemd aan".

En dát is het! Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne. Neen, ik zal niet platter worden. Maar ge zegt: Man, gaat toch door.

Heere, laat mij maar, laat mij maar liggen, laat mij maar met rust.

"Neen - zegt de Heere - schrijf aan Smyrna: Ik heb gezworen dat Smyrna er bij zou zijn. Ik heb gezworen, dat Smyrna door Mij niet vergeten en verlaten zal worden. Schrijf!"

En dan?

Als ik Uw Woord gevonden heb, dan heb ik het opgegeten. Dan krijgt ge, soms na lange tijden, het Woord weer eens: De Heere is mij verschenen van voor verre tijden. Wat is het lang geleden, dat ge iets van de Heere gehoord hebt. Wat kunnen er veel jaren tussen liggen, en dat ge toch in dit morgenuur moet zeggen: "Moest ik daarvoor naar Hierden; moest ik daarvoor komen?" En dan, van voor verre tijden, Uw Woord gevonden. Toen heb ik het opgegeten en het is mij geworden tot vreugde mijns harten.

Gij hebt mij in het hart meer vreugd gegeven, Dan anderen smaken in de tijd. Dat zij bij koren en most wellustig leven.

Ja, in het hart. En dan kunt ge er een ander geen deelgenoot van maken. Maar een ander ziet het wel. Ge moet mij niet kwalijk nemen, dat als God u een mededeling vanmorgen gegeven heeft in het hart, nu, dan zullen ze het in de binnenkamer vanmiddag wel weten. Dat moeten ze aan u zien. Dat moeten ze waarnemen. Ge hoeft niet altijd te praten, helemaal niet. Dat zien ze zomaar.

Ik ga uitscheiden, want ik ben moe. Ik had mij voorgenomen het heel erg kort te maken vanmorgen. Maar nogmaals: Als ge nu die brief naast u neer kunt leggen, dat is een slecht teken. En nu moet ge niet zeggen: "Het is niet voor mij". Daar heb ik allemaal niets mee te maken. God heeft mij in dit morgenuur nog een woordje laten spreken. En de ene preek lig ik er uit en de andere preek lig ik er in. De ene keer is het: Het is toch zo'n echte preek en het is toch zo'n lieve leraar, maar ge moet dat hele systeem van u maar eens bij de rotte bloemen gooien, dan moet ge eens kijken wat er over blijft.

Indien ik wil, dat hij blijve totdat ik kom. Ja, zo is het met de kerk dat ge net zo lang moet blijven, totdat Hij u komt halen. En zolang blijven we dan in ons huis en in ons nest en in onze weg en nemen we afscheid van elkaar.

Misschien ziet ge mijn aangezicht nooit meer. Want jullie weten niet half, hoe ik ben. Ik kan niet meer. En nu zal ik niet aan mijn hartkwaal sterven en aan mijn verhoogde bloeddruk, neen, en aan mijn galblaas-ontsteking niet en aan de suiker zal ik niet sterven, neen, geliefden, misschien krijg ik er nog wel een kwaal bij. Ik zal er niet aan sterven. Alleen wanneer God mijn laatste adem wegneemt, dan zal ik sterven. En mij, hiertoe door U bereid, Opnemen in Uw heerlijkheid.

Nogmaals: Ik heb een vrouw getrouwd en ik kan niet komen.

Ik heb een juk ossen gekocht, en ik kan niet komen.

Ik heb een akker gekocht en die moet ik nodig bezien, ik kan niet komen.

Ik heb mijn huishouden en ik moet mijn kinderen opvoeden, ik kan niet.

Kunt ge de uitnodiging in dit morgenuur naast u neerleggen? Hoe dikwijls hebt ge het al niet gedaan? Maar het is een slecht teken.

Een heel slecht teken. Want dan ben ik niet anders voor u dan een man, die welsprekend is en die u gelijkenissen verhaalt. Maar wie komt er nu eens bij mij? En dan hoeft ge niets te zeggen.

Wat is dan de vereniging? Zijn we nu samen echt ongelukkig voor God?

Wij hebben geen gemeente, maar het is hier wel Smyrna. Het is hier wel bitterheid.

En nu moet het Paaslam met bittere saus gegeten worden. En als ge niet door die bittere saus, die over dat Lam is uitgegoten, heen bijt, door die bittere saus van de zonde heen bijt, het krijgt te aanvaarden dat ge zó slecht zijt, wanneer ge daar niet doorheen bijt, dan kunt ge nooit de zoetheid van het Lam proeven. Maar door die bitterheid moeten we heen bijten.

Ik bekende aan U, o Heere, oprecht mijn zonden. Dat gaat er aan vooraf.

Ik neem afscheid van jullie en ik ga heen.

Amen.

O Heere, zo hebt Gij het in dit morgenuur nog wonderlijk wel gemaakt. Gij hebt mij nog een sprekende mond en Ge hebt ook nog een horend oor gegeven, en nu weten wij het niet hoe het verder moet, Heere? Ik weet het niet en dit volk weet het ook niet. Maar mochten wij elkander nog opdragen.

Ach neen, dat zullen wij maar niet vragen, dat zullen we ook niet kunnen, Heere. Want wat zullen we van elkaar verwachten, de hoorder en de spreker? Maar wil U ons opdragen, dierbare Heere Jezus, opdat wij in de opheffing Uwer handen gevonden mogen worden en opdat wij het aldus zouden verstaan:

Schrijf aan Smyrna, want ze is er ook nog bij. Ik heb gezworen, dat ook zij Mijn gemeente zou zijn.

Amen.

Uit de 62e Psalm en daarvan het 4e vers:

*Doch gij, mijn ziel, het ga zo 't wil,
Stel u gerust, zwijg Gode stil;
Ik wacht op Hem; Zijn hulp zal blijken.
Hij is mijn rots, mijn heil in nood,
Mijn hoog vertrek; Zijn macht is groot;
Ik zal noch wank'len, noch bezwijken.*

Of ik volgende week zondag preken zal, ik weet het niet. Als ge eens wist wat ik aftob in een week. Niet om mij te beklagen, maar ik kan niet meer. En dan denk ik telkens: Ik schei er mee uit. Maar als ik een andere baas had, dan zou dat misschien wel kunnen. En dan durf ik weer niet. En als ik nu zie hoe het vanmorgen gegaan is, dan zeg ik: "Nu, laten we dan nog maar een beetje voortstompelen". Maar ge hebt veel meer geloof dan ik, want ge zegt: "De Heere zal het wel wel maken met de dominee". Maar waar haalt ge het nu eigenlijk vandaan?

Maar nu wil ik toch flink zijn, hoor. Ik kan het niet. Maar dan zeggen ze van binnen: "Ge moet een beetje flinker zijn". En nu wil ik toch nog proberen om de volgende week zondag ook nog te komen. En zo zullen wij maar van sabbat tot sabbat leven. En als ge er nu nog belang bij hebt, nu, vraagt het dan ook eens aan God. Ge moet zeggen: "We kunnen het niet en we weten het niet". Ik vind mezelf heel erg zwak en helemaal niet flink. Want ik moest meer doen zoals een dominee deed. En dat kan ik nu niet. Dus, als God het wil, dan hopen we volgende week nog voor te gaan.

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn aangezicht aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

DE WARE BIDDERS

Votum:

Geheel ontbloot van alle ware Godskennis staan wij hier in onze ledigheid voor Uw heilig aangezicht; een volk, dat niet horen kan en een man, die niet geloven kan. Maar alleen wanneer Gij het water beroert, dan zullen wij het aan deze plaats ervaren: Hij, met hen begaan, heeft hun wens voldaan, Schoon ze ook om hun zonden, straffen ondervonden.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 71e Psalm en daarvan het 2e vers:

*Wees mij een rots, om in te wonen;
Een schuilplaats, waar mijn hart
Steeds toevlucht vind' in smart.
Uw hoog bevel zal blijkbaar tonen,
Dat Gij, o groot' Ontfermer,
Mijn burcht zijt en beschermer.*

De ware bidder is een ledig mens.

De nood van de kerk is, dat er geen bidders en geen dankers zijn.

En de nood in hun nood is, dat ze niet bij God kunnen komen.

Dat is een geschenk uit de volheid van het genadeverbond, als ge als een leeg mens over de aarde gaat.

Niet alleen als ge gezegd hebt tegen het lachen: "Gij zijt uitzinnig", maar wanneer ge ook uw gebedsleven als zodanig krijgt te verwerpen.

Ik zeg: uw gebedsleven.

Daarom is het een geschenk uit de volheid van het Genadeverbond, wanneer ge hier als een leeg vat over de aarde gaat. "Ja - zegt ge - maar wanneer een mens wedergeboren is, en gerechtvaardigd en geheiligd is, wanneer hij op weg is naar Sion?"

Neen, dat leert hij alleen in de weg van wederbarende genade. Ge kunt daar met mij over verschillen, doch twisten doe ik daar niet over.

Want het is een geschonken armoede uit de rijkdom van de Christus.

Maar waaraan weet ge dan, dat ge bij dát volk behoort, dat voor zijn eigen gebedsleven in de schuld is gekomen, dat van zijn eigen gebedsleven walgen gaat. Want het is een belofte uit het genadeverbond: "Ik zal maken dat ge een walging krijgt aan uzelf". Ook aan uw bidden, ook aan uw danken.

Daarom is het niet alleen een blijvende armoede, maar het is ook een werkende armoede.

En er is een werkende benauwdheid.

Gij kunt niet met de benauwdheid werken. Wanneer gij met de benauwdheid gaat werken, dan vlucht ge in uw benauwdheid en dan vlucht ge in uw armoede. Dan zijt ge het nog zèlf.

Maar wanneer de armoede werkende is, dan is het een geschenk uit de bediening van de Christus, Die het uitroept: "Ik werk, want Mijn Vader werkt ook". En dan zijt ge bang voor uitredingen van de verkeerde kant, ook al loopt ge dan de hele dag te kermen en te zuchten over de aarde.

Want zuchtende en kermende over de aarde te gaan is ook een geschenk, mits het een uitziende en een wachtende armoede is. Want dat is het zoete, niet alleen dat er een werkende en een blijvende armoede is, maar dat het ook een wachtende en een uitziende armoede is. Want ge wilt onder geen enkele voorwaarde geholpen worden van een ander. Ge zijt bang om geholpen te worden van de verkeerde kant. En een zodanige legering: een blijvende armoede en een werkende ellende. Gij kunt niet werken met de ellende. Maar een geschonken ellende werkt in de ziel van Gods arm, in zichzelf werkeloos volk.

Daarom: Gij hield mijn ogen wakende. Dat is een Godsdaad. Er kunnen natuurlijk velerlei lichamelijke factoren zijn, die dat ook bewerkstelligen kunnen. Maar wanneer gij dat door genade leert, dan zijt ge onrustig en nameloos bedroefd op God aan. En daar ligt zoetigheid in.

Want het is een armoede, die u in het leven houdt. Er gaat zoveel zoetheit van uit, wanneer we eens met recht open en bloot voor God mogen komen. Want dan is het een zoet recht.

En dan gaat het niet over de gemakkelijkerheid, want Gods kind verdenkt zijn eigen gemakkelijkerheid.

Daarom is het innerlijke leven een leven in de binnenkamer, namelijk in de binnenkameren des harten, tevens is het ook onder aanvechting en nameloze strijd en onder een verdenken van uw eigen droefheid.

Zoudt ge er met iemand over kunnen spreken?

Als ik het noemen mag, dan is het niet bij deze man, want ik ben een leeg vat. Maar als het in uw hart gezegd wordt, dan alleen zal het wezen, dat God u plaatsen mag waar Hij u hebben wil. Dan hebt ge geen beding meer. Dan gaat het niet meer om een hebben en een houden, maar dan gaat het er alleen over: "Zeg U het maar".

Dan zijn we uit het ónze uitgezet.

En dan zijn we eerst de echte ware bidders, leeg, leeg, nameloos leeg van gebedsleven, van geloof. Dat is het juist: Ik blijf de Heere verwachten, mijn ziel wacht ongestoord.

En dat wachten, dat is een prikkelende werkzaamheid. Dan worden de ingewanden van een barmhartig God geprikkeld door het wachten van Zijn volk. Ik weet niet of ge het verstaat, maar om het aan deze zijde van het graf te ondervinden, dat in de benauwdheid het verbeiden al werkzaam is.

Een paradox misschien?

In de benauwdheid is de bevrijding al aanwezig.

En zo ligt de uitkomst van uw bidden niet in uw bidden en die ligt niet in de benauwdheid en die ligt niet aan de troon der genade, maar de bevrijding en de verhoring van uw bidden zit in de troon der genade. Omdat Hij de Bewerker is van al uw armoede.

Ik zou zeggen: Dan heeft de kerk toch wel een rijke uitzet. "Ach - zegt ge - ik kan er niet bij".

Dat hoeft ook niet. U hoeft er niet bij te kunnen.

Het kan wel bij u. Want het is alleen een afdalend God. Het ligt trouwens ook niet in uw wachten. Want Hij bewerkt het Zelf. En omdat Hij het ook Zelf bewerkt, is Hij het ook Zelf. Ge zegt: "Het is niet anders dan uitzetten". Nu, het is ook niet anders dan uitzetten.

Daarom is het, dat gij het zult ervaren in die weg, in de voetstappen van de Christus, in het spoor van een lijdende Heere Jezus, dat degenen, die met Hem lijden en met Hem sterven, ook met Hem verheerlijkt zullen worden. Wij moeten meegenomen worden, opgenomen.

God zoekt Zijn volk Zelf. Hij vindt ze op de vlakke des velds.

Hij maakt ze levend. Hij komt ze te vertroosten. Hij komt ze op te rapen. En? Hij laat ze liggen.

En zoals Hij u heeft opgeraapt en gezaligd, zo laat Hij u ook liggen. Enkel en alleen, omdat Zijn Zoon gehuldigd zou worden.

Niet uw bevinding en niet uw beleving, maar opdat Zijn Zoon gehuldigd zou worden.

Er zou toch immers geen roem voor Jezus in zitten, als gij nog iets kon voortbrengen?

Kunt gij dan niet één uur met Mij waken?

Neen, geen seconde. Want anders zouden er nog twee de eer krijgen.

Christus, omdat Hij alles gedaan heeft, en gij omdat ge nog één seconde had kunnen waken.

Daarom is het alleen omdat Hij laag ziet, zo laag, omdat gij er niet komen kunt en gij er nooit komen wilt en gij er nooit komen zult. En alle pogingen in het algemeen zijn niet anders dan zelfzucht en eigenliefde, ook aan de troon der genade. Maar dan eerst wordt de troon der genade de troon der genade, wanneer ge daar de genadeslag krijgt.

Opdat ge nooit meer iets zoudt kunnen zijn en nooit meer iets zoudt kunnen voortbrengen.

Mijn God, ik zal U eeuwig loven.

"Mijn God - zegt Christus - dan valt ge er weer buiten Ik zal U eeuwig loven, omdat Gij het zó hebt gedaan. Zo, dat er niets anders overblijft dan stof op stof en aarde op aarde".

Valt het u tegen? Valt ge in slaap? Slaap dan voort.

Christus is het alleen, Die waakt. Want Hij, wanneer Hij uit Gethsémané komt, als de Leeuw uit Juda's stam, dan schudt Hij als die Leeuw Zijn manen. Want Zijn haar was nat van de dauw en ze dropen van nachtdruppelen. En was Hij het alleen, Die vrijgeleide bepleitte: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan".

En zo geeft Hij het Zijn beminden als in de slaap.

Wáár dan die wáre bidders gevonden worden? En wie die ware bidders zijn en wat die ware bidders blijven, hadden wij ons voorgesteld in dit middaguur te beluisteren. Ge vindt het woord van onze tekst in de Zendbrief aan de Hebreëen, het 11e hoofdstuk en daarvan het 37e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

“Zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht, hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde”

Ziedaar onze tekst voor dit middaguur. Ik weet niet of ik er mee klaar kom.

De ware bidders
Hun woningen,
hun kleding,
Hun gebrek,
hun leven zouden we kunnen zeggen,
En hun pleitgrond.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 130e Psalm, het 1e en het 2e vers:

*Uit diepten van ellenden
Roep ik, met mond en hart,
Tot U, die heil kunt zenden;
O HEER, aanschouw mijn smart;
Wil naar mijn smeekstem horen;
Merk op mijn jammerklacht;
Verleen mij gunstig' oren,
Daar 'k in mijn druk versmacht.*

*Zo Gij in 't recht wilt treden,
O HEER, en gadeslaan
Onz' ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan?
Maar neen, daar is vergeving
Altijd bij U geweest;
Dies wordt Gij, HEER, met beving,
Recht kinderlijk gevreesd.*

Aan de Hebreëen. Aan de zonen van Héber. Aan degenen, die van de overkant komen. Gelijk Abraham van de overkant is gekomen toen hij door God geroepen en getrokken werd, onwederstandelijk, van achter zijn afgoden vandaan.

Hebreëen. Die van de overkant komen. Zijt gij van de overkant gekomen?

Want alleen zij, die van de overkant komen, die zullen zalig worden. Want die komen over de Jordaan, die komen over de veren van de Jordaan. Die komen van elders. Die zijn in Hem alleen maar, Die hen onwederstandelijk riep en trok.

Kijk, er moet wat gebeuren in ons leven. Het gaat u zo maar niet voorbij.

Ge kunt luisteren, zonder dat ge wat hoort. Zo kunt ge lopen te kijken langs de straat zonder dat ge wat ziet. De kerk wordt getroost, maar gaat als een ongetroost volk over de aarde. Daarom zal God er wel voor zorgen, dat ge uw verdriet aan geen mens anders kwijt kunt dan aan Hem.

En daarom krijgt ge te beleven dat Hij het is, Die ons Zijn vriendschap biedt, en dat het een Vriend is, Die te allen tijde liefheeft. Ik zal nooit herroepen hetgeen Ik eenmaal heb gesproken. Al zijt ge nog zo neerslachtigen al zijt ge nog zo ingedrukt en al moet ge het zeggen na de zoetste en zaligste Godsontmoetingen, wat? Dat er niet anders is dan verwarring en duisternis. Dat ge dit bij uzelf waar gaat nemen, dat ge de zonde gaat haten en dat ge ze niet kunt laten.

Is dat bij u niet zo? Ge zijt zo zoetjesaan aan de avond van uw leven. Dat ge de zonden gaat haten en dat ge ze niet kunt laten? Dat ge walgt van uzelf en dat ge uzelf toch niet verliezen en loslaten kunt.

Wat is dat?

Dan woont ge in de spelonken der aarde. Dan komt God u te mijnen in een weg van ontkoming en dat is een weg van omkomen. Juist in de weg van omkomen wordt het ontkomen niet alleen in het vooruitzicht gesteld, maar dan is het er al.

Bijvoorbeeld. Wij zingen en we zeggen: "Niets uit ons, maar het al uit Hem, zo komt men in Jeruzalem".

Toch is het even anders. Niets uit ons, maar het al uit Hem, zo is men in Jeruzalem. Dan is dat al hier beneden. Dan is die cirkel en dat celleven verbroken en dan zien we God niet in de ruimte, maar dan is de ruimte in God. Daarom begint hier de eeuwige sabbat. Heden is dezen huize zaligheid geschied, overmits het ook een dochter Abrahams is. En dan?

Nu, dan begint uw gevangenisleven pas. Dan begint uw narigheid eerst recht. Dan worden uw huisgenoten eerst uw vijanden. Daarom is het een volk, dat in spelonken en in de hollen der aarde woont. Dat is een gestenigd volk. Want hun weg was toegemuurd met uitgehouwen stenen. Ze zijn gestenigd door de stenen tafelen van de wet.

De uitkomst en de doorkomst en de doorgang wordt hun belet. Want ge zult onder de wet doodgedrukt worden en gestenigd worden.

"Nu - zegt ge - maar zó moet ge het niet opvatten. Ge moet het zo opvatten nu, zoals bijvoorbeeld Stefanus gestenigd is. Stefanus is gestenigd toen hij het vermocht en durfde te belijden: "Gij zijt vergaderd tegen het heilig Kind Jezus". En toen hebben de schriftgeleerden en wetgeleerden stenen opgeworpen, dat is de wet, en die hebben die godvruchtige en vrijgemaakte Stefanus gestenigd.

En dat is nog zo.

Ge hoeft het niet letterlijk te nemen zoals het er staat, en vergeestelijken doe ik niet, want dat zou een bewijs zijn van verregaande geestelijke armoede, maar het is alleen maar of we het verstaan. En dan wordt ge nóg gestenigd. Wanneer ge in die vrijheid moogt staan, wanneer ge in dat leven zijt opgenomen, want ge hebt het zelf niet opgenomen, neen.. Daar wordt de kerk door geslingerd en door gestenigd, dat ze wel meegelopen zijn uit Egypte en met dat volk zijn opgetrokken, het brood van dat volk eten, hun wateren drinken, Mozes gezien, de wet, Aäron beluisterd, de belofte, Mirjam hebben horen zingen als type van de Heilige Geest, en er toch niet bij te horen, bij dat volk, omdat God in het merendeel van dat volk geen behagen had.

We kunnen over de betekenis van die woorden en van de wet wel spreken. Maar nu gaat het over de betekende zaak. En wanneer ge gestenigd zijt, dan is uw mond voorgoed gesloten, opdat ge zoudt verstommen voor God en opdat wij het zouden leren: Wij hebben allen gezondigd, zonder onderscheid, en derven ook allen de heerlijkheid Gods. Verstommen. De hand op de mond. Op de knieën des harten. Ze durven hun ogen niet op te slaan en toch is het van binnen: De ogen houdt mijn stil gemoed opwaarts, om op God te letten. Niet op mijn beleving of op mijn armoede of rijkdom, neen, maar op God te letten.

Daarom is het, wanneer ge dat leven krijgt, dan kunt ge er ook alleen maar wat in proeven, wanneer ge het telkens weer opnieuw krijgt. Neen, het wordt u niet in de handen gegeven of in de ziel verankerd. Neen. God gunt u geen leven in uzelf. Wanneer die vrouw in de woestijn vlucht - dat is de kerk Gods - dan is daar die draak, die achter haar en tegenover haar en rondom haar is. Die wil haar verslinden.

Waarom?

Omdat ze dat levende kind heeft. Want daar gaat het over. Het gaat in de wortel van de zaak, in uw moeite en in uw verdriet en in uw ellende en in uw neerwerpen, in uw huiselijk en in uw huwelijksleven niet omdat ze tegen vader of moeder zijn, maar het gaat tegen het leven. Het gaat tegen het levende kind. Daarom spuwt die draak water uit als een rivier en daarom komt God van de hemel Zijn hand uit te steken om het leven weg te nemen en dat leven bij Hem te bewaren in Zijn troon.

Want dan is het een weggelegd goed. En dan leeft ge uit dat te-goed. Daarom is het zoals de vromen vroeger zeiden: "Het is zelden genoten en het is zo weer in de kast gesloten". Het is maar een ogenblikje. Bij mij duurt het niet langer dan als een kip een graankorrel oppikt. Dan heb ik het maar weer gehad. Daarom die strijd. Daarom dat nameloze verdriet. Daarom gaat ge het ervaren: in stukken gezaagd, enkel in stukken gezaagd door degenen, die ge als het volk aanzag. Want ze hebben Paulus gesleept op de straten van Thessalonika en dan staat er: Het waren godvruchtige vrouwen.

Weet ge wat Gods kind ondervindt?

Aan stukken gezaagd, door de gierigheid, door de laster en door de haat en door de verdachtmakingen.

Aan stukken gezaagd, omdat ze het leven niet verdragen. Gestenigd. Ach, de wet heeft hen toegemuurd. Van achter die wet, daar zult ge vandaan gehaald worden van onder de vloek. In schaapsvellen gewandeld. Wat denkt ge? Dat onze eerste voorouders de paradijspoort zijn uitgestuurd? Gekleed of ongekleed? Ze hadden het toen ervaren, dat God hen Zelf het kleed, de huiden, aantrok. Hij nam de vijgenbladeren der bedekking weg. En toen heeft de kerk het ervaren, waar later de profeet van getuigde: En gij zult op de zijde gedragen en op de knieën liefelijk getroeteld worden. Ja, en zo heeft God hen het paradijs uitgestuurd, wel gekleed en bij hun verstand.

Hoe, denkt ge: Gerechvaardigd of ongerechvaardigd?

Gerechvaardigd in het bloed van het Lam, Dat geslacht werd van vóór de grondlegging der wereld.

Waar denkt ge dat de stilte verbroken is? In het graf of in de hemel? Daarom is het de Christus Gods alléén. Daarom is Hij het en niet gij, en niet ik, en niet ook een beetje ik en een beetje gij. Neen geliefden, voorwaar het volk, ja ook het ware volk van God is gras. Zo leren zij zichzelf kennen.

Verhangt u alstublieft niet aan die mensen. Het is kostelijk als ge het niet meer kunt. Niet om ze niet lief te hebben, ganselijk niet. Want ge hebt ze zo lief, ge zoudt ze wel op willen eten. Zo is het dan toch ook! En wanneer ge die liefde niet kent, dan kent ge ook niet die Schepper en die Herschepper. Want wij hebben dat volk alleen maar lief, omdat Christus in dat volk is. Maar daarom worden ze gehaat en achtervolgd, daarom worden ze gestenigd en daarom worden ze in stukken gezaagd.

Daarom zit die draak de kerk achterna, want het gaat om het levende Kind. En dan neemt God dat kind weg bij die vrouw, want God gunt u geen leven in uzelf.

God gunt u alleen maar leven in Christus.

En daarom gaat ge als een dodeling over de wereld. Daarom als een onbegrepen mens.

En dan gaat ge u beschuldigen van liefdeloosheid, van hardheid, van koudheid. Waarom?

Omdat God Zijn liefde aan uw ziel verklaard heeft. U heeft "aangeraakt".

Dan kan het geen andere kant uit.

Aan stukken gezaagd alleen door het verdriet, alleen door de wangunst.

De ogen, die u eerst gekust en gekoesterd hebben, die zijn nu als dolken, als vlammen om u te verteren. Niet omdat het gaat tegen uw persoon, maar omdat het gaat tegen het leven, dat uit God is.

En dan, wanneer God dan dat leven wegneemt bij u, niet omdat Hij het u niet gunt, maar omdat Hij het u éérst gegeven heeft en dat Hij het nu voor u zal bewaren.

Want wat is nu noodzakelijker. Wij moeten gered worden, gezaligd worden, maar dan? Maar we moeten ook bij de redding bewaard blijven en bewaard worden. En daarom heeft God een plaats voor Zijn volk in de ingewanden der aarde, in de spelonken, in de holen. Daar zijn die ware bidders, daar zijn ze, de verschovenen, daar zijn ze, de gehaten, de geplaagden, arme stumperds. Daar zijn ze, de melaatsen, de onreinen, de verstotenen.

Wanneer het zo erg goed gaat in ons leven, dan is het niet zo erg best. De kerk gaat als een gehate en als een pest over de aarde. En die dagen beleven we vandaag aan de dag niet. Ze kunnen nog wel knus met elkaar zijn en ze kunnen nog wel met elkander praten. O, die gesprekken!

Maar wanneer ge het krijgt door genade, dat er bij u geen genade is en dat ge door genade, in de beleving, als een genadeloos mens over de aarde gaat, dan wordt ge gestenigd. Dan wordt ge... nu, ik zal daar maar niet verder op ingaan, want over die dingen kunt ge een heel verhaal maken.

Maar dat ze nu in de spelonken der aarde komen, dat daar hun woning is en dat daar hun verblijf is.

In de duisternis, in de aanvechting, in de bestrijding, in krankheden, in krankzinnigengestichten, waar Gods kinderen óók zuchten: Ik werd benauwd van alle zijden. De spelonken der aarde. De beleving van het lijden met Christus.

De spelonken der aarde - en op die steen zullen zijn zeven ogen. Christus in het stof des doods, Christus neergelegd in het graf der mensheid. Daar zullen zeven ogen zijn op die steen. Ik wil daar niet verder op ingaan. Het zou mij te ver voeren. Of waren het geen zeven wonden op die Steen, door de bouwlieden verworpen?

Het gaat er over of wij ook een plaats in die spelonken der aarde hebben, want in Uw wonden al mijn zonden. We kunnen het alleen maar krijgen - en daarom is het een gelukkig mens, die zonde en schuld heeft. Die is best af.

Mens, ergert het u? Ik kan er niets aan doen. Maar die zijn best af.

Als ik geen zonde en schuld heb, heb ik ook geen leven aan mijn ziel. Maar dat wil zeggen - niet met dat mondje en niet in de belijdenis, maar wanneer het geschonken wordt om praktisch en levendig in die spelonken der aarde te schuilen. Want alzo is Hij hun geworden een Heiland. En het zijn kinderen, die niet liegen zullen, d.w.z. door de Waarheid gevangen.

En wanneer ge dan zónder zonde komt, dan hebt ge niet anders dan leugentaal. Maar die met zijn zonden en zijn schuld mag komen: "Ik bekende aan U, o Heere, oprecht mijn zonden", is rijk begenadigd. En wat zijn dan die zonden?

Dat ge nog in doen en laten uw lust hebt, en dat ge u nóg geregeld opknapt en dat ge er nog bij wilt zijn? Of niet! Ge moet niet zeggen "neen", want we leven in een weg, niet alleen van oppervlakkig egoïsme, maar er is géén zonde en er is geen schuld.

Ik zeg dat niet omdat ik u onaangenaam wil zijn, maar: "Waar is onze zonde en waar is onze schuld? Wanneer hebben wij het weer eens gedaan?"

Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot, Heere.

Een hater Gods ben ik en een hater van de naaste. En ik wil wel zalig worden, maar in mijn eigen weg. Ik heb in mijn hart Uw redenen weggelegd, opdat ik mij zou wachten voor de zonde. Wachten voor de zonde? Ja!

En we zijn overtreders geworden van de ganse wet.

Opdat ik mij zou wachten voor de zonde, om iets tot mijn zaligheid te willen toebrengen, om iets te zijn in mezelf.

Opdat ik mij zou wachten voor de zonde, dat er nog iets in mijn gebedsleven zou zijn. Neen. Neen, daarom in de spelonken der aarde. Daarom den beelde Zijns Zoons gelijkvormig. Opdat ge mèt Hem zoudt lijden en opdat ge met Hem zoudt sterven, met Hem begraven. En met Hem opgewekt.

En met Hem gezet in de hemel.

Dat is wel onze belijdenis en zo wordt het ons ook wel voorgehouden. Maar dit: Ik wou vluchten, vluchten van mijn eigen zaligheid, vluchten van die uitgedachte weg uit God vandaan, vluchten voor vrije genade, zoals die jongeling vluchtte, die des nachts Jezus volgde; toen dat rumoer onder zijn raam voorbijging werd hij wakker omdat Jezus voorbijging. Door het rumoer de volkeren. Hij kwam achter Jezus aan, een lammetje van de kudde. Hij had een opperkleed over zijn naaktheid heen. En ze grepen hem. Maar hij liet zijn kleed in de handen van zijn belagers en hij vlood naakt van Christus weg.

Denkt gij, dat ge anders zijt?

In plaats van naakt bij Hem te blijven, vliedt hij naakt van zijn Behoud vandaan.

Wij zijn eigenlijk te bang om gegrepen te worden. Maar die vrouw was begenadigd, want zij werd gegrepen op de daad, door de wetgeleerden, door haar belagers. En zij jubelden, want ze hadden haar op de daad gegrepen. Zij echter jubelde niet, maar ze blikte beschaamd voor zich heen. Op de daad gegrepen. Die was best af. Want die man, waarmede zij boeieerde, kón weggkomen. Maar zij kon niet meer weggkomen, omdat God voor haar een woning had besteld in de spelonken der aarde.

Ge moet niet zeggen: "Stil maar". Ge moet niet zeggen: "Laat de burenen het maar niet horen". Dat is ons bestaan.

Maar als God een mens zaligt, dan komt hij met heel zijn hebben en houwen als een groot schandaal op straat. Daar gaat niets van af. Als God u hebben wil, dan komt ge als zodanig openbaar, want ge zult den beelde Zijns Zoons gelijkvormig worden. Zie de mens. Een schouwspel!

Dan moet het vooral niet openbaar komen en ge moet het vooral bedekken. Neen, geliefden. Gestenigd, aan stukken gezaagd, opengehaald, een schandaal zal het zijn.

En als een schandaal zullen we zalig worden.

Daarom worden ze behandeld als het liefste wat God heeft. Want Hij heeft Zijn Zoon gezonden. En Hij heeft hen die geitenvellen aan gedaan. Neen, niet anders dan in geitenvellen, geliefden. De gerechtigheid van Christus, het kleed des Lams. Daarom wordt ge gehaat en daarom wordt ge gesmaad en daarom is er zo'n gedreven leven.

Denkt ge, dat ge dat zult ontgaan? Nooit, al zullen uw eigen kinderen u ophangen. Dan kunnen ze toch niet anders doen, dan als God het toelaat.

En dan in die holen en in die spelonken der aarde. Er zijn er wat. Als mij geen hulp of uitkomst bleek, wanneer mijn geest in mij bezweek, en toen ik onderging in mijn ellende, toen hebt Gij, o Heere, mijn pad gekend. Uit diepten van ellenden, dieper dan de val - neen, dat kan niet - en toch is Christus onder de val doorgedaan, wanneer Hij daar zegt op de hoogte van het kruis: „Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen”.

Christus is de weg alleen gegaan. En als Hij nu die weg van uitering en van verguizing voor u en mij nodig keurt? De hand op de mond.

Wilt ge een ander Evangelie? Wilt ge een andere bidstond? Dit zijn de ware bidders, die daar in het donker en in het duister wegschuilen, die nog maar één bedekking hebben. Ach, hoe zal ik het uitdrukken? Allen, die een schuldeiser hadden en die bitterlijk bedroefd van ziel waren, die kwamen tot David. In de dagen van de oogst, staat er, toen ze hun eigen zaaisel moesten oogsten en binnenhalen hetgeen ze zelf gezaaid en gearbeid hadden.

Maar die nog nooit in de spelonk van zijn eigen bestaan is ingezet, weet dat niet.

Gods kinderen zijn in de spelonk van hun eigen hart ingezet. Ze duizelen. Ze zijn bij ogenblikken bang, niet dat ze hun verstand zullen verliezen, maar ze zijn bang, dat ze hun verstand al verloren hebben.

"En dat is toch geen lege klank", zegt ge?

Gods kinderen huilen en lachen tegelijk. Zij hebben een tweeling in de wieg van hun ziel.

Daarom krijgen ze zo'n onbegrijpelijk God en zo'n onbegrijpelijk leven.

Daarom kunnen ze het niet verklaren.

En wanneer hier vanmiddag uw ziel verklaard wordt, dan zult ge het nog verdenken. Dan zegt ge nog: "Zou dat het wel zijn?" En toch, van de einden der aarde horen wij psalmen zingen. Want daar, in die spelonk daarginds - ja, ze hebben het wel eens wonder makkelijk. Dan zingt er één, hoor.

Ik zet mijn treden in Uw spoor, Opdat mijn voet niet uit zou glijden.

Dan krijgen ze er zin in, nl. in de weg.

Dan krijgen ze er zin in, in de vernedering, in neerwerping en verdrukking.

Want God neemt het nauw met de zonde. Maar de kerk neemt het óók nauw met de zonde. Ze zijn het met elkaar eens geworden. God zegt: "Heilig zult ge zijn". En zonder heiligmaking zal niemand God zien.

En de kerk? "Was mij geheel, was mij gehéél, dan zal ik witter wezen dan sneeuw, die vers op het aardrijk nederviel".

Ze krijgen er zin in, in de weg van doding en in de weg van versterving. Ach, dan kunnen ze het daar in die spelonken der aarde wel uithouden. Niet meer in tel en zichzelf ook nergens meer in tel. Verlaten, eenzaam, verstoten en?

Dan is het ineens in hun ziel: "Bergen mogen wijken en heuvelen mogen wankelen, maar het verbond Mijns vredes zal niet wankelen", zegt de Heere, uw Ontfermer. Dan zingen ze dáár, het is maar een man of een vrouw, die het zingt, want wie zal zijn mond opendoen in zoveel bange tegenspoeden en in zoveel gevaar? Ik ben nooddruftig, arm en naakt, o God, mijn Helper in ellende, haast U tot mij.

Kijk, dan zijt ge nóg in de spelonk, en in de verdrukking en in de verdenking, enge zijt nog diezelfde vrouw en nog diezelfde man, maar ge hebt een oog buiten de spelonk gekregen.

De oude vromen zeiden vroeger: "Toen werd de weg der verlossing voor me ontsloten". Dan kregen zij een oog buiten zich. Want de opening is Boven. En wanneer er dan een lichtstraal naar binnenvalt en wanneer ge verwaardigd wordt om op te blikken, dan is het: Gods vriendelijk aangezicht geeft vrolijkheid en licht aan alle oprechte harten, die oprechtelijk met hun zonden en met hun schuld en met hun walgelijkheid komen. Die geen bedekking meer hebben. Die zijn door God vernederd. Waar is dat volk, dat in de spelonken der aarde woont? Waar zijn ze, de in stukken gezaagden? Waar zijn ze, de gestenigden? Waar zijn ze, die in geitenvellen wandelen? Waar zijn ze?

Ze worden gekend, hieraan: Dat ze maar van één kant geholpen willen worden, en dat ze bang zijn voor hulp van de verkeerde kant.

Ze zijn hieraan te kennen - aan hun "eigenwijsheid", want het zijn eigenwijze portretten ook.

Echter ze zijn hieraan te kennen, dat ze alleen maar van God geholpen willen worden en dat ze bang zijn van alle scholingen en richtingen, en dat ze gehouden worden te leven en onder te gaan in de spelonken en in de hollen der aarde.

Met al hun narigheid en met al hun bestrijding, met al hun ziekten en met al hun benauwenis willen ze toch niet ruilen en willen ze het niet loslaten, omdat er zoveel zoetheid en zoveel makkelijkheid in het wachten is.

Ge kunt toch alleen maar wachten op het Voorwerp van uw liefde?

En de liefde is ook niet op te wekken.

Weet ge waar de liefde mee op te wekken is?

Neen, ik zeg het niet, want dan zeggen ze: "Daar hebt ge de antinomiaan weer". Dat kan mij niet schelen, daar gaat het niet over.

Waar is de liefde dan mee op te wekken?

Met uw zonde. Verschrikkelijk!

Het woord is er uit. Ja, nu heb ik mij weer versproken. En toch laat ik het staan. Ik bezweer u, dat ge de liefde niet opwekt totdat het Hem luste.

Met de zonde?

Ik bekende aan U, o Heere, oprecht mijn zonden. Ik verborg geen kwaad. Ik verborg mijn liefdeloosheid niet. Zie, zó bedoel ik het!

Want ik heb de Heere lang in mijn druk verwacht. En dit is uw druk, dat ge uw zonden niet loslaten kunt. Dat ge ze wel belijdt met dat mondje, maar om het nu eens eerlijk voor God neer te leggen en te zeggen: "Heere, hier ben ik met mijn zelf-gewerkte ellende".

Die benauwende onmacht dat ge niet bidden kunt, dat ik niet ga in het spoor der gerechtigheid. Die benauwende onmacht moet een schuldige onmacht (leed) worden. Want dat heeft geen mens u aangedaan, maar dat hebt ge uzelf aangedaan. Daarom zingen ze bij ogenblikken in die spelonken. Want die spelonken zijn hun bidvertrekken. Als ge dan eens een ogenblik voor God ligt te kruipen, dan is het niet omdat dat uit uzelf voortkomt, maar omdat het van Hém afdaalt.

Ze krijgen daar - en dat is hun leven - ze krijgen de dood als een geschenk.

Een vreemde uitdrukking? Dat kan ik niet helpen.

Want het gaat in een weg van versterving en van doding. Wanneer we de dood niet als een geschenk krijgen, dan is er nooit een poort om bij God te komen. We krijgen de dood als een geschenk uit de verdienste van Christus. Wij krijgen de dood als een geschenk uit de dood van Christus.

Voelt ge nu niet, dat al uw theologische kennis en al uw godsdienstigheid gewoonweg aan snippers wordt gescheurd in de vier windstreken der aarde? Denkt ge, dat ge ervaring hebt? Denkt ge, dat uw ervaring grond kan zijn? Denkt ge, dat uitredingen uw grond kunnen zijn? Denkt ge dat? Dat kan nooit.

Daarom, door het geloof wonen zij in de spelonken en in de hollen der aarde.

Wat zijt ge dan toch bij ogenblikken tevreden met uw lot, arm kind van God. Wat is het bij ogenblikken makkelijk, volk. Dan zoudt ge uw weg voor geen duizend werelden willen missen.

En ge zijt bang, dat het de weg niet is.

Want dan is het licht in het donker en ziet ge door het geloof. En waarom zijt ge dan zó bevreesd en waarom zijt ge dan bij ogenblikken ook zó wonderlijk getroost?

Vanwege het vreemde en vanwege de tegenstrijdigheid en vanwege het wanhopige en vanwege dat de vijand regeert. Wat denkt ge van de spelonken? Wat denkt ge van de spelonk van uw huwelijk? Wat denkt ge van die spelonk van jaloezie? In uw eigen huis en aan uw eigen tafel?

Wat denkt ge van de spelonk dat ge het kwade haat en de zonde niet laat? Want er zijn wat een narigheden. Maar wat ik over u bescheiden heb, dat zal ik over u brengen.

Weet ge waar uw leven is? Dat is uw schat. En waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

Nu vertoeven we wel waar we wonen, maar we leven er niet. Ge leeft alleen waar ge liefhebt.

Hebt ge dan niet lief?

Ja, maar ge hebt u door een Worm, dat is door Christus, de zaligheid aan te laten zeggen.

Daarom wordt uw en mijn leven beheerst door één Man en dat is het vleesgeworden Woord. Dat is het Brood des levens, dat ons voedt en verzadigt en waar we telkens weer honger van krijgen. Het voedt en verzadigt ons en telkens krijgen we toch weer honger, juist omdat Hij het Brood des levens is.

En wanneer dan uw en mijn vlees zullen neervallen en neerploffen in krachteloosheid, dan zijt Gij de Rots. Wees mij een rots om in te wonen, een schuilplaats, waar mijn hart steeds toevlucht neemt in smart. Een Engels lied zegt: Rots der eeuwen voor mij gekloofd, laat ik mij in U verbergen. Dan behoort ge bij dat reine volk, wier voeten gewassen zijn door een dienende Jezus, Die de waterkruik van de oudtestamentische bediening genomen heeft in de laatste dag van Zijn leven, de waterkruik der wassingen. Toen heeft Hij het gedaan en de voeten der discipelen gewassen, om ze in een nieuw spoor te brengen. Neen, alleen de voeten. Gijlieden zijt rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb.

Waaraan weet ge dat?

Aan uw ongelooft.

Zijt ge daarom kwaad op mij? Ik kan het niet helpen. Maar ge weet het aan uw ongelooft.

Aan de smartelijke en smadelijke beleving van uw ongelooft. Want dááaraan kunt ge weten, dat het Woord tot u gekomen is.

We zullen in de hemel geen tranen schreien, dat geloof ik niet, want alle tranen zullen daar afgewist worden. Maar als men daar tranen zou schreien, dan zou ik tranen schreien omdat ik God zó gewantrouwd heb en dat ik Hem zo weinig op Zijn Woord heb geloofd!!

De inhoud van de wet is Hem lief te hebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. En dan is het: Gewen u aan de Heere en heb vrede.

Gevoelt ge wel, dat ge dat nooit kunt wennen? Ik wen niet aan die armoede, ik wen niet aan die uitteering, ik wen niet aan die laster, ik wen daar niet aan.

Gewent u aan de Heere.

Er is er maar Eén. Hij is een volkomen Zaligmaker.

En die kerk, die is alleen maar in Hém kerk.

Ik wil er uitscheiden, want ik word moe. Mijn kruik is ook al bijna leeg. Nog een weinig!

Hebt ge wel eens bezoek gehad? Is Hij wel eens naast u komen zitten? Heeft Hij Zijn arm wel eens om u heen geslagen? "Ja - zegt ge - maar zo gaat het niet!"

Gaat het zo niet? Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam. Gaat het zo niet? Hij is het vleesgeworden Woord. Maar als we aanstonds bij God zijn, dan zullen wij Hem zien in Zijn Zoon, in de Christus Gods.

En de kerk wordt bij ogenblikken verteerd van verlangen en van heimwee. Als ge niet verlangt naar het voorwerp van uw liefde, als ge niet verlangt en vol heimwee neerzit aan het venster des verlangens of Hij ook komen zal, dan staat ge er finaal naast.

Buiten staan we er allemaal, maar dan hebt ge er geen kennis aan, neen: Och, dat ik Hem vinden mocht, in slapeloze nachten, wanneer het zo bestreden wordt, alsof de satan naar uw keel grijpt.

Och, dat ik Hem vinden mocht, Hem, Die mijn ziel liefheeft. Indien gij het dan niet weet, gij schoonste onder de vrouwen, zo ga uit op de voetstappen der schapen.

Daar hoop ik ook nog eens een boek over te schrijven. In het oude schapenspoor. Op die voetstappen der schapen, dat kan alleen het geloof. Ik heb mijn tranen onder het klagen tot mijn spijsdag en nacht. In de spelonken der aarde, hebt ge daar wel eens bezoek gehad? Waar gij over spreken wilt, daar zwijgt Hij over. Gij zoudt willen spreken over uw zonden en over de veelheid uwer ellende en tranen.

Kunt ge het dan niet aan Hem kwijt? Want Hij ontlokt het aan uw ziel, en Hij ontlokt het door Zijn zwijgen, doordat Hij zwijgt. Want het is de tederste en welluidendste taal der liefde om te zwijgen.

En wat ontmoet ge daarin?

Dan krijgt ge bezoek in het dónker, dan krijgt ge bezoek in de nacht, dan krijgt ge bezoek in het duister, dan krijgt ge bezoek in tegenstrijdigheden. De liefde verwacht altijd. De liefde moet soms zo heel erg lang wachten, maar de liefde wordt door de liefde onderhouden.

Jonathan, de zoon van Saul, zijn gelaat is geheel verlicht. Zijn gestalte is geheel rechtop. Ik heb een weinig honing geproefd, een weinig honing. Ik heb met mijn staf een weinig honing uit die rotssteen gehaald, met het opperste van mijn staf. Saul had gezegd: "Zij zullen niet eten en drinken".

Een weinig honing geproefd met die staf der belofte, de honing uit de rotssteen Christi. Hij was geheel verjongd en geheel opgeknapt.

Wat denkt ge?

Ge kunt bij ogenblikken zo wonder makkelijk zijn, dat het ineens gaat zingen in uw ziel: Dan zal, na zoveel gunstbewijzen - na zoveel armoede, na zoveel angst, na zoveel gebrek, na zoveel beproeving, na zoveel neerwerping, na zoveel doorzagingen, dan zal, na zoveel gunstbewijzen, na zoveel smeltkroes en loutering, het gezegend heidendom het geluk van déze Koning prijzen.

Dan krijgen we Hem nodig in Zijn profetisch ambt, zo worden we gewaarschuwd. Dan krijgen we Hem nodig in Zijn priesterlijk ambt om verzoening te doen om priester te zijn.

Dan krijgen we Hem nodig in Zijn koninklijk ambt, daar krijg ik veel meer zin in, dat Hij Koning zal zijn, dat ik van mijn krankheid en ellende verlost word. Dan krijgt ge zin om ónder te doen.

En Heere, Ge hoeft mijn kruis niet weg te nemen en Ge hoeft mijn beproeving ook niet weg te nemen, neen, ik begeer geen andere weg, maar ik begeer wèl een ander hart.

Om nu eens mijn Koning te zijn. Om Hem nu eens te mogen volgen door bezaaide en onbezaaide wegen. Na zoveel gunstbewijzen, ná zoveel spelonken, van de éne spelonk naar de andere. Want als melaatsen moeten we buiten staan, als melaatsen moeten we in de spelonken wonen. Wij zijn onrein. We zijn buitengezet. We zullen dat innerlijk moeten beleven. Dat zijn de wáre bidders.

Dan komen ze in hun woning openbaar en in hun verblijf, in hun kleding en in hun leven, en dat is: een doorgaand gebrek, een blijvende onvruchtbaarheid en een voorttelende benauwenis. Ja, ge wordt van de ene benauwdheid in de andere geteeld. Allemaal gevolg van de zonde. Een blijvende armoede. Ge komt hier op aarde niets te boven. Net zo lang totdat we alles te Boven zijn. Maar anders zullen we hier ondergaan.

De ware bidders?

Maar in de paradijsnacht waren er geen ware bidders meer. Toen was het er niet meer. We hebben geen lust en we hebben ook geen kennis, we hebben ook geen vermaak om tot God op te zien.

We hebben het ons te láten gezeggen. Dat is niet krachtens de leraar, maar het gaat tot ons persoonlijk in de weg van ontdekking, dat we geen lust en geen kennis hebben en geen begrip om God te dienen.

"Ja - zegt ge - maar als God ons komt te bekeren, dan wordt het wel anders".

Dan wordt het anders? Och, dán komt ge pas aan de weet wat voor een naar mens of ge zijt. Dat komt ge dan aan de weet. Dat moet ons geleerd worden dat we zo zijn, en dat het nóóit anders wordt. Want: Uit u in der eeuwigheid geen vrucht. Zoudt ge nog een stuk van uw bekering willen vertellen? Neen.

Ge krijgt uw onbekeerlijkheid als een smartelijk maar óók als een dagelijks kruis. Uw onbekeerlijkheid.

En dat kunt ge er wel niet voor houden, maar het is een wonen in de holen der aarde. Dat is niet een van kracht tot kracht voortgaan, ganselijk niet. Maar dat is van neerbuiging tot neerbuiging. En daar gaat die dierbare Schootzoon, die geheel enige Heere Jezus, die geheel enige oudste Broeder, ons in voor. Daarom is Hij in onze ellende ingegaan. Daarom is Hij de Poort, daarom is Hij de Doorgang, daarom is Hij het Leven zelf. Door het geloof. Door het geloof inuw eigen verdoemelijkheid.

Door het geloof in uw eigen helwaardigheid.

Door het geloof in uw eigen zonden en schuld.

Wij, die geloven, zegt de apostel, wij gaan in de rust, wij die geloven in onze verdoemelijkheid.

En wanneer ge dáár niet in gelooft, geliefden, nu dan.. Geloven, dat ik naar de hel ga, en dan van schrik in de hemel vallen. Is dat dan niet anders? Wordt dat niet anders? Neen, geliefden, dat blijft zo.

En de pleitgrond? De pleitgrond van die bidders. Denkt ge dat die in de beleving ligt of in hun ervaring?

Niets er van, geliefden.

De pleitgrond? Zulk Eén is mijn Liefste. Hij is de Grond. Daarom heb ik laten lezen: Voor Salomo, Psalm 72. Want toen Salomo op de troon kwam, toen kwamen de nooddruftigen op de straten in Jeruzalem openbaar. De hoeren en snoeren zijn nooit naar David gegaan. Maar toen Salomo op de troon kwam, toen kwamen zij open. Mijne is de misdaad. Dan komen de nooddruftigen. De gebeden van David, de zoon van Isai, hebben een einde.

De pleitgrond?

Die ligt buiten u in de Borg.

De pleitgrond, die ligt in de troon. Ge hebt klappen verwacht, en kussingen gekregen. Fronsens van de wenkbrauwen verwacht, en toelachingen gekregen.

Wanneer Ester komt in die ure van benauwenis, waarin dat ganse Joodse volk verkeerde, dan trekt ze het beste aan wat hij haar gegeven heeft, de geschenken en alles wat ze van haar koning heeft gekregen, doet ze aan.

Een pleitgrond? Is dat een pleitgrond?

Heere, Gij weet alles.

Voelt ge niet dat tekort in uw hart, arm kind van God?

Voelt ge niet, dat ge al die weldaden en al die zegeningen er allang weer hebt doorgebracht? Ge hebt niets te vertonen dan uw ontrouw. En toch, toch blijft er een hopen. Waarom? Omdat ge Hem zo liefhebt. Ge durft het niet hardop te zeggen, omdat uw leven er niet naar is.

Ge durft het niet hardop te zeggen, omdat ge het bewijs niet leveren kunt.

Maar toch, de snoeren zijn gevallen in lieflijke plaatsen, een schone erfenis is mij geworden, want dat zijn de woningen, dat zijn de woningen Jakobs.

Daar weidt Hij Zijn kudde, in honger, in gebrek, in dorst, in afgebrokenheid, in armoede, dat ge eigenlijk onbekwaam zijt voor uw huisgezin, dat ge dwaas zijt en dat ge dat volledig onderschrijft, dat ge onbekwaam zijt om wat voort te brengen. En dat het dan toch is: Kom ik om, dan kom ik om, maar ik zal tot de Koning gaan. Dat is een liefdesbetrekking.

Dan kan er al een liefdesbetrekking zijn op een onbekende God. Dan kan er al een liefdesbetrekking zijn op een onbekende Heere Jezus.

Dan kan er al een liefdesbetrekking zijn omdat er zoveel trek-kingen zijn, omdat ge niet weg kunt blijven.

Het is biddag voor het gewas. Moet ge dan vragen of jullie aardappels het mogen doen, voor jullie vruchten en voor jullie inkomsten? Welja, daar mogen we ook om vragen. We zijn niet te vroom om daar bovenuit te gaan. Daar gaat het niet over. En Hij wordt in de weg van gebed aan de troon der genade hoe langer hoe meer de Verborgene.

Hoe meer God Zich openbaart, hoe meer Hij de Verborgene wordt. En hoe groter de liefde is.

Niemand heeft ooit God gezien, maar de Eniggeborene, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard.

Het valt zo mee om met deze Man in aanraking te komen, o zo mee. Gij kunt er niet komen, gij hebt geen gebedsleven. Dat is genade. Ge hebt geen geloof. Genade!

Want het ligt allemaal in de Beminde.

Zal het dan biddag zijn? Waar is dan de bidder? Die is in de troon.

Uit diepte van ellende roep Ik, Christus, met mond en hart tot U, o Vader, Die heil kunt zenden. Ai, hoor Mij en zie Mijn smart. Daar hebt ge de Borg. Daar hebt ge de Voorbidder. Daar hebt ge de Arbeider in Zijn kerk en voor Zijn kerk. En zo zijn we niet anders dan de schapen Zijner weide, omdat Hij die geheel enige Herder Israëls is, die geheel enige Hogepriester. Hij verandert niet.

Ga dan zo naar huis, geliefden, dan ga ik ook naar huis.

Hoe lang zullen we nog met elkander verkeren op aarde? Ik zei daarstraks nog tegen een vriend: "Als het niet goed gaat, dan is het jouw schuld". Als het niet goed gaat.

Gaat het dan niet goed? Is het niet meegevallen vanmiddag? Is de liefde veranderd? Is de liefde verkoeld misschien?

Maar wanneer het gaat over het leven in de spelonken, dan vinden we elkaar, al woont ge in Utrecht of in Den Haag of waar dan ook. Dan liggen Hierden en uw verblijfplaats dicht bij elkaar. Dan ontmoeten wij het leven, volk, in Hem.

Dan zingen zij in God verblijd. In God. Niet in enige uitredding of in opvoeding of kennis. Dan zingen zij in God verblijd, aan Hem gewijd, van 's Heeren wegen.

Dan vallen alle spelonken weg, want de spelonken blijven hier en het Paleis is boven. Halleluja.

Amen.

Zo zijt Gij alleen die ware Bidder, o Heere, en komt U Zich als die geheel enige Profeet en Priester en Koning dierbaar te maken aan een volk, dat van nature nooit enige dierbaarheid en schoonheid in U zal vinden. Maar dat komt Ge Zelf te doen, ook in dit middaguur. Neem Gij dit volk voor Uw rekening. Wil Gij ze Zelf leren en onderwijzen. Geef dat ze U mogen aanlopen.

Heere, gedenk ons en wees ons een Voorbidder en een dienende Heere Jezus voor het aangezicht Uws Vaders, opdat de oogst maar groot zal zijn, en opdat er maar veel vissen gevangen zullen worden, grote vissen, die niet meer door de mazen door kunnen, grote zondaren.

Amen.

De ware bidders mogen nog wel eens zingen ook. Ge raadt nooit wat voor versje. Neen, dat kunt ge natuurlijk niet raden.

Psalm 118 en daarvan het 6e vers:

*Zij hadden mij omringd als bijen,
Maar zijn als doornenvuur vergaan;
'k Mocht hen in 's HEEREN kracht bestrijen,
In 's HEEREN naam hen gans verslaan.
Gij hadt m', o vijand, hard gestoten,
Tot vallens toe mij onderdrukt;
De HEER bewaart Zijn gunstgenoten;
De HEER heeft zelf mij uitgerukt.*

Gaat thans heen in vrede:

O Vader, dat Uw liefde ons blijkt',
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,
O Geest, zend Uwe troost ons neer,
Drieënig God, U zij al de eer.
Amen.